TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 14 (2041) 1989 BALANDIS-APRIL 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Pagalbą rikiuojant

Iki Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio atsiradimo išeivija labiausiai domėjosi pogrindžio leidiniais, ypač "Kronika", nes juose prasiverždavo tikrasis tautos balsas. Oficiali sovietinė spauda, nors lengvai ir gausiai gaunama išeivijoje, kalbėjo daugiausia Maskvos balsu, gynė jos pozicijas ir dengė bei slėpė tikrąjį lietuvių tautos veidą. Dėl to ji keliavo į popieriaus krepšius truputį pavartyta, bet mažai skaityta. Su minėto Sąjūdžio atsiradimu viskas pasikeitė: tai, kas prieš tai buvo rašoma tiktai pogrindžio spaudoje, prasiveržė į viešumą net per oficialią sovietinę spaudą. Mat tautoje staigiai pakilo ilgai slėgtas ryžtas kovoti už savo teises. Prieš tą jėgą negalėjo atsilaikyti nė oficialioji spauda, kuri vis turėjo lenktis Maskvai ir būti jos balsu. Dabar, kai įsisiūbavo tautoje laisvės kovos dvasia, kai pakilo stiprus ryžtas griauti per dešimtmečius statytas sovietinės vergijos sienas, net ir kompartija buvo priversta paisyti tautos valios. Tiesa, dar yra gana stiprių stalinizmo liekanų, kovojančių už senąjį komunistų raugą, tačiau jų eilės palengva silpnėja – jie turi arba persiorientuoti, arba likti sustabarėjusiose pozicijose, atmestose laiko įvykių tėkmės. Kol kas jie egzistuoja ir kovoja už "šėtono paunksmę".

NĖRA abejonės, kad Sąjūdis, Lyga ir kitos organizacijos okupuotoje Lietuvoje yra gana daug padariusios, bet iš tikrųjų tai tiktai gera pradžia. Lietuvos idealas – pilnutinė laisvė bei nepriklausomybė dar už didelių kalnų. Pakilusi tautos ryžto banga dar ne kartą atsitrenks į tuos kalnus. Dėl to, kaip vienas sąjūdietis yra pasakęs, Lietuva dabar yra reikalinga labai rimtos politinės paramos. Jis tai pasakė turėdamas galvoje visų pirma išeiviją. Kokią gi paramą politinėje srityje galėtų teikti mūsų išeivija? Ji yra gana gausi, bet gerokai susiskaldžiusi. Ryšium su įvykiais Lietuvoje ir išeivijoje prasideda betgi vienijimosi banga. Politinės viršūnės jau pradeda kalbėti "viena kalba", planuoja bendrus pasitarimus dėl politinės pagalbos Lietuvai. Kokią pagalbą ji sugebės išvystyti, dar nežinia, bet viena jau yra aišku – visa lietuvių išeivija, neskaitant saujelės maskvinių komunistų, pasisako už Lietuvos nepriklausomybę tikrąja prasme. Ir jei atsiranda asmenų tarp užsienio lietuvių, bandančių įtaigoti kitataučių sluoksnius ir net sąjūdiečius pasitenkinti daliniu suverenumu, jie netenka visuomenės pasitikėjimo, nes išreiškia ne lietuvių tautos norą. Jei šiuo metu Lietuvoje atsiranda vienetų, siūlančių eiti žingsneliais ir nešokti per aukštai, suprantama – jie manevruoja esamose aplinkybėse, bet jei tai daro laisvėje gyvenantys tautiečiai, – užsitarnauja pasmerkimo.

POLITINĖ pagalba Lietuvai, kovojančiai už savo nepriklausomybę, lauktina ne tiktai iš politinių išeivijos veiksnių. Ją turi telkti visa išeivijos visuomenė. Tą mintį primygtinai kėlė velionis Leonardas Valiukas JAV-se. Demokratiniuose kraštuose, kur valdžios kyla iš visuomenės, pastarosios nariai bei vienetai gali išvystyti stiprų spaudimą į savo vyriausybes, kad jos savo ruožtu diplomatinėmis priemonėmis veiktų Maskvą, kurios galioje šiandieną glūdi laisvė daugelio tautų, jų tarpe ir lietuvių. Nemažiau svarbus ir masinės žiniasklaidos frontas. Jei laisvųjų kraštų televizija, radijas ir spauda rikiuosis į pagalbą Lietuvai, Maskva ir jos diriguojama visuomenė greitai pajus. Likti vergijos tvirtove šiandieną niekas nenori. Juk ir Maskva stengiasi sudaryti įspūdį laisvės kraštuose, kad ji yra tautų laisvintoja. Masinės lietuvių žiniasklaidos srityje ir iki šiol buvo dirbama. Italijoje stipriai reiškėsi kun. V. Mincevičius, P. Amerikoje – K. Čibiras-Verax ir kiti. Šiuo metu labai stipriai reiškiasi Venezueloje dr. V. A. Dambrava, o JAV-se – Lietuvių informacijos centras su kun. K. Pugevičiumi ir G. Damušyte priešakyje, Kanadoje – prof. R. Vaštokas, G. Urbonas, A. Juzukonis, A. Šileika, T. Žižys, Australijoje – J. P. Kedys . . . Šiame fronte reikia stiprinti išeivijos pajėgas visuose kraštuose, kad jos, kaip ir politiniai mūsų veiksniai, teiktų pagalbą pavergtai Lietuvai, o ne pavergėjai Maskvai, kuri taip pat telkia pagalbą sau tarptautiniu mastu. **Pr.G.**

KANADOS ĮVYKIAI

Antisemitizmas Kanadoje?

Žydų organizacijos "B'nai B'rith" Canada" vicepirm. F. Dimantas spaudos konferencijoje prašneko apie didėjantį antisemitizmą Kanadoje. Kalbėdamas "B'nai B'rith žmogaus teisių sąjungos" vardu, jis teigė, kad 1987 m. visoje Kanadoje buvo užregistruoti 55 antisemitiniai veiksmai, o 1988 m. net 112. Į šį skaičių esą įtraukti žodiniai ir fiziniai išpuoliai, neapykantos proveržiai, grasinimai bombomis, prieš žydų kapines ir sinagogas nukreiptas vandalizmas. Metropoliniame Toronte užregistruoti 46 tokie atvejai, įskaitant 16 vandalizmo veiksmų ir 30 žodinių įžeidimų. Antisemitinių apraiškų Montrealyje užregistruota 30. F. Dimantas pateikia staiga sustiprėjusio antisemitizmo galimas priežastis: plačiai nuskambėjusį nacių propagandos skleidėjo E. Sundelio teismą Toronte, Izraeliui iš JAV atiduoto J. Demjaniuko bylą Jeruzalėje, palestiniečių paauglių riaušes Izraelio okupuotoje vakarinėje Jordano pakrantėje ir Gazos juostoje. E. Sundelio byla buvo tapusi savotiška tragikomedija. Savo išleistose brošiūrose jis teigė, kad niekas žydų Trečiajame Reiche nepersekiojo ir šešių milijonų nenužudė. Šiuos faktus jau yra užregistravusi istorija. Tad ginčas dėl jų teisme tėra laiko eikvojimas, bereikalingas praeities žaizdų atnaujinimas. Geriau būtų buvę svarstyti klausimą, ar E. Sundelis yra pilnaprotis antisemitinio melo skleidėjas, ar galbūt nepilno proto asmuo, neatsakingas už savo veiksmus. Už sąmoningą melo skleidimą jį buvo galima nubausti be žydų tautą

(Nukelta į 9-tą psl.)

KLB valdybos pirm. VYTAUTAS BIRETA, nuvykęs į Lietuvą dalyvauti Vasario 16 minėjime, Kaišiadoryse buvo priimtas kardinolo VINCENTO SLADKEVIČIUS Nuotr. G. Petrauskienės

Vasario šešioliktosios minėjimas Lietuvoje

Kelionės nuotykiai, iškilmės Kaune ir Vilniuje

GABIJA PETRAUSKIENĖ

"Aš čia – gyva!" – nuskambėjo poeto Bernardo Brazdžionio žodžiai Vasario 16 proga Lietuvoje. Teko ir mums, mažai grupelei iš Vakarų, asmeniškai dalyvauti tose iškilmėse ir išgyventi kartu jaudinančius momentus.

Sausio mėnesio gale Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo taryba iš valdžios pareigūnų gavo leidimą kviesti iš užsienio svečius kartu atšvęsti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Sąjūdžio seimo taryba telegramomis kvietė įvairių organizacijų atstovus iš įvairių kraštų, iš viso 45 asmenis. Iš jų 20 per trumpą laiką susitvarkė savo reikalus ir kvietimą priėmė. Vizas iš sovietų gavo tik 5 Sąjūdžio kviesti asmenys: KLB pirm. Vytautas Bireta, V. Vokietijos LB pirm. Juozas Sabas, PLJS vicepirm. Mirga Šaltmiraitė, PLJS ižd. Arūnas Pabedinskas ir šio straipsnio autorė PLB valdybos vicepirm. Gabija Petrauskienė. Lietuvoje iš viso praleidome penkias dienas. Išvykome vasario 13, grįžome vasario 21 d.

Nelengva kelionė

Kanadiečius kvietimas pasiekė sausio 31 d., o kelionė Lietuvon pradėta vasario 13 d. Vasario 14 atskridome į Maskvą ir tris su puse valandas prastovėjome Maskvos muitinėje. Praėjo ir skridimo laikas į Vilnių. Galimybė praleisti Vasario 16-ją Maskvoje be viešbučio ir be lėktuvo į Lietuvą pasidarė reali. Jau Kanadoje žinojome, kad visos oro linijos nuveža tik į Maskvą. Aerofloto oro linija, kuri turėjo parūpinti skridimą į Vilnių, mumis nesirūpino. Taip išėjome iš muitinės be tolimesnio plano. Mūsų laimei, Sąjūdis buvo atsiuntęs Maskvoje studijuojantį sąjūdietį – lietuvį studentą, kuris mums padėjo iš muitinės išgauti visas su savimi vežamas knygas ir padėjo rasti taksistą, kuris sutiko nuvežti už mažesnį alyginimą (šiaip jie ima $100 amerikietiškais) į vietinį orauostį. Ten sužinojome, kad paskutinis lėktuvas į Vilnių išskrenda už 15 minučių ir kad jame nebėra vietų (pasak nemandagių, niekuo nesirūpinančių tarnautojų). Susirūpinome, kad minėjimą reikės praleisti Maskvoje.

Paskutinę minutę pasirodžiusio Kultūros fondo viršininko iš Vilniaus ir jį lydinčio ruso iš Kultūros ministerijos Maskvoje dėka, staiga atsirado trys vietos lėktuve. Mūsų buvo keturi. Sutarta, kad po vieną atstovą iš PLB, KLB ir PLJS būtinai turime skubėti į Vilnių. Arūnas pasiliko Maskvoje lietuvio studento globoje. Pas jį, susirinkę dar 15 lietuvių studentų, tą naktį atšventė Vasario 16-ją. Sekančios dienos vėlyvą vakarą, lydimas kito lietuvio studento, Arūnas Pabedinskas atskrido į Kaune vykstantį Sąjūdžio seimo posėdį. Taigi, kelionės pradžia nebuvo lengva, pilna nuotykių.

Prisiminė karius

Nuo vasario 15 d. visi trys, atskridę į Vilnių, atsidūrėme Sąjūdžio būstinėje (skersai gatvės nuo Vilniaus katedros), kur patekome į Sąjūdžio būstinės vedėjo Alvydo Medalinsko globą. Kartu su Sąjūdžio seimo tarybos nariais vykome autobusais į Kauną, kur 4 v.p.p. Šančių kapinėse vyko žuvusių už Lietuvos nepriklausomybę karių prisiminimas. Visur matėsi trisplavės, raudonos su baltu vyčiu ir Gedimino stulpais vėliavos. Jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, ant karių kapų dėjo tulpes ir degė žvakutes. Per garsiakalbius girdėjome chorų įrekorduotas giesmes bei Tautos himną. Minia žmonių jungėsi į giedojimą. Žuvusieji buvo pagerbti tylos minute. Visuose Šančiuose tvarką palaikė Sąjūdžio jauni vyrai, kurie nešiojo ant rankų žalius kaspinus su Gedimino stulpais. Milicija rodėsi kur ne kur ir padėjo tvarkyti judėjimą. Prie daugelio namų plevėsavo trispalvės vėliavos. Žmonės buvo pakilioje nuotaikoje ir visi sveikinosi: "Su šventėmis".

Kauno miestas visas buvo išpuoštas tautiniais ženklais ir simboliais. Ant pastatų kabojo dideli balti vyčiai raudonuose dugnuose. Visur tiktai trispalvės. Laisvės alėjoje ant kiekvieno lempos stulpo žalios vėliavos su Gedimino stulpais. Kauno teatras išpuoštas pušų šakų vainikais, trispalve ir Gedimino stulpais. Virš pagrindinių gatvių iškabinti vyčiai. Ant kai kurių daugiabučių balkonų buvo matyti iš mažų kalėdinių lempučių pagaminti šviečiantys Gedimino stulpai.

Sąjūdžio seimas

Po iškilmių kapinėse skubėjome į Kauno teatrą (buvę operos rūmai), kur nuo 6 v.v. iki 2 v.r. vyko Sąjūdžio antrasis seimas. Seimą atidarė tarybos pirm. Vytautas Landsbergis. Pirmiausiai buvo prisimintas jaunuolis Romas Kalanta, kuris, šaukdamas "Laisvė Lietuvai", netoli esančiam sodelyje prieš 16 metų susidegino. Toje vietoje Sąjūdžio vardu jaunimo organizacijų delegacija, lydima Sąjūdžio seimo tarybos nario ekologiniams reikalams Zigmo Vaišvilos, padėjo vainiką. Romas Kalanta pagerbtas ir prisimintas tylos minute. Teatro scena išpuošta trispalvėmis, Gedimino stulpais, didžiuliu Laisvės statulos paveikslu. Akivaizdžiai visur dalyvavo naujai atsikuriančių jaunimo organizacijų nariai, jų tarpe uniformuoti ateitininkai, skautai, jaunalietuviai.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Lietuvių Bendruomenės atstovai, pakviesti Sąjūdžio vadovybės, dalyvavo Kaune ir Vilniuje nepriklausomybės minėjime. Iš kairės: KLB pirm. Vytautas Bireta, PLJS vicepirm. Mirga Šaltmiraitė, PLB vicepirm. Gabija Petrauskienė, PLJS ižd. Arūnas Pabedinskas Nuotr. G. Petrauskienės

Pasaulio įvykiai

PASAULYJE PLAČIAI NUSKAMBĖJO LIAUDIES DEPUTATŲ rinkimai Sovietų Sąjungoje, nes juose pirmą kartą buvo leista turėti daugiau kaip vieną kandidatą rinkiminėje apygardoje. Tad iš tikrųjų balsuotojams jau buvo leistas didesnis ar mažesnis pasirinkimas. Tačiau ir šį kartą buvo 385 rinkiminės apygardos su vienu kandidatu. Rinkėjų nepasitenkinimą tokiais atvejais liudijo įmestos balsavimo kortelės su išbraukta tokio vienintelio kandidato pavarde. Net šimtas šešiasdešimt aštuoniose rinkiminėse apygardose deputatai nebuvo išrinkti, nes tokie kandidatai negavo minimalios 50% balsų daugumos. Kai kuriose kitose rinkiminėse apygardose kandidatai pasidalijo balsus, nė vienas negaudamas 50%. Tad iš viso net 275-kiose rinkiminėse apylinkėse dviejų mėnesių laikotarpyje teks pravesti papildomus rinkimus laimėtojam išaiškinti. Tai iš tikro yra didelis pakitimas, nes juk seniau vieno kandidato sistemoje visi būdavo išrenkami 99,9%. Ginčytis tekdavo tik dėl statistikai pateikiamo balsuotojų nuošimčio, kuris kartais būdavo nežymiai sumažinamas ar padidinamas. Antroji staigmena – lig šiol negirdėtas žymiųjų partiečių, valdžios ir kariuomenės atstovų pralaimėjimas trisdešimt septyniose rinkiminėse apygardose. Ypač daug jų iškrito Baltijos respublikose, nes ten sėkmingus savo kandidatus turėjo Latvijos populiarusis frontas, Lietuvos persitvarkymo sąjūdis ir Estijos populiarusis frontas.

Rinkimų čempionas

Didžiausio dėmesio spaudoje susilaukė buvęs Maskvos komparitjos vadas Borisas Jeltsinas, atleistas iš šių pareigų ir pašalintas iš politbiurio dėl priekaištų M. Gorbačiovo reformoms, kad jos yra per lėtos ir nepakankamos. Panašias mintis jis kartojo ir rinkiminiame vajuje, puldamas senąją kompartijos gvardiją, jos pamėgtas privilegijas. Maskvos rinkiminėje apygardoje jis beveik 90% balsų dauguma lengvai įveikė kompartijos kandidatą, kuriuo buvo pasirinktas vienos įmonės direktorius. Daug kam kilo įtarimas, kad B. Jeltsino taktika yra naudinga M. Gorbačiovui ir kad ji galėjo būti jo paties suplanuota kaip spaudimas persitvarkymo priešams kietųjų partiečių eilėse. Tiesa, B. Jeltsinas buvo pašalintas iš eitų pareigų, bet paskirtas pramonės statybos ministerio pavaduotoju. M. Gorbačiovas, klausiamas apie žymių partiečių pralaimėjimus, teisinasi, kad demokratiniuose rinkimuose tai yra visiškai normalu. Juk žodį tarė liaudis.

Kas buvo renkama?

Oficialiai kalbama apie Sovietų Sąjungos liaudies deputatų rinkimus, nors ne visi jie buvo renkami. Iš viso tų deputatų bus 2.250. Jie visi buvo padalinti į tris grupes po 750. Pirmąją grupę sudarė kompartijos ir jos kontroliuojamų organizacijų bei institucijų atstovai. Kompartija pati išsirinko 100 deputatų. Balsavimą atliko centrinis kompartijos komitetas, turints 641 narį. Kalbama apie slaptą balsavimą, bet norimų išrinkti šimto partiečių sąrašą buvo paruošęs kompartijos politbiuras. Tad nenuostabu, kad prieš M. Gorbačiovą balsavo tik 12 centro komiteto narių, o prieš jo pagrindinį varžovą J. Ligačiovą – 78. Panašiais metodais savo atstovus į liaudies deputatus išsirinko ir šiai grupei priklausančios organizacijos bei institucijos. Liaudžiai buvo leista balsuoti tik už dvi kitas grupes. Tautinėse teritorinėse apygardose buvo išrinkta 750 deputatų, teritorinėse apygardose – taip pat 750. Į tautines apygardas buvo įjungtos respublikos ir autonominės sritys. Kiekvienoje tautinėje apygardoje buvo renkamas vienas deputatas, nepaisant turimo gyventojų skaičiaus. Teritorinės balsavimo apygardos buvo sudarytos pagal gyventojų skaičių. Jose taip pat buvo renkama po vieną deputatą. Šioms grupėms buvo leistas didesnis kandidatų skaičius kiekvienoj rinkiminėj apygardoj.

Partijos kontrolėje

Kompartija tikisi išlaikyti liaudies deputatų kontrolę, nes liaudis išrinko tik 1.500 deputatų, o kompartija ir jos kontroliuojamos grupės be liaudies rinkimų posėdžių salėn atsives 750. Be to, kitų dviejų grupių rinkimuose 75% kandidatų buvo komunistai, ne visi pralaimėję rinkimus. Tie 2.250 liaudies deputatų iš savo tarpo turės išrinkti 422 atstovų aukščiausiąjį sovietą ir prezidentą. Pastaruoju tikriausiai bus išrinktas kompartijos vadas M. Gorbačiovas, o 422 vietų aukščiausiajame sovietе daugumą turės jam ištikimi partiečiai. Tad rinkimų dėka į aukščiausiąjį sovietą patekusi opozicinė mažuma negalės pravesti įstatymų, kuriems nepritaria prezidentu tapęs kompartijos vadas ir jo kontrolėje esantis politbiuras.

Šiame numeryje:

Pagalbą rikiuojant
Išeivijos pajėgos turi tarnauti tik Lietuvai
Vasario šešioliktosios minėjimas Lietuvoje
Didžiausios iškilmės vyko Kaune ir Vilniuje
Ketveri metai valdžioje
Pastangos atgaivinti sunykusį sovietinį ūkį
Baltiečių laisvės lygos konferencija
Aštuntoji "Žmogaus teisių" konferencija
Dideliais gyvenimo vingiais
A. a. kun. Vaclovo Stankūno nekrologas
Europos lietuvių dienos
Sunkumai jas organizuojant
Ąžuolų randai
Dokumentinė apybraiža, vaizduojanti lietuvių sibirinius trėmimus
Žydų gelbėtojų Lietuvoje buvo daug
Siūloma bendromis jėgomis sudaryti ir išleisti dokumentų rinkinį
Lietuvis intelektualas namie ir svetur
Albino Baranausko romano "Profesorius Rakūnas" vertinimas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Liaudies deputatų rinkimai

Sovietų Sąjungos liaudies deputatų rinkimai įvyko kovo 26, Velykų sekmadienį. Lietuvoje šiuose rinkimuose iš 42 galimų vietų 30 laimėjo Sąjūdžio remiami kandidatai (išstatė 39), kitose 8-se apygardose gavo daugiausia balsų, bet nesurinko reikalingos 50% daugumos. Numatyti už dviejų savaičių papildomi rinkimai, kuriuose Sąjūdžio kandidatai gali laimėti. Todėl yra galimybė, kad Sąjūdžiui gali tekti 38 vietos. Rinkimus akivaizdžiai pralaimėjo partijos ir valdžios kandidatai, pvz. Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Astrauskas, Ministrų tarybos pirm. Vytautas Sakalauskas, Teisingumo ministeris Pranas Kuris, partijos sekretoriai – Stasys Giedraitis ir Bronius Žalkauskas ir kiti. Pirmasis partijos sekretorius A. Brazauskas laimėjo 60% dauguma, bet prieš jį savo kanadidatūrą atsiėmė populiarusis Sąjūdietis Arvydas Juozaitis.

Čia skelbiami kai kurie Sąjūdžio kandidatai, laimėję absoliučią daugumą prieš partijos ir valdžios žmones: *Algimantas Čekuolis,* "Gimtojo krašto" rdaktorius, prieš "Jedvinstvos" lyderį *Valerijų Ivanovą; Sigitas Geda,* rašytojas, prieš Centro komiteto sekretorių *Stasį Giedraitį; Bronius Genzelis,* Vilniaus universiteto profesorius, prieš Valstybinio planavimo komiteto pirm. *Mykolą Šarką; Jonas Kubilius,* Vilniaus universiteto lektorius, prieš Ministrų tarybos pirm. *Vytautą Sakalauską; Marcelijus Martinaitis,* rašytojas, prieš Ministrų tarybos pirmininko pavaduotoją *Vilių Kazanavičių; Kazimieras Motieka,* teisininkas, atidavęs partinį bilietą, prieš Teisingumo ministrą *Praną Kurį; Juozas Oleka,* mokslininkas, Sibiro tremtinio sūnus, prieš Aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. *Vytautą Astrauską; Alfredas Smailys,* mokslininkas, Kauno Sąjūdžio tarybos narys, prieš Ministrų tarybos pirmininko pavaduotoją *Juozą Šėrį; Virmantas Velikonis,* Panevėžio kolūkio pirmininkas, prieš Centro komiteto sekretorių *Bronių Žalkauską.*

Rinkimus laimėjo prof. Vytautas Landsbergis, Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas, prof. Kazimieras Antanavičius, ekonomistas, Vasario 16 proga lankęsis Toronte.

Tačiau rašytojas Virgilijus Čepaitis surinko tik 2% daugiau už Ivaną Tichonovičių, Pedagoginio instituto docentą. Pastarąjį rėmė lenkai. Trečias kandidatas buvo Juras Pažėla, Lietuvos mokslų akademijos pirmininkas. Bus papildomi rinkimai. Bet Mečys Laurinkus, Sąjūdžio seimo tarybos narys, buvo išrinktas 60% dauguma prieš pagrindinį priešininką buvusį Sąjūdžio seimo tarybos narį rašytoją Vytautą Petkevičių. Sakoma, kad Sąjūdžiui buvo labai svarbu laimėti šią vietą.

Sąjūdžio rinkiminis vajus buvo įvairiai trukdomas. Praeitos savaitės pradžioje buvo uždrausta Lietuvos televizijoje rodyti Sąjūdžio 5 minučių vaizdajuostę. Net ji buvo dingusi. Tik stipriai protestuojant, ji atsirado ir kovo 23 d., 10.30 v.v. buvo parodyta. Joje reklamuojami Sąjūdžio kandidatai muzikiniame fone, dainuojant Vytautui Kernagiui, klausant Bernardo Brazdžionio eilėraščių, duodant ištraukų iš demonstracijų, rodomos kandidatų nuotraukos, kviečiant balsuoti: "Už Lietuvą, už Sąjūdį".

Spauda nevienodai kandidatus traktavo. Kai kur provincijoje partiniai biurokratai neleido Sąjūdžio kandidatams susitikti su žmonėmis. Protestuodamas prieš tokį rinkimo taisyklių pažeidimą, Sąjūdžio seimo narys Gintautas Bendoraitis kovo 22 d. buvo pradėjęs badauti.

Sklido gandai, kad į kai kurias apygardas suvažiuos balsuoti asmenys iš Latvijos ir Kaliningrado srities paremti partinių kandidatų. Baimintasi, kad bus atsiųsta daugiau kariuomenės, ir kareiviai galės balsuoti, nors jie gyvena kitur. Kai kurie Sąjūdžio kandidatai spaudoje buvo ir juodinami.

Prieš Sąjūdžio dalyvavimą rinkimuose griežtai pasisakė Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos krikščionių demokratų partija ir Lietuvos iniciatyvinė Helsinkio grupė. Šias žinias pateikė Lietuvos informacijos centras.

Apie šiuos rinkimus plačiai rašė Toronto didžioji spauda "The Toronto Star", "Globe & Mail" ir "The Toronto Sun", taip pat pažymėdami, kad Lietuvoje ir aplamai Pabaltijy rinkimus pralaimėjo partijos ir valdžios kandidatai. Daugiau kaip pusę vietų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje laimėję tautinių judėjimų kandidatai. Laikraščiai spėja, kad baltiečiai sudarys apie 80 išrinktų depatutatų grupę, kurie vieningai veiks deputatų įvyksiančioje sesijoje Maskvoje. **J.A.**

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ
aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:
TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

KLB valdybos pirm. Vytautas Bireta pokalbyje su Sąjūdžio seimo tarybos nariais Vilniuje. Iš kairės: Virgilijus Čepaitis, Vytautas Bireta, Antanas Buračas

Vasario šešioliktosios minėjimas Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kalbėjo daug Vilniaus ir Kauno Sąjūdžio žmonių. Visi pabrėžė Lietuvos nepriklausomybės atgavimo viltį. Vienintelis, kuris savo kalboje ragino eiti iš lėto ir siekti ekonominio savarankiškumo Sovietų Sąjungos rėmuose, buvo Algis Klimaitis. Jo kalba buvo bent tris kartus pertraukta riksmais ir švilpimais. Čia ir man teko PLB valdybos ir išeivijos vardu tarti sveikinimo žodį. PLJS vardu seimą sveikino Mirga Šaltmiraitė. Apie 2 v. ryto seimas šia proga priėmė Landsbergio perskaitytą Sąjūdžio deklaraciją.

Pašventinta ir atidengta Laisvės statula

Vasario 16 d. 8 v.r. Kauno katedroje kardinolas Vincentas Sladkevičius atnašavo Mišias sausakimšoje katedroje. Jo pamokslas prasidėjo žodžiais: "Dievas sukūrė žmogų laisvą!" Penkiolikos minučių ilgumo pamoksle kardinolas kalbėjo: tautos turi prigimtą teisę būti laisvos, dėl laisvės reikalinga dirbti ir kovoti. Tuojau po Mišių žmonės rinkosi eisenai į Muziejaus sodelį Laisvės statulos atidengimui ir pašventinimui. Minios žmonių su vėliavomis (kurių tarpe buvo daug Estijos ir Latvijos vėliavų), dainuodami lietuviškas liaudies dainas, tvarkingai ėjo prie Laisvės statulos. Visur tvarką palaikė Sąjūdžio jaunimas.

11 v. ryto nuo nepriklausomybės laikų išsaugotos ir šiai progai atnaujintos statulos buvo nuimta žemę siekianti trispalvė ir apdengimas. Pasigirdo trimitai ir žmonių džiaugsmingi šauksmai. Kardinolas Vincentas Sladkevičius, pašventinęs statulą, pasakė tautinio atgimimo tema kalbą, kuri giliai palietė kiekvieną lietuvį. Jo kalba per gasiakalbius buvo girdima ir gretimose gatvėse, kuriose taip pat buvo daugybė žmonių. Trumpai sveikino Lietuvos komunistų partijos I sekretorius A. Brazauskas. Sugiedotas Lietuvos himnas. Žmonės dainavo daug ir mums žinomų dainų iš stovyklavimo laikų, todėl ir mes galėjome įsijungti.

Atidengta paminklinė lenta

Mums teko skubėti prie autobusų, kuriais Sąjūdžio seimo tarybos nariai ir mes buvome vežami į Vilnių. Įvažiavus į Vilnių pirmas įspūdis buvo jau kitoks. Vilniuje prie namų šalia trispalvės kabojo ir sovietinė raudona vėliava. Prie Naručio viešbučio, kuriame Lietuvos taryba 1918 m. vasario 16 d. pasiskelbė nepriklausoma, buvo su tokiais užrašais plakatai: "Okupantai lauk iš Lietuvos", "Stop Communism in Lithuania", "Lietuviai ne avys, jiems nereikia piemens", "Lietuvos armija Lietuvai" ir t.t.

Prie šio istorinio pastato buvo atidengta paminklė lenta, pažyminti, kad čia buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės aktas. Prieš lentos atidengimą aktorius Noreika gyvai deklamavo poeto Bernardo Brazdžionio eilėraštį "Aš čia – gyva!". Kalbėjo Lietuvoje tautinių mokyklų steigėja Meilė Lukšienė, prisimindama nepriklausomybės laikus. Kalbėjo savanoris-kūrėjas architektas Landsbergis-Žemkalnis, šalia jo stovėjo sūnus, Sąjūdžio seimo tarybos pirm. prof. Vytautas Landsbergis. Tuo momentu, kai lenta buvo atidengta, minioje daug kas verkė, veiduose buvo ne tiek džiaugsmo, kiek rūpesčio. Visi spontaniškai pradėjo dainuoti "Lietuva brangi".

Minėjimas Vilniaus teatre

Taip palikome dainuojančią minią, nes skubėjome į Mokslo akademijos Vasario 16 minėjimą Vilniaus teatre. Čia publika tik su kvietimais. Scenoje Algirdas Brazauskas, Sąjūdžio tarybos nariai, valdžios pareigūnai. Scena išpuošta trispalvėmis, Lietuvos Vyčiu ir data 1918-1988. Choras giedojo Lietuvos himną. Istorikai supažindino klausytojus su nepriklausomybės paskelbimo aktu. Pabrėžtas faktas, kad Sovietų Sąjunga dar Lenino laikais 1920 m. viena iš pirmųjų pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybe ir su ja pasirašė sutartį.

Po minėjimo vykome į Rasų kapines, kuriose trumpomis kalbomis prisimintas dr. Jonas Basanavičius ir kiti nepriklausomybės akto signatarai.

Priesaika Lietuvai

Vakare Gedimino aikštėje prie Vilniaus katedros buvo jau susirinkusi gausi minia. Nuo 7 v.v. ant paaukštinimo liaudies dainas pravedė folklorinis jaunimo ansamblis. Dainavo 200,000 žmonių minia. 8 v.v. prasidėjo mitingas. Sąjūdžio sekretorius Virgilius Čepaitis atidarė mitingą ir perskaitė priesaiką. Pakilo tūkstančiai rankų ir sklido iš jaunų ir vyresnių krūtinių ištikimybės žodžiai Lietuvai. Plevėsavo šimtai Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavų. Kai kurios Lietuvos vėliavos, laikomos Lietuvos laisvės lygos narių, buvo perrištos juodu gedulo kaspinu.

Reiškė solidarumą

Kalbas pasakė Sigitas Geda, Vytautas Landsbergis, Antanas Terleckas kaip organizacijų atstovai. Kalbėjo ir tautinių mažumų Lietuvoje atstovai, reikšdami savo solidarumą su Sąjūdžiu ir lietuvių tauta. Tai buvo priešingybė naujai susikūrusiam rusų mažumos judėjimui "Jedinstvo", kuris reikalauja, kad rusų kalba Lietuvoje būtų valstybinė kalba.

Išeivijos vardu trumpas kalbas pasakė KLB pirm. Vytautas Bireta ir V. Vokietijos LB pirm. Juozas Sabas, abu išreikšdami išeivijos solidarumą su lietuviais Lietuvoje. "Esame gyva tautos kamieno šaka užsienyje", – sakė Vyt. Bireta. Po kalbų žmonės užsidegę mažas žvakutes ir tamsoje dainavo.

Stebint iš trečiojo aukšto Gedimino aikštę, apšviestą katedrą, plevėsuojančią trispalvę Gedimino pilyje, rankomis susikabinusią ir dainuojančią žmonių minią, daugybę žiburėlių, buvo nepaprastai įspūdingas vaizdas. Atrodė, dainuoja visa Lietuva. Daina mus jungia su praeitimi ir teikia vilčių ateičiai.

Lietuvos okupacija – tarptautinis nusikaltimas

Lietuvos mokslų akademijos darbuotojų pareiškimas minint Vasario šešioliktąją Vilniuje

LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIAJAI TARYBAI
TSRS AUKŠČIAUSIAJAI TARYBAI
EUROPOS PARLAMENTUI
VFR BUNDESTAGUI

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos darbuotojų, Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjimo dalyvių

DEKLARACIJA

1918 m. vasario 16-osios dienos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktas turi ypatingą reikšmę lietuvių tautai jos ilgoje ir sunkioje kovoje už laisvę, demokratiją ir nepriklausomybę.

Šiuo aktu lietuvių tauta, 123 metus iškentėjusi carinės Rusijos imperijos priespaudoje, išreiškė savo valią atgauti valstybingumą, turėtą nuo 13-ojo amžiaus iki 18-ojo šimtmečio pabaigos. Lietuvos Respublika 1918-1940 m. sudarė sąlygas laisvai gyvuoti ir vystytis lietuvių tautai pasaulio tautų bendrijoje. Lietuvių tolerancija kitų tautybių žmonėms suteikė jiems galimybę puoselėti Lietuvoje savo kalbas, kultūras, religijas. Lietuvos Respublikoje niekada nesireiškė šovinizmas, antisemitizmas.

Istoriniai faktai rodo, kad lietuvių tauta laisva valia niekuomet neatsisakė savo nepriklasomybės. 1940 m., realizuojant 1939 m. Ribbentroppo-Molotovo paktą bei jo slaptuosius protokolus, nepriklausoma Lietuvos Respublika buvo okupuota Raudonosios Armijos. Lietuvos "Liaudies seimo" rinkimai bei jos įjungimas į TSRS vyko okupacijos sąlygomis pagal bendrą visoms Pabaltijo Respublikoms stalinistinį scenarijų. Po aneksijos Lietuvoje prasidėjo ilgus metus trukęs genocidas.

Atsižvelgdami į istorines realijas, pareiškiame:

1. TSRS bei Vokietijos Federacinės Respublikos vyriausybės privalo pasmerkti ir pripažinti neteisėtomis 1939-1941 m. TSRS Vokietijos sutartis. Remiantis Niurnbergo proceso nutarimais, nepriklausomų valstybių okupaciją ir aneksiją, įvykdytas pagal šias sutartis, reikia pripažinti tarptautiniais nusikaltimais, kuriems netaikomas senaties terminas.

2. Teisingumo vardan Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba turi pripažinti Lietuvos Respublikos įjungimą į TSRS sudėtį neteisėtu.

3. Lietuvių tauta ryžtingai siekia atkurti demokratinę, teisinę suverenią valstybę, kaip tarptautinės teisės subjektą, įteisintą nauja Lietuvos Konstitucija. Suverenios Lietuvos valstybės santykiai su kitomis valstybėmis, tame tarpe ir su TSRS, turi būti grindžiami abiems pusėms priimtinomis sutartimis. Lietuvos sutartis su TSRS turi būti sudaryta, remiantis juridiškai tebegaliojančia Lietuvos Respublikos-RTFSR sutartimi, pasirašyta Lenino vyriausybės 1920 m. liepos 12 d.

4. Lietuvių tauta, visos Lietuvos valstybinės institucijos ir visuomeniniai judėjimai turi siekti, kad suverenios Lietuvos valstybės atkūrimo klausimas būtų svarstomas TSRS bei tarptautinėse organizacijose.

Deklaraciją vienbalsiai priėmė 200 minėjimo dalyvių.

Susirinkimo, skirto Nepriklausomybės dienos paminėjimui —
Jurgis Kundrotas, pirmininkas
Ona Raišienė, sekretorė

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

A†A
JONUI IGNATAVIČIUI
mirus,
jo žmoną JADVYGĄ, dukrą JŪRATĘ, sūnų EDVARDĄ su šeimomis, nuoširdžiai užjaučiame –
Gražina Krašauskienė
Aldona Valienė

A†A
ONUTEI GAILIŪNAITEI
mirus,
seseriai ELENAI SENKUVIENEI nuoširdi užuojauta –
Jurgis Strazdas

A†A
JUOZAS BRAZDŽIUS,
88 metų amžiaus, mirė 1989 m. kovo 19 d.
Sudbury, Ontario.
Liko broliai ir seserys Lietuvoje, o tik vaikaičiai Kanadoje. Velionis Kanadon atvyko 1928 metais. Reiškiu užuojautą jo geriems bičiuliams –
A. Milčius

A†A
VLADUI ALIŠAUSKUI
mirus,
žmoną ONĄ, dukrą su šeima, brolį PRANĄ ir jo žmoną nuoširdžiai užjaučiame –
Birutė ir Viktoras Vaičiūnai

A†A
VLADUI ALIŠAUSKUI
iškeliavus amžinybėn,
jo žmoną, brolį PRANĄ ALIŠAUSKĄ su žmona ELENUTE ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
Stasys ir Marija Jokubaičiai

A†A
VLADUI ALIŠAUSKUI
mirus,
brolį PRANĄ su žmona ELENUTE, jo žmoną su šeima ir kitus artimuosius giliai užjaučiame –

A. J. Buivydai	*L. V. Plečkaičiai*
I. Gabalis	*I. V. Prisčepionkos*
S. G. Mitalai	*V. V. Radžiai*
A. A. Paškevičiai	*E. T. Šiurnai*
K. A. Pavilioniai	*N. V. Trečiokai*

B. K. Vilčinskai
Ottawa, Ontario

Canadian Art Memorials Ltd.
76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Ketveri metai valdžioje

Pastangos atgaivinti krašto ūkį ir išlaikyti karinę galybę Sovietų Sąjungoje

ANTANAS BUTKUS

Po septyniasdešimtmečio sovietų ekonomija tebėra didelėje bėdoje. Komunizmas nesugebėjo aprūpinti darbo žmonių geresnėm gyvenimo sąlygom. Sovietų šeimos tebelaukia didesnio buto, darbininkai geresnių darbo sąlygų ir sotesnio bei skanesnio maisto. Centralizuota ekonomija ne tik nepasivijo Vakarų, bet ji kasmet vis labiau nuo jų atsilieka. 1983 m. kovo mėn. Gorbačiovas tapo komunistų partijos generaliniu sekretorium, o 1988 m. – prezidentu.

Nors Gorbačiovo reformos padarė nemažą įspūdį Vakaruose: atidaryti kalėjimai ir priverčiamos darbo stovyklos bei padidinta emigracija, tačiau tos reformos Rusijos gilumoje tebėra tik kosmetinės. Persitvarkymo planai neįvykdyti, nes biurokratai šiems projektams atkakliai priešinasi. To pasekmėje krautuvių lentynos tebėra tuščios, mėsa, sviestas, sūris ir cukrus racionuoti. Būtinųjų prekių – tebėra didžiausias trūkumas. Žmonės turi laukti kelis metus, kol gauna nusipirkti pasenusio modelio skalbiamą mašiną ar net elektrinį lygintuvą. Oras ir vanduo užteršti, gyvenamieji butai perpildyti, o naujoje būtų statyboje cementiniai blokai pradeda trupėti vos pirmą jų eilę išmūrijus. "Associated Press" agentūros korespondentas Michael Patzel tvirtina, kad Gorbačiovo pastangos pakelti savo piliečių gyvenimo lygį yra tik įvadas į jo tikrąjį tikslą – išlaikyti sovietų karinę galybę, kuri, anot specialistų, darosi sovietų ekonomijai jau nebepakeliama našta. Jų technologinė pažanga užuot pasivijus Vakarų technologiją, kas met nuo jos vis labiau atsilieka.

Nugalėta baimė

Sovietų pavergtos tautos lengviau atsikvėpė Gorbačiovo valdymo metu. Nors ir jų ekonomija nedaro pažangos, nes ir ten ta pati Maskvos diktatūra neleidžia dar savarankiškai tvarkytis, tačiau persitvarkymo ir atvirumo idėjos tuose kraštuose daug labiau įleidžia šaknis, negu kad Rusijos gilumoje. Ir dėl to tie kraštai džiaugiasi Gorbačiovo atėjimu į valdžią, tikėdamiesi didesnių laisvių savo kraštuose savarankiškai tvarkytis.

Lietuvos persitvarkymo sąjūdis užgimė taip pat Gorbačiovo idėjų paskatintas, nors Sąjūdis dabar jau žymiai daugiau laisvės reikalauja, negu kad Gorbačiovo skelbiamos persitvarkymo idėjos buvo numatę. Nėra abejonės, Gorbačiovo persitvarkymo politika davė akstiną Sąjūdžiui išeiti į viešumą, tačiau tai dar nereiškia, kad tos idėjos išugdė Sąjūdį. Tautinis ir valstybinis susipratimas Lietuvoje niekados nebuvo numarintas. Jis išgyveno nuožmią Sovietų okupaciją, rusendamas giliai žmonių širdyse, kartais net viešai išsiveržiadamas disidentų pareiškimuose ir jų veiksmuose.

Šiuo metu jau ir baimė Lietuvoje nugalėta. Žmonės, tikėdami Gorbačiovo atvirumo ir persitvarkymo politikos nuoširdumu, daugiausia linki jam sekmės. Sukaktuvine šios politikos proga, manau mums pravartu pažiūrėti, kas per tą laikotarpį pasiekta, kokios kliūtys pakelyje ir kokia Sovietų Sąjungos ateitis.

Paskutinė viltis

Buvęs prez. Karterio Tautinio saugumo patarėjas dr. Zbigniew Brezinski, rašydamas "New York Times", teigia, kad pagrindinis sovietų ateities klausimas nėra asmeninis Gorbačiovo likimas – išsilaikys jis valdžioje ar ne, ar sugebės atgaivinti sovietų ekonomiją. Toliau autorius stato gana aštrų klausimą: ar sovietinis komunizmas išsivystys į daugiau atviresnę, daugiau liberalesnę ir naujovių ieškančią sistemą, o gal komunizmas jau yra paliegęs ar net mirštančioje stadijoje? Nuo šio klausimo pareina ne tik Sovietų Sąjungos likimas, kaip didžioji karinė galybė, bet taip pat ir komunizmo ateitis visame pasaulyje. Jo ateities perspektyvas mums labai svarbu žinoti.

Pernai specialioje konferencijoje Gorbačiovas pareiškė, kad politinės reformos yra svarbesnės už ekonomines, nes ekonominis atsinaujinimas nebus įmanomas be politinių reformų. Gorbačiovas matyti gerai žinojo, kokia gili sovietų ekonominė krizė, nes griebėsi tokio drąsaus gal ir desperatiško žingsnio. Gal ir pats gerai nenumatė, kad politinės reformos gali privesti prie pačios Sąjungos subyrėjimo.

Nesulaukdamas greitų vaisių iš jau pradėto persitvarkymo, jis paskatino, ir net sąmoningai, socialinį spaudimą iš apačios, paskelbdamas atvirumo politiką. Pastaroji savo keliu turėjo skatinti plataus masto demokratizaciją. Konferencijoje Gorbačiovas pareiškė, kad "Perestroika ir mūsų paskutinė viltis, jei sustosim jos neįvykdę, tai bus mūsų mirtis".

Trūksta motyvacijos

Istorinis rusų tautos charakteris, sovietų realizmas ir biurokratija veikia neigiamai į ekonominį persitvarkymą. Trūksta socialinės motyvacijos. Masės nėra suinteresuotos reformomis. Joms rūpi tik jų pačių asmeninis gerbūvis ir savaitinė alga. Laisvųjų žemdirbių tradicijos sugriautos ir su tuo produktyvesnis žemės ūkis. Vadovai bijo atsakomybės, tarnautojai jos vengia, tad mėgsta centralizaciją. Šalia to, komunistinė ideologija niekinama. Buvę tos idėjos šalininkai pradėjo rimtai galvoti, kas beliko iš dvidešimties metų Brežnevo valdymo. Kruščiovas buvo apkaltintas už utopinių idėjų skelbimą, o dabar pasirodė, kad tos Kruščiovo idėjos yra Gorbačiovo "perestroikos" pradininkės. Kai šiuo metu ketvirtis šimtmečio Stalinizmo laikoma nusikaltimu, jau pradedama šnabždėti, kad tai iš esmės yra leninizmo idėjų atmetimas. Iki šiol niekas dar nedrįsta sukritikuoti marksizmo diktatūros, bet ar apnuogintas 19-tojo šimtmečio marksizmas gali nurodyti 21-mam šimtmečiui ekonominį kelrodį?

Ūkinis persitvarkymas pareina nuo valstybinės ekonomijos decentralizacijos. Gorbačiovas supranta, kad tai atsiekti reikia taip pat decentralizuoti politinę sistemą. Tačiau tai reiškia, kad dabartinę Maskvos valdžią reikia perleisti Sąjungą sudarančiom tautinėm valstybėm. Kitaip tariant, ekonominio persitvarkymo sėkmingumui užtikrinti reikia atsisakyti diktatūros ir pakeisti sovietinę struktūrą, paverčiant ją tikra tautų konfederacija ir tuo pačiu panaikinti Kremliaus valdžią.

Tautiniai sentimentai

Gorbačiovas ir kiti Kremliaus valdovai greičiausiai buvo labai nustebinti tokiu masiniu ir intensyviu tautinių aspiracijų prasiveržimu Baltijos valstybėse, nes ten komunizmas dar nebuvo spėjęs sunaikinti tų kraštų tautinio charakterio. Euforijos pagauti net ir komunistai Pabaltijy pradėjo viešai agituoti už savarankiškas ekonomines sritis ir laisvesnį politinį statusą.

Panašūs tautiniai ir religiniai sentimentai atbunda Armenijoje, Azerbeidžane ir Gruzijoje. Nacionalizmas pradeda reikštis ir Islamo religijai priklausančiose tautose – Adziksiksane, Turkmėnijoje, Uzbekikstane ir Kazakhistane. Gal pavojingiausia Maskvos atžvilgiu yra tautinis atbudimas slavų tautose – Ukrainoje ir Gudijoje.

Vis didėjanti tautiniai konfliktai kelia nerimą ir rusų tautoje, kuri yra pati gausiausia tautybė Sovietų Sąjungoje. Šis faktas labai trugdo reformų pravedimui ir dėl to kyla pavojus sovietinio komunizmo sužlugimui, o ne konstruktyviai revoliucijai, kūrybingai, išradingai ir save atsinaujinančiai Sovietų Sąjungai. Sąjunga galėtų išsirutuliuoti tik atskiedžiant komunistinę ideologiją, panaikinant partinės valdžios monopolį ir atsisakant imperinės Maskvos kontrolės.

Keturi atvejai

Visi tie procesai jau prasidėjo, tačiau sunku patikėti, kad partijos vadovybė ir valdančiųjų elitas, nors jis ir labai būtų už ekonominį atstatymą, atsisakytų valdžios iki tokio laipsnio, kad ekonominė pažanga būtų įmanoma. Komunistų partijai toks valdžios praradimas būtų per didelė auka. Atrodo, kad ekonominis krašto atgaivinimas ir valdžios sistemos sudemokratinimas yra nereali perspektyva. Gorbačiovo kalbos apie komunizmo gajumą "perestroikos" ir "glasnost" įgyvendinimui turi mažiau šansų pasisekti, negu kad dr. Brezinskio pateikti kiti keturi atvejai:

1. Per ilgai užsitęsusi sisteminė krizė, kuri neatneša aiškaus laimėjimo, o tik kelia gyventojų neramumus ir riaušes ne rusų tautybės žmonių tarpe.

2. Neramumus apmalšinus sugrįžtų politinė ir ekonominė stagnacija.

3. Pasikartojusios stagnacijos atveju galėtų atsirasti trečioji galimybė, būtent karinis ir/ar KGB pučas, su ar be Gorbačiovo nužudymu.

4. Tolimesnėj perspektyvoj yra dar ir ketvirta galimybė, būtent ilgai užsitęsusi krizė gali išaukti visišką komunistinės sistemos sužlugimą.

Labiausiai patikimas atvejis tai ilgai užsitęsusi krizė, kuri neatneš jokių pozityvių rezultatų ir dėl to ji gali išvirsti į atnaujintą stagnacijos perijodą, kuris dar labiau paaštrintų ne tik sovietų, bet taip pat ir pasaulinio komunizmo nesėkmes, kas savo ruoštu didintų socialines įtampas Sovietų Sąjungoje ir didintų separatistinius ne rusų tautos siekius. Šie reiškiniai gali privesti prie visiško Sov. Sąjungos subyrėjimo. Jo išvengti jau dabar agituojama susigrąžinti sovietų konfederaciją. Panašūs siūlymai anksčiau buvo girdimi ir Sąjūdžio narių diskusijose. Tačiau jau dabar tokia konfederacinė Sov. Sąjunga nebepatenkina Baltijos valstybių. Sąjūdis ir kiti populiarūs frontai jau siekia visiškos nepriklausomybės savo kraštams.

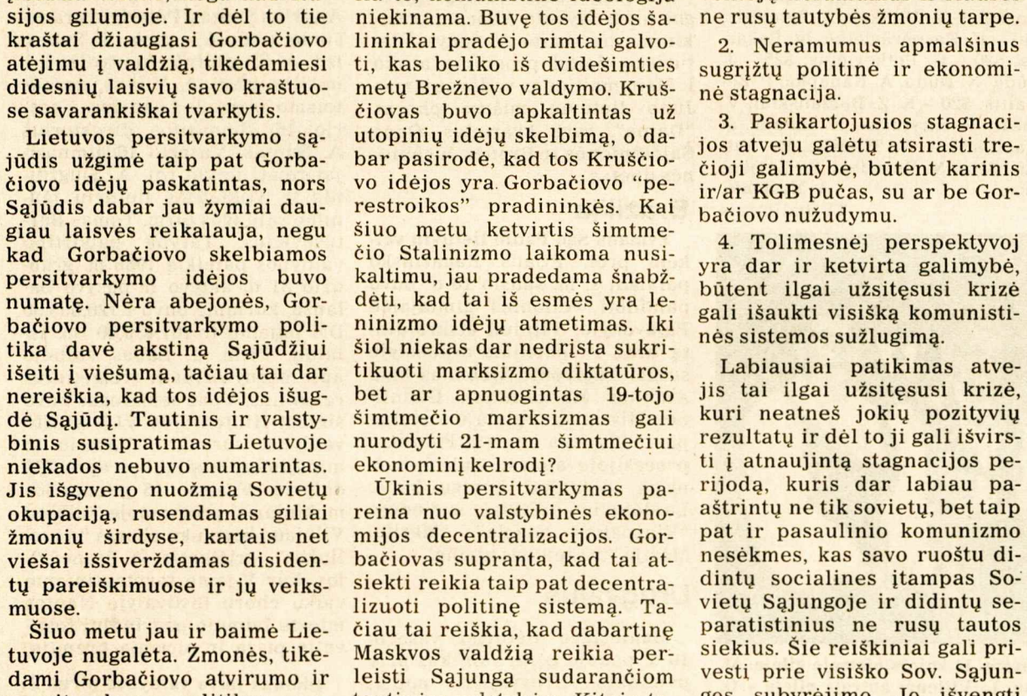

Laisvės kovotojas ir ilgametis sąžinės kalinys BALYS GAJAUSKAS, neseniai atvykęs iš Lietuvos, kovo 12 d. dalyvavo Klivlando skautų Kaziuko mugėje. Jis nuotraukoje viršutinėje eilėje, šalia jo dešinėje kun. G. KIJAUSKAS, SJ, kairėje – vyr. sk. G. DEVEIKIS Nuotr. Vl. Bacevičiaus

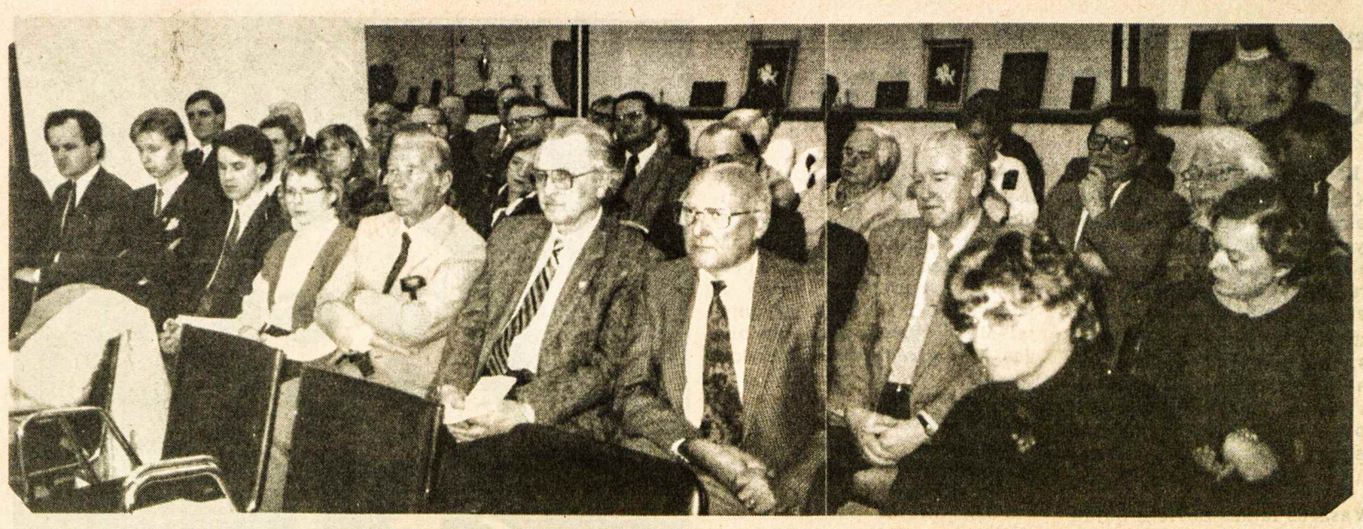

Dalis susirinkusių veikėjų klausosi prof. K. Antanavičiaus pranešimo 1989 m. vasario 22 d. Toronte apie Sąjūdžio įsteigimą Nuotr. St. Varankos

Stiprinkime lietuvių ryžtingumą

Vasario 16 Venezueloje

JULIUS VAISIŪNAS

Šiais metais Vasario 16 proga Venezueloje lankėsi vienas žymiųjų mūsų tautos kovotojų doc. Vytautas Skuodis. Ta proga jis lankė ir didžiąsias P. Amerikos kolonijas: Sao Paulo, Buenos Aires ir Montevideo. Atvyko atgaivinti ir sustiprinti mūsų tautinę dvasią priminti pareigą dirbti Lietuvos labui.

Pietų Amerikos lietuviai visuomet jautėsi nuskriausti. Sunki ekonominė ir finansinė padėtis neleido pasikviesti laisvą pasaulį pasiekusių žymiųjų disidentų, kurie įsikuria JAV ir Europoje. Tik Simas Kudirka ir Tomas Venclova mus buvo aplankę. PLB seime Toronte išreikštas pageidavimas sudaryti sąlygas doc. Vyt. Skuodžiui atvykti į P. Ameriką. Ką PLB valdyba ir padarė.

Doc. Vyt. Skuodžio vizitas buvo svarbus ir kita prasme: atsirado proga išjudinti lietuvių bendruomenę. Kadangi VLB vadovybė išmėtyta po kraštą (ilgesnį laiką sunkiai sirgęs krašto pirmininkas Henrikas Gavorskas gyvena Maracay, vicepirmininkas Vytautas Korsakas Maracaibo), tai ir šį kartą veikė karakiškių "aktyvas", vadovaujamas dr. Vytauto Dambravos. Iš Karakas suvažiavo nemažai tautiečių, o iš provincijos tik keletas. Su dideliu dėmesiu išklausyta doc. Vyt. Skuodžio kalba. Jis iškėlė išeivijos lietuvių vaidmenį laisvinimo kovoje – lietuvių kolonijos gali ir turi stiprėti, nes Lietuva reikalinga jų pagalbos. Jis sakė, dirbdamas rezistencinį darbą, žinojo anksčiau ar vėliau būsiąs suimtas, bet tą darbą turėjo atlikti, nes to reikalavo lietuviškoji pareiga. Septynerius metus iškalėjo sunkiose gulago sąlygose, jis įvairiais atvejais streikavo ir badavo. Jis norėjo parodyti, kad lietuviai ir sunkiausiose sąlygose kovoja ir kenčia už Lietuvą, nepabūgdami net mirties.

Minėjimą pravedęs Ričardas Zavadzkas teisingai pastebėjo, kad svečio kalba verčia Venezuelos lietuvius sugėdyti, nes ne vienas tada, kai lietuviai tėvynėje kovojo ir kentėjo, čia skyrė maža laiko ir dėmesio priespaudą kenčiančiai tėvynei.

Įžangos žodyje VLB krašto valdybos pirm. Henrikas Gavorskas pasidžiaugė lietuvių tautos pasiektais laimėjimas tėvynėje. Žodžiu lietuvius sveikino Latvių Bendruomenės pirm. Mara Vitols, lenkų egzilinės vyriausybės Londone atstovas inž. Feliks Zubr ir solidarumo draugijos pirm. Venezueloje dr. Olga Jarzembinska. Gauti sveikinimai iš Karakas kardinolo Josė Ali Lebrun, iš VLB garbės nario vysk. Miguel Delgado Avila, vysk. P. Baltakio, OFM, vysk. V. Brizgio, Lietuvos diplomatijos šefo dr. Stasio Bačkio, Venezuelos kongreso atstovų rūmų pirmininko inž. Antano ir Marijos Rudžių ir kt.

Minėjimo proga buvo "krikštynos" dr. V. A. Dambravos naujos knygos "El uso criminal de la psiquiatria" (Kriminalinis psichiatrijos naudojimas Sovietų Sąjungoje). Po minėjimo vyko vakarienė. Minėjimo dalyviai gavo atminimui spausdinį – Lietuvos Vytį, kad dabar išsikovota Vytis Lietuvoje puoštų kiekvienus namus.

1989 m. vasario 22 d. doc. Vyt. Skuodis padarė vizitą Venezuelos kongreso atstovų rūmų pirm. dr. Josė Rodruigez Iturbe. Jis padėkojo už jo pastangomis priimtą Krikščionių demokratų partijos rezoliuciją, kurioje pabrėžiama Baltijos valstybių laisvo apsisprendimo teisė ir drąsiai ginamos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Vyt. Skuodis prašė ir toliau kongresą ginti Lietuvos reikalus. Atstovų rūmų pirmininkas išreiškė padėką už Katalikų Bažnyčios kroniką, kuri įvairiomis kalbomis pasiekia laisvąjį pasaulį, o drauge ir Venezuelą. Jo nuomone, tai išsamiausias ir vertingiausias dokumentas Bažnyčios istorijoje apie nuožmų katalikų tikėjimo persekiojimą Lietuvoje ir herojišką lietuvių laikyseną.

Dieną prieš karininkų klube "Circulo Militar" buvo surengti pietūs, kurių metu doc. Vyt. Skuodis turėjo išsamius pasikalbėjimus su "Associated Press" žinių agentūros krašto direktorium Harold Holmos ir įtakingo Karakas dienraščio tarptautinės politikos skyriaus redaktoriumi Carlos Silva.

Vasario 22 buvo dr. V. Dambravos rezidencijoje surengta spaudos konferencija, kurioje dalyvavo svarbiųjų Karakas dienraščių korespondentai ir fotografai. Ta proga Vyt. Skuodis padarė pareiškimą Amerikos balsui.

Vakare inž. Broniaus ir Ninos Deveikių šeimoje vyko bičiulišką atsisveikinimo vakarienė. Padėkota svečiui už atvykimą ir patarnavimą Pietų Amerikos lietuvių bendruomenėms. Vasario 16 proga spaudoje pasirodė (net trijuose dienraščiuose) dr. V. Dambravos straipsnis "Hitlerio-Stalino slaptų susitarimų šešėlyje Lietuva švenčia savo nepriklausomybės sukaktį" ir Feliks Zubro straipsnis lietuviška antrašte "Sveikiname kovojančią Lietuvą". Maracaibo lietuviai savo rajono dienraštyje atspausdino skelbimą, pasisakydami Lietuvos laisvės reikalu.

Vasario 23 jau pasirodė plačiausiai skaitomome dienraštyje "Ult. Noticias" doc. Vyt. Skuodžio pareiškimai. "La Religion" pasikalbėjimą papuošė pirmame puslapyje doc. Vyt. Skuodžio nuotrauka su Šv. Tėvu.

Nuoširdi padėka PLB valdybai už finansavimą svečio kelionės. Taip pat reikia su padėka paminėti VLB pirm. Henriką Gavorskį, kuris šia poga paaukojo stambią sumą, Eugeniją ir Vladą Mažeikus, Niną ir Bronių Deveikius, Undą ir dr. Vytautą Dambravas, kurie priėmė, vaišino bei globojo svečią. Pagarba Aldonai Sikorienei, dr. Jadvygai Klovaitei, Vincui Baronui ir Antanui Šulcui, karakiškių veikėjams.

Baltiečių laisvės lygos konferencija

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Šių metų kovo 10 dieną Klivlande įvyko Baltiečių laisvės lygos aštuntoji "Žmogaus teisių" konferencija. Į erdvią Holiday Inn posėdžių patalpą susirinko virš 170 lietuvių, latvių ir estų, jų tarpe ir būrelis lietuviško jaunimo. Tai pirma konferencija, surengta ne Los Angeles, Lygos įsisteigimo mieste. Konferenciją organizavo ir globojo specialus Klivlande sudarytas visų trijų tautybių komitetas.

Apie įvykius Pabaltijy

Konferencija buvo temomis padalinta į keturias dalis. Kun. Laimonds Grenze sukalbėjo invokaciją. Lygos vicepirm. Agris Pavlovskis tarė atidaromąjį žodį ir perėmė moderatoriaus pareigas. Klivlando miesto mero atstovas August B. Pust perdavė mero ir miesto tarybos sveikinimą. Buvusius kalinius Balį Gajauską ir Ivarą Žukovskį dalyviai pasitiko audringais plojimais. Pradžia gerokai užsitęsė programoje nenumatytais kalbėtojais ir moderatoriaus ilga kalba bei pakviestų prelegentų smulkiomis biografijomis. Pirmoji konferencijos tema buvo "Dabartinių įvykių Baltijos kraštuose analizė". Pirmas kalbėjo Lygos pirmininkas Avo Pirrisild apie Baltijos kraštuose vykstančio judėjimo išryškėjusius skirtumus tarp trijų tautų ir skatino visas tris tautybes vieningai veikti. Viktoras Nakas išsamiai informavo apie įvykius Lietuvoje ir represijų pradžią. Estų atstovė Mary Ann Rikken gyvai nupasakojo Estijos "dainuojančią atgimimo revoliuciją" kaip grynai simbolišką, ir stipriai pabrėžė, kad "nesiųskime pinigų į Estiją", o Vakaruose be atvangos reikalaukime nepripažinimo išlaikymo. Atrodo, kad visose trijose valstybėse iškilo panašios problemos: skilimai, reikalavimai ir nuotaikos.

Dėmesio vertas mintis iškėlė advokatas William Hough, aiškindamas "euforijos" bei per ankstyvo džiaugsmo pavojus, kurie gali Vakarus "užliūliuoti", kad atrodys, jog Baltijos valstybės jau esančios laisvos, ypač kai pradedama kalbėti apie jų konsulatų steigimą Vakaruose. Tai būtų lyg ir legalus inkorporavimo pripažinimas ir paneigimas aneksijos nepripažinimo politikos principo.

Po jo kalbos miesto tarybos atstovas pareiškė protestą prieš miestų "susibroliavimą", kuris neturėtų būti vykdomas be tautinių grupių žinios ar pritarimo. Iki šiol nebuvę progos organizatorių nei klausti, nei jiems atsakyti.

Prekybos klausimai

Antroji konferencijos dalis buvo skirta "Prekybos su Baltijos kraštais ir TSSR klausimams". Puikiai pasirodė Jonas Pabedinskas, tarptautinės prekybos konsultantas, savo kalbą pailiustruodamas vykusiai parinktais anekdotais. Prekyba su Sovietų Sąjunga ir Baltijos kraštais yra labai kritiškoje stadijoje. Bet koks investavimas yra rizikingas, o ten gaminamos prekės yra žemos kokybės. Gamyba nepagerės, kol bus užgniaužta individuali iniciatyva. Jis siūlo skatinti "pelnui" korporacijų steigimą, nerizikuoti savo lėšomis, bet paruošti administratorius ir gamybos specialistus. "Lengva kaimynui padėti, jam davus šimtą dolerių. Bet yra žymiai geriau jį pamokyti, kaip jis pats gali uždirbti tūkstantį", vaizdžiai savo išvadas susumavo Jonas Palubinskas.

Ta pačia tema kalbėjo latvis prekybininkas ir ekonomistas Janis Strautnieks. Jis pritarė Pabedinsko mintims ir siūlė metodus Pabaltijo prekybininkams ir pramoninkams paruošti: panaudoti Amerikos universitetus specialistų apmokymui, atgabenti studentus ir juos praktiškai supažindinti su prekybos metodais, administraciniam personalui sudaryti sąlygas dirbti jų srities įmonėse be uždarbio, tik padengiant jų išlaidas. Tam projektui Latvių Bendruomenė yra gavusi 109 prašymus, bet atrinko tik septynis asmenis. Pirmasis projektas Latvijoje yra įgyvendinti linoleumo ir sienų popierio gamybą, Rygoje perstatyti ir pagerinti vaikų batų fabriką. Atrodo, kad latviai imasi konkrečių priemonių savo tautiečių gerovei pakelti.

Ginta Palubinskaitė kalbėjo apie prekybos klausimą iš politinės perspektyvos. Ji tvirtino, kad užsienio ir krašto biznio partnerių projektai yra jau įgyvendinami, kaip tiesioginė "perestroikos" pasekmė. Mūsų prekybininkai ir ekonomistai toje srityje turėtų nustatyti gaires, kaip pav. bus dalinamasi pelnu. Čia jau reikalingi pasitarimai tarp vyriausybių, nes bus prekiaujama su okupuota teritorija. Laisvo pasaulio baltiečiai turi persvarstyti prekybinio bendradarbiavimo vertę, ypač atsižvelgiant į tai, kad sovietijoje vyrauja ekonominė krizė. Ten yra reikalinga užsienio valiuta ir technika. Paskolos negrąžinamos, o rublis neturi jokios vertės tarptautinėje rinkoje. Nenorint pasitarnauti sovietams, tokius bendrus prekybinius projektus reikia persvarstyti ir apgalvoti.

Toliau kalbėjo kongreso atstovas ir Europos saugumo komisijos narys Robert Hand. Jis ilgai ir ištęstai kalbėjo apie dabartinės Amerikos vyriausybės prekybinius santykius su Sovietų Sąjunga. Minėjo ir kredito, ir paskolų bei valiutos problemas. Jo kalboje nebuvo nieko naujo, ko nebuvo pasakę anksčtyvesnieji kalbėtojai.

Kento Universiteto Etninės Programos direktorius dr. Hochhauser padarė trumpą pranešimą apie naujus lietuvių ir latvių komitetų pirmininkus bei Vilniaus folklorinio ansamblio koncertą universitete.

Moderatorius ir vėl sugaišino daug laiko, ilgai ir smulkiai pasakodamas apie Los Angeles mieste įvykusį "draugystės taurės" maratoną, kas nebuvo numatyta programoje.

Baisi tarša

Po priešpiečių pertraukos moderatorės pareigas perėmė Ingrida Bublienė, jas puikiai atlikdama be nereikalingų kalbų. Trečioji konferencijos tema buvo Ribbentroppo-Molotovo nepuolimo pakto analizė. Dr. Olgerts Pavlovskis skaitė ilgą paskaitą, detaliai jį išanalizuodamas ir pagaliau padarydamas visiems žinomą išvadą, kad tas paktas nulėmė Baltijos kraštų likimą. Abejonės nėra, kad paskaitininkas, tos srities specialistas, yra paruošęs vertingą mokslinį darbą, tačiau jis nebuvo pritaikytas vienos dienos "Žmogaus teisių" konferencijai, kai per kelias valandas stengiamasi aptarti tai, kas yra konkretu ir dabar aktualu.

Ingrida Bublienė trumpai supažindino su Baltiečių lygos vicepirm. Angele Nelsiene iš Los Angeles. Ji entuziaztingai kvietė jungtis į lygos narių eiles ir pabrėžė, kad jai priklausyti gali ne vien Pabaltijo kilmės asmenys, bet visi piliečiai, kurie nori pagelbėti Baltijos kraštams. Ji supažindino su Asta Banionyte-Connor iš Vašingtono kaip nauja valdybos nare. (Bus daugiau)

UKRAINIEČIŲ IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ
FIRCHUKS
посилки з України
Siunčiame siuntinius į Lietuvą.
Turime moteriškų, vyriškų bei vaikiškų drabužių. Taip pat 220 voltažo radijų ir vaizdajuosčių rekordavimo aparatų.
610 Queen St. W., Toronto, Ont., M6J 1E3. Tel. 364-5036

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KNYGYNAS PEDAGOGAMS

Kaune, naujajame Kalniečių prekybos centre, duris atvėrė knygynas, prekiaujantis švietimo darbuotojams skirta literatūra. Lentynose jų laukia ne tik Lietuvoje, bet ir kitose komunistinėse šalyse išleistos knygos, vaizdinės priemonės. Knygyne įrengtas specialus "Šviesos" leidyklos stovas klientus supažindina su jos naujausiomis knygomis.

ŽYGIUOJAMA SU SAULE

Vasaros laikas Sovietų Sąjungoje buvo įvestas kovo 26 d. Tačiau laikrodžių rodykles atsisakė pasukti į priekį Lietuva, Latvija ir Estija. Šiose respublikose jos ir toliau suksis su saule. Sieniniai laikrodžiai neprieštaraus biologiniam. Nebus susikirtimo su gamta gulant ir keliantis. Vasaros laikas Vilniuje būdavo 2 valandom ir 20 minučių ankstesnis už normalų saulės laiką. Dėl to ankstumo sutrikdavo miegas, nervų sistema ir žmogaus veikla. Ypač kentėdavo anksti turintys keltis moksleiviai ir tarnautojai, pilną darbingumą atgaunantys nuo 8 val. ryto pagal biologinį laiką. Laikrodžių rodyklės Lietuvoje dabar ir žiemą, ir vasarą viena valanda atsiliks nuo Maskvos.

NAUJA LENTA ANT TILTO

Vasario 16 išvakarėse Alytuje buvo pagerbtas pirmojo nepriklausomybės kovose žuvusio Lietuvos karininko Antano Juozapavičiaus atminimas. Alytų puolantys bolševikai jį nušovė ant tilto per Nemuną 1919 m. vasario 13 d. Žuvimo septyniasdešimtmečio proga ant tilto atidengta nauja memorialinė lenta, kurią sukūrė Lietuvos kalvių kalvis Vytautas Jarutis su Vladu Valentinavičiumi, Pranu Miloša ir Kaziu Babravičiumi. Įspūdingą pamįnklinę lentą pašventino Alytaus antrosios parapijos klebonas kun. P. Račiūnas. Skambėjo prasmingas Bernardo Brazdžionio poezijos posmas: "Šaukiu lietuvį burtis prie lietuvio / Ir gyvą širdį prie gyvos širdies, / Kad tamsiame vidurnakty nežuvę, / Pakiltų rytmečiui gyventi ir žydėt".

PALIKO NOREIKĄ

Sol. Virgilijus Noreika nuo 1975 m. yra Vilniaus operos ir baleto teatro direktorius ir meno vadovas. Prasidėjus persitvarkymo reformoms, kompartijos centro komitetas gavo grupės teatro darbuotojų raštą, pažeriantį daug priekaištų V. Noreikai ir kaip direktoriui, ir kaip meno vadovui. V. Noreika paprašė partinį politbiurą šiuo klausimu sušaukti specialų teatro darbuotojų posėdį. Prieš Kalėdas įvykusiame posėdyje dalyvavo 438 teatro darbuotojai. Per porą valandų savo mintis išdėstė penkiolika. Pasitikėjimą meno vadovu ir direktoriumi V. Noreika pareiškė didžioji dauguma, dešimt susilaikė, bet nė vienas nebalsavo už nepasitikėjimą. Nepajudėjo net ir skundo autoriai. Operos sol. B. Almonaitytė priminė, kad teatralams yra būdingas susiskaldymas, nepasitikėjimas vienas kitu, skundai apie žemą meninį teatro lygį. Susirinkimo diskusijose betgi paaiškėjo, kad Vilniaus operos ir baleto teatro gastrolinius spektaklius labai šiltai sutiko ir jais gėrėjosi Varšuvos gyventojai. Matyt, teatras nėra toks blogas, kaip atrodo saviesiems kritikams.

GRAŽIAUSIA LIETUVAITĖ

Kovo 5-8 d.d. Vilniuje buvo renkama gražiausioji lietuvaitė – Mis Lietuva-89 (Miss Lithuania-89). Titului pasirinkta angliško pavadinimo versija, nes laimėtoja atstovaus Lietuvai Europos ir pasaulio gražuolių rinkimuose. Rinkimus suorganizavo Vilniaus sporto rūmai ir "Komjaunimo tiesos" redakcija. Rinkimuose buvo orientuotasi į pasaulinę grožio sąvoką. Laimėtoją kovo 8 d. paskelbė vertintojų komisijos pirm. Česlovas Norvaiša. Miss Lithuania-89 buvo išrinkta aštuoniolikametė vilnietė Liucija Gruzdytė, dirbanti "Ramunės" fabriko Mados teatre. Ji apdovanota pinigine 3.000 rublių premija, 10.000 rublių valstybine drauda ir kelione į Kanadą. Paklausta, ką pirmiausia norės pamatyti Kanadoje, atsakė: "Kanados lietuvius". Miss Lithuania L. Gruzdytė atstovaus Lietuvai Miss Europe ir Miss Universe gražuolių rinkimuose. Gražiausios lietuvaitės rinkimuose dalyvavo ir L. Gruzdytės dvynė sesuo Irena, bet premijų nelaimėjo. Antroji vieta teko vilnietei Ingridai Mikelionytei, trečioji – panevėžietei Linai Burbulytei, ketvirtoji – Erikai Meškauskaitei.

VĖLIAVOS PROBLEMOS

"Tiesos" vasario 16 d. laidoje rašoma apie Lietuvos trispalvės, tapusios valstybine vėliava, problemas Klaipėdos uoste. Jas pradėjo Britanijos tanklaivio "British Beech" kapitonas M. Petersonas, laivugalyje iškėlęs Lietuvos trispalvę. Jis, atrodo, buvo susipažinęs su pastaraisiais įvykiais Baltijos šalyse, žinojo, kad Lietuva jau turi savo valstybinę vėliavą. Užsienio laivai vėliavos iškėlimu pagerbia šalį, kuriai priklauso uostas. Klaipėda priklauso Lietuvai, kuri turi valstybinę savo vėliavą. Tad britui M. Petersonui ir kilo mintis laivugalio stiebe iškelti jos vėliavą. Klaipėdos uosto vadovybė buvo kitokios nuomonės. Esą tarptautiniai nuostatai valstybinės vėliavos pirmenybę suteikia šaliai, o ne jos sudėtyje esančioms respublikoms. Kapitonas M. Petersonas buvo paprašytas iškelti Sovietų Sąjungos vėliavą. Jis pasirinko kompromisą: laivugalio stiebe iškėlė Sovietų Sąjungos vėliavą, o Lietuvos trispalvę perkėlė į signalinį stiebą, kuris yra skirtas navigacinėms gairelėms ir ženklams. Lietuvos vėliava buvo palikta plevėsuoti Britanijos tanklaivyje "British Beech", nors dėl jos Klaipėdos uosto vadovybė kreipėsi net į Sovietų Sąjungos jūrų laivyno ministerijos teisininkus bei kitų šalies uostų vadovus. Niekas nežino, ką daryti tokiais atvejais.

V. Kst.

Gražiausia lietuvaitė LIUCIJA GRUZDYTĖ, laimėjusi "Mis Lietuva-89" konkursą Vilniaus sporto rūmuose. Tarp kitų dovanų ji yra gavusi apmokamą kelionę Kanadon ir nori aplankyti Kanados lietuvius. Miss Lithuania buvo išrinkta vakarietišku stiliumi atstovauti Lietuvai gražuolių konkursuose Miss Europe ir Miss Universe Nuotr. Dovydo Fligelio

Hamilton, Ontario

ŠV. JURGIO SKAUTŲ GLOBĖJO iškilminga sueiga, įvyks balandžio 23, sekmadienį, su kuria ir oficialiai užbaigsime žiemos veiklą. Pavasariui atėjus ir orui atšilus, vadovės planuos iškylas, išvykas, pasiruošimą vasario stovyklavietėje, rugpjūčio 13-26 d.d.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS Kanadoje atstovų suvažiavimas yra šaukiamas balandžio 29-30 d.d., 58 Dundur St. N. Hamilton, Ont. Balandžio 29, šeštadienį, dienotvarkei pasibaigus, 7 v.v. Jaunimo centro salėje yra ruošiamas iškilus koncertas-pokylis – Lietuvos šaulių sąjungos 70-ties metų sukakčiai paminėti. Koncerto meninę programą atliks Montrealio vyrų oktetas, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus. Šokiams gros K. Deksnio vadovaujamas orkestras "Žagarai", puiki vakarienė su vynu, loterija, veiks įvairių gėrimų baras. Bilietų kaina – $15 asmeniui.

Balandžio 30, sekmadienį, 10.30 v.r. visi šauliai su dalinių vėliavomis dalyvaus Aušros Vartų šventovėje iškilmingose pamaldose. Pamaldų metu su parapijos chorų giedos Montrealio vyrų oktetas. Po pamaldų Jaunimo centro salėje įvyks visų suvažiavimo dalyvių bendri pietūs ir atsisveikinimas. Suvažiavimą globoja DLK Algirdo šaulių kuopa Hamilone.

Stalai pokylui numeruoti – 8-10 asmenų prie stalo. Dėl užsakymų prašoma skambinti kuopos pirmininkui tel. 416 - 545-2703 arba rašyti 48 Holton Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 2L2. Hamiltono kuopos šauliai kviečia visų dalinių brolius ir seses šiame suvažiavime gausiai dalyvauti. Atrodo, kad šis neeilinis renginys Hamiltone prieš vasaros atosogas bus paskutinis. Ta proga rengėjai nuoširdžiai kviečia visus Hamiltono ir apylinkų lietuvius jame gausi dalyvauti ir pabendrauti su atvykusiais svečiais iš kitų kolonijų.

Hamiltono šaulių kuopos valdyba

SUDARAU IŠKVIETIMO DOKUMENTUS viešnagei į Kanadą bei Lietuvą. Kreiptis į Raimondą Krukovičių. Tel. 387-3288, adresas 654 Upper James, Hamilton, Ont. Darbo valandos: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį 3 v.p.p.-7 v.v.

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni **PIGIA KAINA**. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Delhi-Tillsonburg, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO minėjimas įvyko vasario 12 d. Šv. Kazimiero šventovėje. Mišias atnašavo klebonas kun. L. Kemėšis. Šauliai dalyvavo su vėliavomis. Parapijos choras giedojo tai dienai pritaikytas giesmes. Po pamaldų parapijos salėje įvyko minėjimas, kurį atidarė KLB apylinkės pirm. S. Beržinis. Paskaitą skaitė svečias iš Toronto A. Juzukonis. Jis priminė Lietuvos praeitį ir dabar ten vykstančius įvykius. Ragino visus paremti Lietuvos laisvinimo darbus. Gr. Jarmalytė, E. Jokubilienės giminaitė, viešinti iš Lietuvos, atliko meninę dalį. Ji jautriai deklamavo eilėraščius, tarpais padainuodama tėvynėje sukurtų dainų. Ji savo nuoširdumu ir talentu sužavėjo visus dalyvius. Užbaigiant minėjimą, buvo rodomos vaizdajuostės, kurias parūpino KLB valdyba.

A. a. MARIUS GRINCEVIČIUS, 67 m. amžiaus, mirė kovo 8 d. Brantfordo ligoninėje. Palaidotas Brantfordo kapinėse. Grincevičių šeima yra turėjusi ūkį Langton, Ont., apylinkėje. Tuo laiku jie aktyviai dalyvavo Delhi lietuvių veikloje. Liko liūdinti žmona Alė Grincevičienė-Valtaitė, sūnūs – Leonardas ir Marius, duktė Virginija (Lietuvoje) su šeimomis.

A. a. STEPONAS STYRA, 73 m. amžiaus, mirė kovo 10 d. St. Thomas ligoninėje. Palaidotas Delhi kapinėse. Jis buvo kilęs iš Panevėžio apskrities. Lietuvoje liko 2 seserys ir 1 brolis. Laidotuvėmis rūpinosi J. Mačiulių šeima iš Aylmer. **B. V.**

Windsor, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukaktį mūsų apylinkė minėjo vasario 26 d. Windsoro miesto rotušėje 10 v.r., dalyvaujant būreliui tautiečių, iškelta Lietuvos vėliava. Po to vyko pamaldos Šv. Kazimiero šventovėje. Mišias atnašavo ir patriotinį pamokslą pasakė klebonas kun. K. Simaitis. Antroji minėjimo dalis vyko parapijos salėje. Minėjimą atidarė Bendruomenės apylinkės valdybos sekretorė Valerija Tautkevičienė, pakviesdama kun. K. Simaitį sukalbėti invokaciją. Tylos minute prisiminti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Šių metų minėjime nebuvo pagrindinio kalbėtojo. Buvo rodoma Hamiltone įvykusios Tautinių šokių šventės vaizdajuostė. Meninę programą atliko darbščiosios valdybos narės – V. Tautkevičienė ir O. Vindašienė, kuri paskaitė ištrauką iš Broniaus Zumerio "Dėl tavęs tėvyne" B. Brazdžionio ir N. Rimkienės eilėraščius. Toliau sekė duetas: "Nemuno kloniai", "Kodėl taip būna", "Linai", "Dar pabūkim" ir pabaigai "Žvejo vargai". Dalyviai labai šiltai sutiko mūsų dainininkes. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Aukas Bendruomenei rinko Vyt. Barisas. Tautos fondui – E. Pakauskienė ir A. Liegus. Minėjime matėsi ir svečių iš Detroito – Mykolas Abarius ir Edvardas Milkus. Po programos įvyko vaišės, paruoštos darbščių šeimininkių, vadovaujant O. Giedriūnienei. Minėjimą rengė KLB Windsoro apylinkės valdyba.

VASARIO 16 PROGA Tautos fondui aukojo: $75 – dr. Dana ir Stasys Naikauskas; $50 – A. Juškauskas, K. Vilkauskas; $35 – Antanas ir Marija Tautkevičiai; $30 – V. G. Baltrušiūnai, L. Leparskas; $25 – O. G. Vindašiai; $20 – B. A. Kozuliai, S. Kowbell, A. Liegus, R. Dumčius, T. Gureckas, M. Eidukas, V. Pleškevičius; $10 – kun. K. Simaitis; $5 – M. Abarius (Detroitas).

Nuoširdi padėka visiems aukotojams.

E. Pakauskienė

Wasaga Beach, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI: $500 – A. K. Masionis; $100 – Pr. Čičinis, Stp. Ignatavičius, U. Opnavičius ir E. Tribinavičius – St. Jonaitis; $80 – Gr. B.; $50 – R. Stepulaitis, P. P. Norušiai, V. Vaitkus, A. Žemaitis; $40 – F. Kasperavičius, Ig. Pakarna; $30 – G. Petkevičius; $25 – J. Dūda, N. Dūda, A. Kanapka, P. Žemaitis; $20 – K. Z. Beržanskiai, V. Jasas, P. Kirstukas, K. Liauba, J. Macijauskas, V. Tikuišis, Br. Vitkus; $10 – M. Bernotas, Pr. Žymantas.

A. Masionis,
TF įgaliotinis

Vasario 16 šventės rengėjai Delhi vietovėje. Iš kairės pirmoje eilėje: M. Rimkienė, G. Jarmalytė, E. Jokubilienė, L. Vitienė; antroje eilėje – G. Rugienis, S. Beržinis

AUDRA Travel CORPORATION

1989 m. kelionės į LIETUVĄ

"PAVASARINĖ" gegužės 14-26 (Finair)

"SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI!" Gegužės 26 - birželio 6 (Air France)

"GEGUŽINĖ" Gegužės 26 - birželio 12 (Air France)

"ŠVENTINĖ" Birželio 30 - liepos 16 (Finair)

"JUBILIEJINĖ" Liepos 10-23 (Air France)

"ŽOLINĖ" Rugpjūčio 11-20 (Finair)

"GINTARINĖ PALANGA" Rugpjūčio 11-27 (Finair)

"BOBŲ VASARA" Rugsėjo 6-19 (Air France)

"RUDENINĖ" Spalio 6-17 (Air France)

SPECIALIOS GRUPĖS

MEDIKŲ Gegužės 17-24 (Lufthansa)

KREPŠINIO MĖGĖJŲ Liepos 5-23 (Air France ir LH)

Kviečiame užsisakyti keliones iš anksto.

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Žiemos metu sutvarko keliones į Pietų Ameriką, Karibų salas, Havajus, išvykas pramoginiais laivais, organizuoja slidininkų grupes.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.
- Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	11.35%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	9.75%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11.5%	*Nemokama narių gyvybės*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	11%	*drauda pagal santaupų*	
3 m. term.indėlius	11%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ir RRIF 1 m.	11.5%	*drauda iki $25.000.*	
RRSP ind. 3 m.	11%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas Vašingtone, praneša kai kuriuos pasikeitimus atstovybėje. Kovo 1 d. pasitraukė Cezaris Surdokas, aštuonerius metus tvarkęs kultūros ir informacijos reikalus. Nuo sausio 1 d. raštinės vedėja pradėjo dirbti Margarita Samatienė. Kultūriniais reikalais nuo vasario 1 d. rūpinsis į tarnautojų eiles įsijungusi Emilija Sakadolskienė.

Pietinėje Bostono dalyje tebeveikia Šv. Petro lietuvių parapija, vadovaujama klebono kun. Alberto Kontauto. Ilgą laiką buvo svarstomas klausimas, ar nevertėtų parapijos bažnyčią ir kleboniją parduoti miestui, o lietuviams pasistatyti naują bažnyčią patogesnėje vietoje. Parapijos biuletenyje sausio 23 d. pranešta, kad kardinolas B. Law leido klebonui kun. A. Kontautui atremontuoti Šv. Petro šventovę, kleboniją ir sutvarkyti aikštę automobiliams statyti. Tad Šv. Petro lietuvių parapija liks senojoje vietoje.

Lietuvių katalikų misija Phoenixe, Arizonoje, susilaukė naujo kapeliono – kun. Romano Klumbio, 40 metų dirbusio indėnų ir meksikiečių misijose Arizonoje ir Kalifornijoje. Praėjusią vasarą jis išėjo pensijon ir mielai sutiko aptarnauti lietuvių reikalus. Vysk. P. Baltakis, OFM, kun. R. Klumbį paskyrė lietuvių kapelionu Phoenixe, Sun City ir kitose Arizonos vietovėse. Paskyrimą patvirtino Phoenixo vysk. T. O'Brienas. Kun. R. Klumbis buvo sunkiai susirgęs, turėjo operaciją ir tris savaites gydėsi Sun City ligoninėje, bet dabar jau grįžo namo ir tikisi greit atgauti jėgas. Velykų dieną Mišias Phoenixo lietuviams laikė jį pavadavęs kun. Juozas Domeika.

"Aušros" šaulių kuopa Floridos Miamyje sausio 29 d. atšventė veiklos dešimtmetį. Ji buvo įsteigta 1978 m. dr. Kazio Pautieniaus, Mykolo Vitkaus ir Kunigundos Kodaitienės iniciatyva. "Aušros" kuopos dešimtmečio apžvalgą padarė K. Kodaitienė. Kuopą sveikino: Romo Kalantos kuopos vardu – Vladas Gedmintas, VLIKo vardu – Juozas Gruzdas, JAV LB – Petras Griškenis, ALTos – Kasparas Radvila, Lietuvių klubo – Elena Jonušienė, katalikių moterų – I. Stongvilaitė. Šaulių sąjungos pirm. Mykolo Abariaus sveikinimą perskaitė A. Šukys. Lietuviškų dainų programą atliko I. Manomaitienės vadovaujamas Juno lietuvių mišrus choras "Daina", vyrų kvartetas, Onos Šalčiūnienės ir Bronės Jucėnienės duetas.

Brazilija

Žymaus Sao Paulo lietuvių veikėjo prel. Pijaus Ragažinsko palaikai š. m. sausio 16 d. buvo palaidoti velionies gimtajame Pajavonyje. Vilniun atskraidintą urną su pelenais orauostyje sutiko Pajevonio klebonas kun. Antanas Mackeliūnas. Gedulines Mišias koncelebravo vyskupas ir dvylika kunigų. Palaikai, procesijoje apnešti aplink bažnyčią, palaidoti kunigų kape. Laidotuvių dalyviai sugiedojo "Viešpaties angelą", "Marija, Marija" ir Lietuvos himną.

Urugvajus

Montevideo lietuviai vasario 16 d. padėjo gėlių vainikus prie paminklo Urugvajaus nepriklausomybės aikštėje ir Lietuvos aikštėje. Jaunimas dalyvavo pasipuošęs tautiniais drabužiais. Kariuomenė buvo atsiuntusi specialų garbės dalinį. Vakare visi susirinko Mišioms, simboliškai sujungusioms viso pasaulio lietuvius. Oficialioji Vasario 16 minėjimo dalis Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos salėje buvo surengta vasario 18 d. Draugijos pirm. Gvidas Mačanskas tarė žodį apie Vasario 16 reikšmę lietuvių tautai, primindamas, kad šiemet ši šventė švenčiama ir Lietuvoje. Meninę tautinių šokių bei dainų programą atliko vaikai ir jaunimas.

Britanija

DBLS Derbio skyriaus narių metinis susirinkimas buvo sušauktas vasario 26 d. Ukrainiečių klubo patalpose. Skyriaus pirm. J. Levinskas pranešė, kad skyrius vis dar turi apie 40 veiklių narių. Revizijos pranešimą padarė A. Tirevičius, pranešęs, kad skyriaus išde yra laikoma nemaža iš nario mokesčių ir velionies J. Danilos palikimo susidariusi suma. Skyriaus valdyba buvo įgaliota jam pastatyti antkapinį paminklą. DBLS centro valdybos narys E. Šova priminė Vasario 16 šventę, "Varpo" šimtmetį, supažindino su dabartiniais įvykiais Lietuvoje. Naujon skyriaus valdybon buvo išrinkti ir ją, pasiskirstę pareigomis, sudarė: pirm. J. Levinskas, vicepirm. J. Maslauskas, sekr. A. Tirevičius, ižd. J. Sadula ir narys J. Valentinas. Revizijos komisijon išrinkti – B. Zinkus, Č. Širvydas ir K. Jogėla.

A. a. Antanas Pakrosnis, 67-rių metų amžiaus lietuvis iš Prienų, mirė vasario 1 d. Mossende. Velionis tarnavo lenkų kariuomenės dąliniuose ir iš Italijos atvyko Skotijon. Mossende vedė vietinę lietuvaitę Marytę, išaugino sūnų Tomą. Priklausė DBLS Skotijos skyriui, buvo Socialinio Skotijos lietuvių klubo Bellshillyje valdybos vicepirmininkas. Gedulines Mišias vietinėje katalikų bažnyčioje Mossende atnašavo kun. J. Andriušius. Palaikai sudengti Daldowie krematoriume, laidotuvių dalyviai pavaišinti Skotijos lietuvių klube.

Vasario 16 minėjimą Nottinghamo lietuviams vasario 18 d. surengė DBLS skyrius su savo naujuoju pirm. Pauliumi Anužiu, pakeitusiu a.a. K. Bivainį. P. Anužis, daugiau pramokęs lietuvių kalbos, netgi tapo pagrindiniu minėjimo kalbėtoju, pagrindinį dėmesį skyręs dr. V. Kudirkos "Varpo" šimtmečiui ir lietuvių tautos kovai prieš carinės Rusijos priespaudą. Lietuvius sveikino Nottinghamo universiteto politinių studijų vadovas prof. D. Reganas, ukrainiečių bei kitų tautybių atstovai. Meninei programai vadovavo DBLS centro valdybos narė V. Gasperienė. Savo eilėraščius skaitė Leonas Narbutas. Visiems labiausiai patiko iš Skotijos atvykusios lietuvių kilmės Canty šeimos dūdų orkestras, pagrojęs lietuviškų dainų ir maršų. Dainomis įsijungė keturios ansamblio "Gimtinė" dainininkės su savo vadovu V. O'Brienu ir "Gintaro" choras. Vasario 19, sekmadienį, Mišias atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC.

Vokietija

Metinis VLB tarybos posėdis įvyko Hiutenfelde kovo 11 d. Jame sekantiems metams patvirtinta ligšiolinė VLB krašto valdyba: pirm. Juozas Sabas, vicepirm. Vincas Bartusevičius, sekr. Elena Tesnau, ižd. Antanas Šiugždinis ir narys statybų reikalams Andrius Šmitas. Posėdyje pranešimus padarė – pirm. J. Sabas, ižd. A. Šiugždinis, kontrolės komisijos pirm. J. Vitkus, garbės teismo pirm. J. Lukošius, Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas, Vasario 16 gimnazijai remti fondo ižd. A. Šiugždinis ir Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Tomas Bartusevičius. Taryba patvirtino valdybos pateiktą 1988 m. gruodžio 31 d. aktyvo ir pasyvo balansą, kuriame buvo 1.120.005,35 DM pajamų ir 101.430,70 DM išlaidų. Pirm. J. Sabas kalbėjo apie pernykščius ir šiemetinius renginius. Ypač sėkmingas buvo šiemet Hiutenfelde VLB krašto valdybos surengtas Vasario 16 minėjimas, susilaukęs apie 700 dalyvių. Vasario 16 gimnazijos mokiniams programoje talkino Vilniaus berniukų choras "Ąžuoliukas", grįžtantis iš Prancūzijos, kur V-jame tarptautiniame vaikų chorų festivalyje Nantes mieste laimėjo pagrindinį festivalio prizą ir pirmąją premiją.

Įdomus buvo valdybos pirm. J. Sabo pranešimas apie apsilankymą Lietuvoje, kur jam teko dalyvauti pirmą kartą viešai švęstose Vasario 16 iškilmėse. Ten jis buvo pakviestas Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio, laiku gavo įvažiavimo vizą, turėjo įdomių pasikalbėjimų su įvairiais asmenimis, organizacijomis bei sambūriais. Tačiau grįžo susirūpinęs dėl ten jaučiamų didėjančių suvaržymų. Tradicinius šių metų renginius Hiutenfelde birželio 23-25 d.d. papildys pirmą kartą rengiamos Europos lietuvių dienos. Į jas įsijungs tautinių šokių grupės, chorai, dailės ir tautodailės parodos. Dalyvių eilėse bus ir PLB valdybos pirm. dr. Vytautas Bieliauskas. Birželio 26 d. įvyks Europos LB pirmininkų posėdžiai Romuvoje. Lietuvių dienų proga vysk. Paulius Baltakis, OFM, pašventins 1984 m. apdegusią ir jau atstatytą Romuvos pilį. Atstatymas kainuos apie septynis milijonus markių. Drauda, įvairios valdinės ir bažnytinės įstaigos parūpino 6,5 milijono markių. Pusę milijono turės padengti patys lietuviai. Ši suma yra per didelė Vokietijos lietuviams – reikės ir užsienio lietuvių paramos.

Lietuvių būrelis Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, kur buvo palaidotas a.a. kun. VACLOVAS STANKŪNAS, atgabentas iš Montrealio 1988 m. gruodžio 29 d.

Dideliais gyvenimo vingiais

Tylus išeivis a.a. kun. Vaclovas Stankūnas, gyvenęs ir dirbęs Montrealyje, palaidotas Mississaugoje.

KUN. STASYS ŠILEIKA

Ant Ventos kranto, Lukšių kaime, ties žemaičių Kuršėnais, 1903 m. balandžio 4 d. Vaclovas išvydo šio pasaulio šviesą. Antrasis mažažemių ūkininkų – Vinco ir Eleonoros Dirmeitytės sūnus gimė trejais metais vėliau už savo brolių Stasį. Paskutinysis, tėvų ūkio paveldėtojas Vincas, gimė porą metų vėliau. Trys guvūs ir sveiki berniukai šeimoje, bet gabiausias mokslui buvo Vaciukas. Deja, baigęs pradžios mokyklą, nebeturėjo iš ko tęsti mokslo ir nuėjo tarnauti pas pasiturintį ir žmonos netekusį ūkininką, kur sugebėjo atlikti painesnius darbus negu būtų galima tikėtis iš dvylikos metų vaiko: dviejų berniukų prižiūrėtojas, namų sargas, ypač kai šeimininkas kur nors atsitolindavo ir . . . neblogas virėjas.

Susitaupęs pinigo, po kelerių metų įstojo Šiaulių gimnazijon, sėkmingai baigė keturias klases ir išlaikė egzaminus į mokytojų seminariją. Ją baigęs dirbo Rietavo pradžios mokykloje.

Neilgai jam teko mokytojauti: reikėjo atlikti karinę tarnyba. Pasižymėjo kaip geras karišk is ir gal būtų joje pasilikęs, bet po įvairių pergyvenimų, įstojo kunigų seminarijon, pirma Kaune, paskui Telšiuose.

Jo brolis Stasys 1937 m. emigravo į Kanadą, o jis, tų pačių metų birželio 12 d., brandžiame 34 metų amžiuje, buvo vyskupo Justino Staugaičio įšventintas kunigu. Vikaravo dvejus metus Rietave, o paskui buvo paskirtas tikybos mokytoju Klaipėdos gimnazijoje.

Kilus karui, kai vokiečiai užėmė Klaipėdą, kun. V. Stankūnas pasitraukė vikarauti į Kvedarną. Kadangi ne tik mokėjo susikalbėti, bet ir pokštus krėsti rusiškai, mokėjo laikinai išvengti šventovės uždarymo. Po ketverių metų, dar kiek pavikaravęs Tryškiuose, nusprendė pasitraukti Vokietijon. Kurį laiką gyveno išvietintų asmenų stovyklose. Brolis mėgino jį parsikviesti į Kanadą, bet kun. V. S. atsisakė.

Nežinia kas atsitiko, bet po pusantrų metų, niekam nieko nesakęs, lietuvių emigrantų ir arkivyskupo nusistebėjimui, jis atsirado Montrealyje, kur gyveno ir jo brolis. Buvo tada drausmingi laikai, ir kunigui be rekomendacijos buvo labai sunku kur nors įsijungti. Kun. V. S. mėgino prisiglausti pas lietuvius Šv. Kazimiero parapijoje, bet po dviejų savaičių buvo atleistas. Kun. Jonas Kubilius tuomet labai daug vargo kurdamas antrąją lietuvių parapiją Montrealyje ir kvietė kun. V. S. prisidėti, bet šis, kartą lietuvių atstumtas, nesutiko.

Nežinia kodėl jam tada nepadėjo brolis, tuo metu dirbęs krautuvėje, o vėliau prie laivų. Jį priėmė į namus jo buvęs gimnazijos draugas Antanas Sakalas ir išlaikė šešis mėnesius.

Kun. V. S. jau galvojo griebtis nekunigiško darbo, atseit, dirbti kaip taksio vairuotojas, bet Montrealio arkivyskupas jam patarė palaukti ir ieškoti parapijos, kuri sutiktų jį priimti. Sakalas jį vežiojo po įvairias parapijas, kol galop angliška Šv. Domininko parapija priėmė jį kaip altaristą, neduodama nė buto. Pusę metų turėjo kasdien suvaikščioti gerą gabalą iš namų į šventovę, kol pagaliau buvo apgyvendintas klebonijoje, kurioje išbuvo 17 metų! Kasmet turėjo atnaujinti savo netvirtą kunigavimo leidimą, vadinamą "perinde ac" ir, vieną kartą užmiršęs, per kelis mėnesius negalėjo nei Mišių laikyti, nei išpažinčių klausyt. Su klebonu susikalbėdavo lotyniškai, kol po kiek laiko pramoko angliškai ir šiek tiek prancūziškai. Rusų ir vokiečių kalba jam praversdavo apaštalaujant tarp tų tautų išeivių.

1965 m. Šv. Domininko šventovė bankrotavo ir buvo nugriauta. Kun. V. S. tada, kartu su klebonu Geraldu Britt, perėjo į Šv. Ritos šventovę, kurią lankė anglai ir italai. Po trejų metų buvo paskirtas vikaru ir ten išbuvo 20 metų iki pat mirties.

Kun. V. S. buvo nepriklausomo charakterio ir, kartą kur nors atstumtas, ten jau daugiau nebegrįždavo. Turėjo tarp lietuvių savo rinktinių draugų, bet lietuviškoje sielovadoje nedalyvavo. Skaitė lietuvišką spaudą, priklausė LK Mokslo Akademijai, kurios storus tomus laikė savo kambaryje ir prenumeravo keletą lietuviškų laikraščių. 1983 m. dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos iškilmėse, kuri tada šventė savo 75 metų įsikūrimo sukaktį. Mažai kur vykdavo į svečius, išskyrus savo brolį, kuris 1951 m. buvo vedęs našlę Stasę Norvilaitę-Žižiūnienę. Ji dar tebegyvena poilsio namuose Montrealyje, pasiekusi 89 m. amžiaus, o vyras mirė prieš 10 metų. Kun. V. S. teko dalis brolio palikimo, iš kurio padėdavo įvairioms institucijoms, ypač Religinei lietuvių katalikų Šalpai.

Pagrindinis kun. V. S. talentas buvo religinė muzika: ilgą laiką vadovavo chorui ir iki gyvenimo galo laikė savo kambaryje gražius vargonėlius, ant kurių paruošdavo liturginius kūrinius, kuriuos atlikdavo šventovėje.

Kitas jo gabumas – siuvinėjimas: nusipirkdavo tik siūlų ir medžiagos, o paskui pasiūdavo altortieses, išsiuvinėdavo liturginius drabužius. Piešdavo paveikslus, dekoracijas šventovei ir net miniatūras.

Bene įdomiausia jo savybė buvo organizuoti ministrantus Mišių patarnautojus. Jis jų turėdavo daug, net mokėdavo patraukti jaunimą.

1988 m. gruodžio pradžioje, kun. V. S. susirgo plaučių uždegimu ir pirmą kartą per savo 86 metus amžiaus buvo nuvežtas į ligoninę. Po dviejų dienų kraujas užplūdo smegenis, neteko sąmonės ir išgyveno 14 dienų, kol pagaliau Kalėdų antrą dieną mirė.

"Tėviškės žiburių" aukotojai

$5000: iš O. Pranckūnienės palikimo; **$200:** Montrealio lietuvių kredito kooperatyvas "Litas"; **$100:** V. Renyi; **$60:** K. Astravas; **$50:** V. Anysienė, dr. J. Sungaila; **$40:** J. Marčiukaitis; **$30:** M. Adomavičius, V. Morkūnas; **26:** P. Bilda; **$25:** V. Pauliukas; **$20:** Z. Alonderis, A. Klemka, E. Somberg, B. Liškauskas, P. Kalesnykas; **$16:** B. Čepauskas, J. Šumskis; **$15:** A. Enzinas, V. Kairys; **$11:** P. Sutkaitis, A. Kanapka, Z. Ceckauskas; **$10:** B. Venckienė, J. Kiškūnas, B. Misevičius, V. Urniežius, J. Šostakas, L. Krolis, J. Pečkaitis; **$8:** E. Dambriūnienė, L. Garbačiauskas; **$7:** dr. J. Sungaila, R. Dementavičius, V. Marcinkevičius, V. Jocas; **$6:** J. Gerčas, B. Keburis, J. Taoras, P. Vitas, V. Stapon, R. Česonis, P. Gustas; **$5:** M. Gudas, T. Sviderskis, M. Žilinskienė, G. Petrėnas, J. Klipčius, V. Liutkevičius, A. Kikilas; **$4:** G. Žemaitis; **$3:** I. Mačerinskas, P. Jurkšaitis, E. Laukys, P. Vaitiekūnas, J. Varneckienė, T. Janukėnas; **$2:** K. Deltuvaitė, V. Biskys, V. Turūta, T. Tarvydas, J. Maziliauskas, R. Cleverdon.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

$35: kun. M. Jarašiūnas, kun. B. Jurkšas, S. Tumosa, J. Žilys, G. Kudžma, E. Gerutis; **$30:** G. Tetmajeris, J. Vidmantas, K. Sudeikat, N. Adams, E. Kazlauskas, M. Bernotaitis, A. Lukošius, J. Kralikauskas, V. Dauneckas, J. Uogintas, M. Galinauskas, K. Butkus, G. Povilaitis, B. Grajauskas, V. Kulbokas, B. Kavaliauskas, A. Vadeika, J. Danėnas, K. Meižys, B. Budzinauskas, V. Melnykas, J. Inčiūra, P. Stankus, J. Masilionis, B. Liškauskas, V. Otto, J. Mackevičius, S. Ignotas, J. Kablys, P. Bersėnas, A. Lukošiūnienė, J. Ažubalis, Z. Brazauskas, B. Gudinskas, S. Nacekas, J. Paršelis, L. Pilipavičius, M. Adomavičius, V. Strikas, J. Dainora, V. Dundys, B. Kupčikas, J. Kaliukevičius, K. Pivoras, D. Žemaitis, A. Gaurys, S. Naginionis, S. Daugėla, J. Poška, P.Bagdas, A. Peleckis, P. Ulevičius, V. Skukauskas, D. Renkauskas, V. Stabačinskas, P. Baltuonis, V. Tamošiūnas, J. Ališauskas, M. Putrimas, S. Starkutis, L. Raslavičius, J. Kizas, L. Baziliauskas, A. Šeškus, J. Karosas, F. Juškevičius, V. Renyi, A. Danaitis, V. Menčinskas, K. Karaška, M. Obelienius, A. Heid, K. Budrevičius, A. Kiškis, B. Kazan, A. Kusinskis, J. Lazdauskas, P. Vilutis, J. Graužinis, J. Valevičius, J. Gataveckas, G. Buntinas, dr. R. Zabieliauskas, V. Kramilius, N. Gabienė, S. Čepas, B. Paprockas, M. Malčius, N. Berškys, D. Karosas, J. Juozapavičius, J. Žilionis, J. Jeneckas, J. Mikulionis, J. Januškevičius, S. Santvaras, E. Dubininkas, R. Kymantas, E. Galiauskas, J. Ramas, K. Genys, R. Mitalas, S. Girčys, A. Balnis, V. Blinstrubas, V. Kvedaras, I. Bumelis, V. Nakrošius, A. Kernius, Kuzmas Ltd., A. Kairys, V. Vaitkus, A. Vaičiūnas, A. Klemka, P. Gasparonis, M. Stankaitis, A. Ruginis, V. Pulkauninkas, J. Lesčius, J. Naras, E. Laukys, K. Roman, V. Laurinaitis, A. Žemaitis, J. Mackevičius, A. Zubrickas, L. Baumgard, G. Butikas, A. Šiukšta, I. Vasiliauskas, B. Vidugiris, V. Birštonas, A. Urbonas, J. Dobrovolskis, S. Vyskupaitis, K. Tuba, A. Elijošius, V. Augėnas, T. Tarvydas, V. Turūta, J. Radvilas, L. Artičkonis, V. Biskys, O. Liutkevičius, P. Bigauskas, A. Stančikas, Z. Dobilas, V. Anysas, I. Girdzevičius, J. Bironas, B. Krakaitis, A. Dasys, A. Dragunevičius, kun. V. Pikturna, S. Vaišvila, J. Oscila, K. Martinkus, P. Devenis, J. Kukutis, V. Palūnas, V. Jungelevičius, M. Bajoraitis, V. Juodis, K. Gegieckas, J. Jokubaitis, J. Petrauskas, M. Danys, J. Dabrowski, J. Arcimavičius, J. Mažeika.

Garbės prenumeratą atsiuntė

$100: M. Uleckienė, A. Dvarionas-Miklovaitis, O. Skrebūnienė; **$65:** A. Pivoriūnas; **$60:** P. Žilinskas; **$57:** S. Šimkus; **$50:** V. Timosenko, P. Joga, L. Ožerbegaitė, A. Empakeris, P. Prankus, L. Bajorūnas, A. Razma, B. Neverauskas, J. Jurgutis, A. Kantvydas, dr. J. Sungaila, G. Rodke, P. Grunskis; **$47:** L. Adomavičius; **$42:** D. Banaitis; **$40:** kun. L. Musteikis, K. Astravas, J. Radas, J. Lukoševičius, A. Mičiūnas, A. Rugys, M. Laurinavičius, P. Lapienis, J. Jonikas, V. Kazlauskas, P. Kitra, M. Kizis, A. Prialgauskas, kun. J. Pragulbickas, P. Krilavičius, K. Daunys, K. Skripkus, H. Bitneris, J. Simanas, G. Dirsė, P. Dovydaitis, A. Senkus, A. Stanevičius, V. Adomonis, R. Dementavičius, A. Garkūnas, S. Kneitas, A. Laugalys, I. Antanaitis, A. Šidlauskas, J. Karka, A. Jonikas, M. Petronis.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė **$60:** J. Zabieliauskas, V. Kairys, J. Marčiukaitis, O. Balčiūnas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką. Taip pat dėkojame atsiuntusiems už loterijos bilietėlius didesnes sumas.

Volgogrado – Toronto suporavimas

Kovo 28 d. Toronto miesto vykdomojo komiteto posėdyje buvo svarstomas pasiūlymas sudvyninti Toronto miestą su Volgogradu. Šis pasiūlymas kilo iš prosovietinio keliolikos asmenų būrelio, kuris rado pritarimą miesto atstovų tarpe. Šiam broliavimuisi įgyvendinti yra reikalingas oficialus miesto tarybos pritarimas, kuris jau kelis kartus buvo svarstytas ir vis atidėtas. Paprastai miesto vykdomojo komiteto posėdyje tuo reikalu besidominčiai visuomenei yra leidžiama pareikšti savo nuomonę. Lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, čekų, lenkų, afganistaniečių. Taip pat ir Juodojo kaspino dienos komiteto bei Piliečių sąjungos už taiką (The National Citizens' Coalition) atstovai pareiškė savo griežtą nepasitenkinimą tokiam broliavimuisi. Buvo įrodyta, kad Volgogradas šiuo metu yra pagrindinis išeities punktas bet kuriems agresiniams žygiams ir kariniams pergrupavimams. Miestą supa įvairių rūšių tarpkontinentinės raketos, apginkluotos atominiais užtaisais. Mieste yra 12 kalėjimų, sunkiųjų darbų koncentracijos stovykla, o apylinkėje yra tiek pat kitų kalėjimų ir 3 koncentracijos stovyklos. Pats faktas, kad Volgogrado miesto taryba yra nerenkama, o tik komunistų partijos skiriama ir vykdo ne žmonių valią, bet yra partijos įrankis, turėtų padaryti galą bet kokiam broliavimuisi. Karo metu Volgogradas (tuo metu buvo vadinamas Stalingradu) buvo visai sugriautas, o atstatymui buvo panaudota vergų darbo jėga.

Prieš tokį broliavimąsi kalbėjo 32 asmenys, kuriuos rėmė beveik 200 kitų dalyvių. Toronto miesto tarybos nariai Kris Kurcinski ir Bill Boychuk labai vykusiai klausinėjo už broliavimąsi pasisakiusius asmenis, iškeldami jų asmeninių įsitikinimų tuštumą, ir tokio broliavimosi netinkamumą. Lietuvių vardu prieš broliavimąsi kalbėjo Jonas Šimkus, Algirdas Vaičiūnas, Herbertas Stepaitis ir Juozas Norkus.

Už broliavimąsi su Volgogradu kalbėjo 6 asmenys. Šie prityrę oratoriai, šiek tiek iškreipę opozicijos faktus, išdėstė savo norus ištiesti taikos ranką ir pradėti dialogą su Volgogradu. Pasirodo, kad beveik visi jau lankėsi ir svečiavosi Volgograde, ir kalbėjosi su miesto atstovais. Jie sakėsi nematė jokių kalėjimų, nei atominių ginklų, bei agresyvaus nusistatymo. Jie visur laisvai vaikščiojo ir matė tik draugiškai ištiestas rankas, norą bendrauti su Torontu, dalintis meno ir kultūros turtais. Savo pareiškime jie prašo Toronto miesto tarybos oficialiai susibroliauti su Volgogradu, o tam pasiekti jie mielai sutinka tarpininkauti tarp abiejų miestų tarybų, nes jau turi glaudžius ir draugiškus ryšius.

Visų pareikštų minčių santrauką padarė miesto tarybos narys Bill Boychuk (jis nėra vykdomosios komisijos narys). Daugumos dalyvių nustebimui, miesto vykdomasis komitetas penkiais balsais prieš du nutarė šį pasiūlymą perduoti svarstyti visuotiniame miesto tarybos posėdyje. Esant tokiam dideliam visuomenės nepritarimui, buvo tikėtasi, kad vykdomasis komitetas nutars šį pasiūlymą atmesti be tolimesnių svarstymų.

Mūsų lietuviškoji visuomenė mažai domisi politiniais reikalais, kurie vyksta parlamente ar miesto savivaldybėje. Reikėtų bent įsidėmėti kas yra mūsų draugai ir kas į mūsų prašymus nekreipia dėmesio. Vykdomajame miesto komitete mums palankiai balsavo: miesto burmistras Art Eggleton ir Tom Jakobek, nepalankiai – Liz Amer, Jack Leighton, Barbara Hall, Kay Gardener ir Nadine Nowlan.

Balandžio 6, ketvirtadienį, 2 v.p.p. miesto savivaldybės posėdžių salėje bus galutinai svarstomas Volgogrado – Toronto broliavimosi klausimas. Turime keletą mums palankių tarybos narių, tačiau reikia parodyti ir tiems abejojantiems, kad šiam broliavimuisi priešinasi gyventojų dauguma. Todėl labai svarbu, kad kuo daugiau lietuvių nuvyktų į miesto tarybos posėdį ir parodytų tokiam veiksmui savo nepritarimą. A. Vaičiūnas

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

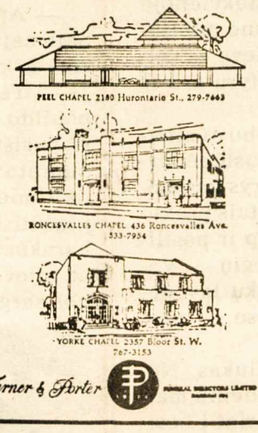

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7443
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

ENCHANTÉ Inc.
2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 Fax 769-0586
Daugiarūšė sistema 110-220 voltų
50—60 Hz
Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams
*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo
Įpakavimo patarnavimas į visus pasaulio kraštus

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.
INCOME TAX
TAX TRONIX Certified Service
2290 Bloor street W.(at Durie) Toronto,769-4558

PASINAUDOKITE NAUJĄJA VALSTYBINIŲ MOKESČIŲ REFORMA!

Remdamiesi šiuo šūkiu mes peržiūrime kiekvieną atvejį savo klientų naudai. Nors naujosios mokesčių reformos įvesti pakeitimai padaro mokesčių grąžinimo lapus labai sudėtingais, mūsų mokesčių pildymo kompiuterizuota programa (plačiai naudojama sąskaitininkų) lengvai pasitarnauja naudotojui.

Naudojant šią programą, mes užtikriname, kad visi jūsų **MOKESČIŲ KREDITAI** turimi mintyje, savo patirtimi mes siekiame pagrindinio savo įsipareigojimo jums – galimai sumažinti jūsų mokesčius.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigoje, 2290 Bloor St. W., mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalba apskaičiavimo rezultatus. Mes **garantuojame**, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtaprocentiniai teisingi.

Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimam jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome $20.00 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

VIENKARTINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Mūsų atlyginimo dydis remiasi jūsų mokesčių grąžinimo lapų pildymo sudėtingumu ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Nežiūrint didelių pakeitimų ir pridėtinių mokesčių formos sudėtingumų, praktiškai savo atlyginimą laikome praeitų metų lygyje. Kompiuterio dėka ne tiktai mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitybos kompanijų – "chartered accounting companies" – naudojasi mūsų patarnavimu), bet ir atlyginimas yra labai žemas (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas – $22.00, statistinių lapų užpildymo vidurkis – tarp $28.00 ir $35.00).

Be to mes teikiame **AUTOMATIŠKĄ 30% NUOLAIDĄ** jūsų sutuoktiniui(ei).

Atlyginiman taipgi įeina:
- Ištisų metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Vienkartinis patarimas pradedant arba parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimas, arba
- nuomojimo nuosavybės pajamų patarimas.
- Investuoto pastato nuomojimo pajamų patarimas.

DĖL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ SKAMBINKITE tel. 769-4558.

DĖMESIO VERSLININKAI! Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų **"BUSINESS 1"** programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą: ● knygvedyboje, ● pajamų ir išlaidų lapuose, ● balanso lapų paruošime.

Norint pasinaudoti priedine 10% nuolaida, atneškite šį kuponą ir gausite 10% nuolaidą nuo kompiuterio apskaičiuoto atlyginimo.

Įstaiga atidaryta darbo dienomis nuo 10 v.r. – 19 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.r. – 16 v.v.

ALL STEREOS ARE DUAL VOLTAGE 110-220 Volts 50-60 Hz
SONA HI FI
ALL STEREOS ARE DUAL VOLTAGE 110-220 Volts 50-60 Hz
VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM• NTSC

SONA HI FI TURI VISKĄ

SHARP WQ-T221Z

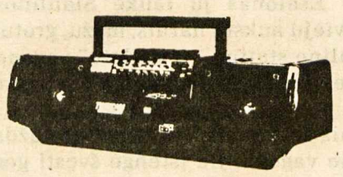

$129.99

110-220 VOLTS
50-60 Hz

Užsukite pas mus įsigyti dovanų savo mylimiesiems arba savo asmeniškai pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W365

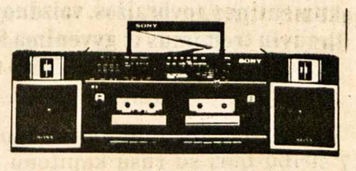

$149.99

TOSHIBA V-83CZ

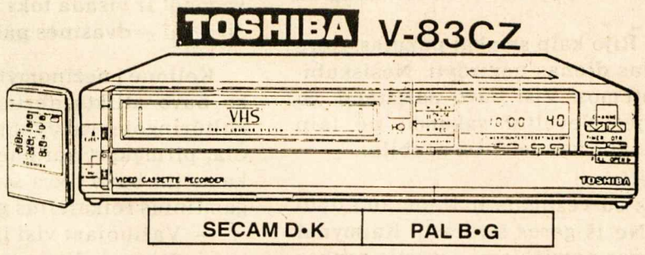

SECAM D•K | PAL B•G

$529.99

HITACHI VM-600E

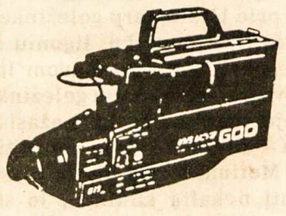

$1899.99

JVC GF-450 VIDEO CAMERA

$1899.99

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

$1899.99

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS.

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UŽSIENIETIŠKAS VAIZDAJUOSTES IR IŠNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

SONA HI FI

332 YONGE STREET (North of Eaton Centre) TORONTO, ONT. (416) 591-6616

232 RIDEAU STREET, OTTAWA, ONT. (631) 238-7090

VISA MasterCard

Europos lietuvių dienos

KAZYS BARONAS

Lietuvių dienų iškabą labai dažnai JAV lietuviai mėgsta uždėti ne tik ant parapijinės mugės, bet taip pat eilinio šokių grupės pasirodymo, choro koncerto. Patrauklus pavadinimas sutraukia gražų senųjų ir naujųjų ateivių skaičių. Meninė programa būna trumpa, pridedant parodėlę, mažą knygų išpardavimą, kartais ieškančio balsų kongresmano kalbą ir užbaigiant "hot dogs" bei "hamburgeriais", nuplaunant alum ar kokiu stipresniu gėrimėliu. Pelnas skiriamas parapijai arba JAV LB apylinkės valdybai.

Visai kitą pobūdį ir tikslą turi Kanados ir Australijos lietuvių dienos. Tai mūsų tautinė demonstracija, jautrus sielojimasis gimtojo krašto likimu, supažindinimas svetimtaučių su Lietuvos vergija, mūsų gintarų krašto kultūra, siekiais.

Daug kalbėta

Dar Innsbrucke surengtoje Europos lietuvių studijų savaitėje buvusio PLB pirm. V. Kamanto paraginta, tokias Lietuvių dienas Europoje nutarė rengti Vokietijos LB krašto valdyba. Nuo to laiko daug užtėršto vandens į jūrą nunešė Reinas. Tik 1986 m. sausio 10 d. "Europos lietuvyje" buvo išspausdintas pranešimas (pasirašytas Vokietijos LB valdybos), kad Europos kraštų LB ir LJS valdybų suvažiavime Hiutenfelde 1985 m. rugpjūčio 10 d., dalyvaujant PLB valdybos pirmininko pavaduotojui bei adminsitracinių reikalų komisijos pirm. dr. T. Remeikiui ir PLJS valdybos administracinių reikalų vedėjui T. Dabšiui, buvo iškeltas ir svarstytas Europos lietuvių dienų rengimo klausimas. Sutarta Europos lietuvių dienas rengti Vokietijoje. Siūlomas laikas – 1987 m. Vokietijos LB valdyba paprašyta paruošti provizorinės programos rėmus, su jais iki 1986 m. Velykų supažindinti Europos kraštų LB bei LJS valdybas, o pačią programą pateikti 1986 m. vasarą Zalcburge įvyksančiam tokiam pat suvažiavimui.

Toliau Vokietijos LB krašto valdyba rašo, kad Europos lietuvių dienų klausimas buvo iškeltas Vokietijos LB darbuotojų suvažiame ir 1985 m. lapkričio mėn. tuo reikalu posėdžiavo Vokietijos LB valdyba su kviestiniais asmenimis. Buvo sudarytas organizacinis komitetas, nustatyta provizorinė programa.

Po šio pranešimo viskas nutilo. Spėju, kad VLB krašto valdyba visas savo jėgas paskyrė naujo bendrabučio statybai bei pilies remonto darbams.

Mažai informacijos

Europos lietuvių dienų klausimas vėl iškilo praeitais metais. Nutarta jas rengti šiemet, birželio 23-25 d.d. Hiutenfeldo kaimelyje. Praeitais metais "Europos lietuvio" savaitraštyje pasirodė keli trumpi oficialūs pranešimai, kviečiantys lietuvius dailininkus su savo kūriniais dalyvauti rengiamoje Europos lietuvių dienų parodoje. Taškas. Tyla. Jokios programos, jokios smulkesnės informacijos.

Ruošiamose Kanados lietuvių dienose visuomet būdavau kviečiamas į organizacinį komitetą, tad gerai žinau, kokią darbo naštą jis turi atlikti, kiek valandų skirti spaudai, informuodamas lietuvių visuomenę ir kviesdamas įtakingus krašto asmenis.

Priešinga elgsena

Manding! Priešingai elgiasi Vokietijos LB krašto valdyba ne tik stipriu šydu uždengdama savo veiklą, savo posėdžių darbotvarkę ir nutarimus, bet taip pat ir rengiamas Europos lietuvių dienas. Tiesa, ji galvoja, kad Hiutenfeldo kaimeliui nereikalinga kokia nors platesnė informacija, kadangi šis renginys turi daugiau šeimyninį pobūdį. Juk čia randasi lietuvių gimnazija – pažįstama vietovė Vokietijos lietuviams, čia yra patalpos (vokiečių "piliečių namai") – ko daugiau reikia! O jeigu Anglijos ar Prancūzijos lietuviai nori atvykti – tegu ieškosi tos vietovės žemėlapyje!

Kaip minėjau, Lietuvių dienos (Europos, Kanados, Australijos) nėra vien tik pačių lietuvių šventė pasižmonėjimui, susipažinimui ar susitikimui "po šimto metų". Ne! Lietuvių dienų tikslas yra taip pat supažindinti svetimtaučius su Lietuva, mūsų siekiais, gintarų krašto tautine kultūra, menu ir t.t.

Hiutenfeldo ūkininkai kiekvieną dieną mato lietuvių gimnazijos mokinius, mato juos ir su tautiniais drabužiais. Tačiau ar jie kaimo gyventojai eis į lietuvių dienų renginius: parodą, paskaitą, koncertą, bendrą pobūvį... Tikrai ne! Juk vasaros laikotarpis yra karšto darbymečio laikas. O sutraukti iš toliau vokišką "grietinėlę" į "kažin kokį", prie Mannheimo esantį kaimelį – tai neįmanoma!

Kaimynų pasirodymai

Latviai išėjo į Miunsterio miesto gatves, estai – į turistinio Heidelbergo, atkreipdami ne tik svetimtaučių (Heidelbergas vasaros metu tikras Babilonas!) dėmesį, bet taip pat vokiškos spaudos, radijo, televizijos. Juk tokie vieši pasirodymai – demonstracijos ir yra geriausia gyva informacija. Tai suprato mūsų kaimynai. Pagalvojau – gal latviai su estais yra kultūringesni už lietuvius? O gal jų valdybos ir vadovai energingesni bei veržlesni?

Užbaigsiu tuo pačiu klausimu, paskelbtu "Europos lietuvyje". Jis skamba: "Neišeik, neišeik tu iš sodžiaus, nepaliki gimtųjų namų..."

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

XXXII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

Londone, Ontario, 1989 m. gegužės 20-21 d.d.

GEGUŽĖS 20, ŠEŠTADIENĮ

- **GOLFO TURNYRAS** – Maple Ridge Golf Club, Hwy. 2, prie Crumlin Road
  Registracija: A. Petrašiūnas, tel. (519) 451-6493
- **KREPŠINIO RUNGTYNĖS** – Saunders Secondary School salėje, 941 Viscount
  Registracija: E. Daniliūnas, tel. (519) 438-7694
- **POKYLIS-ŠOKIAI** – Hellenic Community Centre patalpose, 179 Southdale Road West

6.30 v.v. **VAKARIENĖ.** *Programoje – svečias iš Lietuvos*

9.00 v.v. **ŠOKIAI.** *Groja – Les and the Music Masters orkestras*

Įėjimas: $20 asmeniui, įskaitant vakarienę ir šokius. (Bilietų prie įėjimo NEBUS). $8 – tik šokiams.

GEGUŽĖS 21, SEKMADIENĮ

12 v. r. **PAMALDOS EVANGELIKAMS** – Redeemer Lutheran Church, 1 Frank Place.

2 v.p.p. **PAMALDOS KATALIKAMS** – St. Peter's Basilica, 196 Dufferin

4 v.p.p. **KONCERTAS**
Sounders Secondary School auditorijoje, 941 Viscount

Programoje: *Kristijono Donelaičio "Metai". Dalyvauja Kanados lietuvių meniniai vienetai ir jungtinis šeštadieninių mokyklų mokinių choras*

Įėjimas: vaikai iki 12 m. veltui. $5 studentams, $8 suaugusiems.

7 v.v. **PABAIGTUVĖS**
Hellenic Community Centre, 179 Southdale Road West.
Tema -"Juoda-balta". Vakarienė-šokiai. **Įėjimas:** $5, su vakariene – $8.

Bilietai – informacija tarp 7.00-9.00 v.v. tel. (519) 641-2554.

Visi vykime į Kanados lietuvių dienas!

Kanados lietuvių dienų rengimo komitetas

Aukos Kanados Lietuvių Bendruomenei

KLB krašto valdybos veiklai paremti Vasario 16 proga gauta aukų iš įvairių apylinkių

St. Catharines $40 – J. Kalainis; **$30** – J. Alonderis, J. Žemaitis, A. Staugaitis; **$25** – S. Janušonis, P. Šukys, A. Šetikas; **$20** – P. Balsas, J. Dervaitis, M. Gvergždienė; **$10** – V. Mačikūnas, S. Ulbinas, J. Vyšniauskas; **$5** – P. Dauginas.

Knygų persiuntimo į Lietuvą išlaidoms padengti paaukojo: **$10** – A. Šetikas, F. Gabrėnas, P. Bušauskienė, kun. K. Butkus, OFM; **$5** – V. Satkus, V. Zubas, S. Šetkus, I. Tauteras, J. Skeivelas, P. Slavickienė, P. Šukys, J. Žemaitis, A. Paulionis, S. Gudaitis, J. Stundžia, P. Balsas, J. Vyšniauskas, J. Dervaitis, S. Janušonis, (St. Catharines lietuviai).

Delhi-Tillsonburg $100 – Delhi Katalikių moterų draugija; **$40** – I. B. Lukšiai, V. Galeckas; **$35** – K. Šimutienė a.a. vyro Stasio Šimučio prisiminimui; **$30** – R. Z. Augaičiai, V. B. Vytai, V. M. Miceikai, V. D. Vindašiai, B. A. Stonkai; **$25** – B. Gudinskai, E. G. Rugieniai; **$20** – A. Budreika, B. Cvirkos, P. V. Lapieniai, V. Čiuprinskai, A. Klemkienė, A. A. Lapenai, A. Aleliūnienė, E. Vindašienė, A. Kairys, M. D. Norkai, V. Zadurskiai, J. L. Vitai, D. Bartulienė, S. Styra, V. Jakubickienė, F. L. Gurkliai, D. O. Šiurnos, K. A. Ratavičiai, J. Mačiuliai, J. D. Rimkai, J. Jocai, A. Aleliūnas, M. Stankaitienė, J. Jurėnas, S. R. Beržiniai; **$15** – B. O. Ceikai, A. Skuodienė; **$10** – P. Pekarskienė, A. Martinkevičius, B. Lukošienė, P. Vežauskai, V. Nemūrai, B. Rudokienė, kun. L. Kemežys.

Edmontono apylinkė $20 – A. Dudaravičiai, P. Vaitkūnai, J. Popikaičiai, T. Uogintai, V. Kasper, K. Žolpiai, J. Nastajus, A. Druteikienė, dr. V. W. Kadis, J. Augis; **$15** – M. Gudjurgienė; **$10** – J. Bajorienė, E. Melikauskas, P. Joneliūnas, M. Andriulevičienė, W. Dovydaitis, B. Zilinski, J. Karpuliai, M. Zakarevičiai; **$5** – J. D. Ninowski, A. Koski, L. Gudjurgytė, E. Gietz, R. Johnston; **$2** – M. Sadauskienė.

Iš Edmontono apylinkės taip pat gauta $158. solidarumo mokesčio.

Gautos ir sekančios aukos: $2,000 iš a.a. J. Skrebutėnienės palikimo; **$20** – M. M. Januškos ir V. E. Januškos iš Winnipego; A. Statulevičius, J. Kvederys; **$10** – D. Klibingaitienė.

KLB Krašto valdyba nuoširdžiai dėkinga visiems finansinei už jos veiklos parėmimą.

Rašyti laiškus

Per praeitus metus įvykiai Lietuvoje susilaukė nemažai dėmesio Kanados spaudoje ir per televiziją bei radiją. Išskirtinai daug dėmesio yra skyrę CBC televizijos bei radijo tinklai ir "Globe and Mail" dienraštis. Jiems reikėtų parašyti padėkos laiškus. Laiškai gali būti trumpi. Kadangi CBC programos yra duodamos per visą Kanadą, siųsti laiškus gali visų apylinkių lietuviai. Rašyti: CBC – "The Journal", Mark Starwoicz, Executive Producer; CBC – "National News", John Owen, Managing Editor; CBC – "As it Happens", James Cullingham, Executive Producer – PO Box 500, Station "A", Toronto, Ont., M5W 1E6. Laiškus "Globe and Mail" redakcijai adresuoti: Wm. Thorsell, Editor-in-chief arba Jim Pritchard, Editor, 444 Front St. W., Toronto, Ont., M5V 2S9. Nepamiršti padėkoti ir vietinei spaudai arba juos paraginti, kad duotų daugiau žinių apie Lietuvą.

KLB informacija

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Nario įnašo, atsiskaičius su PLB, neužtenka. Prašome siųsti aukas KLB būstinės adresu:

KLB KRAŠTO VALDYBA,
1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8.

Aukoms virš $15 bus išduodami pakvitavimai nuo pajamų mokesčio.

KLB krašto valdyba

Ąžuolų randai

ANTANINA GARMUTĖ

Dokumentinės apybraižos, vaizduojančios sibirinius lietuvių trėmimus ir gyvenimą Sibiro plotuose. Jų autorė – buvusi Sibiro tremtinė

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Parėjo jie namo. Rado pietaujančių, geriančių 6-7 stribų būrį su rusų kapitonu priešakyje. Vyrai buvo linksmi ir šnekūs:

— Ir negalvokit, kad jus kas veš! Tokių puikų žmonių nieks neveža. Statyk, šeimininkėle, daugiau degtinės ant stalo!

Stribai puotavo. Rijo kaip smakai pakulas. Gėrė kaip arkliai devynias dienas negirdyti. Nesiskubino išeiti. Laukė sutemos. Visi buvo pažįstami, su Nartautu priešakyje! Neveltui sakoma: ne taip skauda, kai svetimas šuo kanda. Šitie prabilo:

— Ruoškitės į kelionę!

Atvarė kaimynus su vežimais ir liepė kuo daugiau visko vežtis. (Ne iš geros širdies!). Kaimynai padėjo pasikrauti, nes namiškiams išgąstis rankas ir kojas pakirto. Klykė vaikai. Mažoji Reginutė verkė, kad negalės lankyti mokyklos — ji dar nebuvo mokinė, bet taip mėgdavo pasėdėti mokyklos suole šalia broliuko ar sesutės... Vaikiškas protas nesuvokė padėties tragizmo.

Iki Kelmės, apie 10 km, vežimas judėjo lėtai, nes stribai laukė, kol labiau sutems. Kelmėje juos susodino į sunkvežimį ZIS-5. Vyko žodžiais nenusakomas farsas: iš vienos pusės kaimynai krovė jų daiktus į sunkvežimį, o iš kitos — stribai viską tempėsi sau: patalynę, maistą, indus, puodus, — kas tik po ranka pakliuvo. Ką tik buvo įmanoma pagriebti, išplėšti iš rankų. Liko tik viena pagalvė, ant kurios gulėjo kūdikis, vienas šaukštas ir vienas dubenėlis, reikalingi vaiko košelei išvirti.

— Jau sunkvežimiui pajudėjus, — prisimena Vytautas, — stribokas griebė paskutinį maišelį su dešrom ir lašiniais. Tėvas nešlaikė: spyrė jam iš mašinos! Stribas atbulas išvirto, o paskui, įniršęs, šaudė į orą ("gynė liaudį"). Tas maišas ir gelbėjo paskui mus nuo bado.

Motina pasakojo apie tai, kas vėliau dėjosi jų paliktoje sodyboje:

— Tuoj prisistatė kaimynė Olesė Steponkaitė — tuometinio apylinkės pirmininko Broniaus Steponkaus motina: tempė viską paeiliui — lašinius, arklius, ratus, net svogūnus! Žmonės sakė: palieto pieno — ir šuniui, ir katei!

Ešelonas jų laukė Šiauliuose. Su paruoštais dviejų aukštų narais, mažu, grotuotu langeliu ir metaline statine — "tualetu" vagono viduryje. Smarvė neišpasakyta, tvankuma neapsakoma.

Prasidėjo gegužės mėnuo. Ir net antižmogiškomis sąlygomis, trūkstant oro uždarytame gyvuliniame vagone, jie įstengė švęsti gegužines pamaldas! Blausiame vagono gale pakabino iš namų pasiimtus šventus paveikslus ir apkaišė juos pakelėje nukirstais beržiukais. Tie šventi vakarai — gyvuliniame vagone! Ir visada toks būtinas — turbūt tik lietuvio širdžiai — dvasinės palaimos ir grožio poreikis!...

Kelionė į nežinomybę tęsėsi 18 parų. Beje, Tomske buvo atlikta dezinfekcija: kaip ir kiekvienoje kultūringoje valstybėje reikia gintis nuo utėlių! Čia, pirmąkart kelionėje išvydo žalią pievą — vaikams tai buvo tikra šventė: pakvėpuoti tyru oru ir gamtinius reikalėlius gamtoje atlikti!

— Važiuojant visi įrankiai iš žmonių buvo atimti, — atsimena Vytautas. — Bet kažkas nuslėpė kirvį. Iškirto skylę grindyse ir iššoko du ar trys jaunuoliai. Išgirdom, kaip į juos tratina automatais paskutiniame vagone važiavę sargybiniai. Taip ir pasiliko gulėti prie Uralo, tarp geležinkelio bėgių... Vagonuose mirusių senukų, ligonių ir vaikų lavonėlius išmesdavo, kai sustodavom laukuose, — prakapstydavo duobutes palei geležinkelį.

Pradėjo merdėti ir jų mažasis broliukas. Nenuostabu — juk visą kelionę buvo tik vandeniu maitinamas! Motinai širdis plyšte plyšo, žiūrint į besikankinantį nekaltą kūdikį, į jo stulpu pastatytas akeles... Tuomet ji suklupo ir kitų akivaizdoje ėmė prašyti Aukščiausiąjį, kad jis nutrauktų jo kančias, numirtų greičiau...

Usolėje visą ešeloną, kaip čigonų taborą, iškrovė į lauką, apsuptą spygliuota viela. Paskirstymo lageris. Viena dviejų durų išvietė visam ešelonui buvo naujas pasityčiojimas iš senų, ligotų ir ypač vaikučių, kurie taip ir neišstovėdavo tose gėdos eilėse... Tik ten, kur nelaimė, tokia gėda nublanksta. Šiame lageryje juos tikrindavo po dukart per dieną, iššaukdami pavardėmis kiekvieną šeimos narį. Jų mažojo broliuko pavardės nešaukė! Vadinasi, kai buvo sudarinėjami sąrašai, jis buvo dar negimęs. Taigi, tremtinių sąrašus Lietuvoje ruošė kruopščiai ir apgalvotai. Vietinė valdžia turėjo pakankamai laiko atsižvelgti į kiekvieno niekšelio pageidavimus sudoroti savo kaimyną!

Mažasis broliukas paskirstymo lageryje vis labiau sirgo. Temperatūra jau siekė plius 40 C! Jį išgelbėjo iš Lietuvos kartu atitremtas čekas gydytojas. Pasiėmė jį į savo baraką ir gydė, nes turėjo kažkokių vaistų. Vaikas išgijo. To gero žmogaus nei pavardės, nei vardo jie nežinojo. Nors norėtų, labai norėtų jam padėkoti... Žino, kad buvo apie 28 metų. Greitai jį kažkur išgabeno, gal į Bodaibo?...

Neužilgo Usolės paskirstymo lageryje prasidėjo žmonių turgus. Jame be pinigų, tarpusavio derybomis, atvykę žmonių pirkliai dalinosi gyvąją prekę. Iš pradžių atskyrė nuo šeimų jaunus vyrus ir moteris (maždaug iki 35 m). Juos išvežė į Bodaibo aukso kasyklas.

— Apie 10 pirklių apžiūrinėjo mus, — pasakoja Salomėja. — Sustatė šeimomis. Išsirinko stipriausius. Liko silpniausi, jų tarpe ir mes...

— Tėvukas turėjo sveiką valstiečio nuovoką, — papildo Vytautas. — Jis pradėjo įrodinėti esąs įvairiapusiškas meistras: stalius, šaltkalvis, elektrikas. Suprato: norint išgelbėt šeimą, reikia žūt būt pasilikti mieste! Taigoje ir kolchoze su pulku vaikų — pražūtis! Manevras pavyko. Apgyvendino mieste, barakuose. Gegužyje buvo dar šalta. Tai tėvukas, atsipjovęs gabalėlį lašinių, eidavo jų mainyti su zonos sargybiniais į lentas. Tie leisdavo, "nematydami", jas išlupti iš tvoros. Turėdavom kuo kūrenti krosnelę "buržujką".

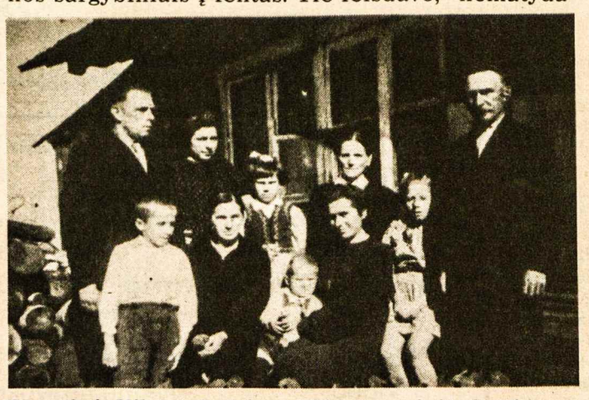

Tamučių ir Mikalauskų šeimos Sibiro tremtyje Usolės vietovėje 1950 m. Pirmoje eilėje iš kairės: Vytautas Tamutis, Mikalauskienė, Virginijus Tamutis, Kazimiera Tamutienė, Salomėja Tamutytė; antroje eilėje (stovi): Jonas Tamutis, Marytė Mikalauskaitė, Regina Tamutytė, Veronika Tamutytė, Mikalauskas

Žilgorodoko barakuose gyvenom apie dvejus metus. Viename kambaryje — dvi šeimos, kiekvienoje po 7 žmonės. Kartu su Tamučiais vargo ir Braziulių šeima. Visi keturiolika miegojo kaip silkės ant grindų — šonu. Vienam atsikėlus — išsijudindavo ir visi kiti.

Tėvą iškart paskyrė kirsti ir ruošti miško medžiagos. Išveždavo jį, kartu su kitais tremtiniais, ištisiems mėnesiams, ypač vasarą, į taigą. Ten kirto medžius, ruošė ir plukdė sielius Angara. Ties Usole sielius ištraukdavo į krantą — Karkasų lentpjūvėn. Jo darbas buvo sunkus, pavojingas, neapsieidavo be traumų ir nelaimingų atsitikimų. Sulaužė veido kaulus, koją. Pėdsakai liko visam gyvenimui, ir per anksti, jau Lietuvoje, nuvarė į kapus.

Motina dirbo pamainomis "Revtrudo" siuvykloje. Anot jos, valgyti reikia septyniom burnom! Vaikus augino tėvelio sesuo invalidė Veronika.

Tremtyje, kartu su Tamučiais iš Žemaitijos ir Braziuliais iš Dzūkijos, buvo Petrauskai su trim dukrom, Valašimai su dviem sūnumis, Mikalauskai su dukra Maryte ir daugybė kitų. Jų pavardės praeities rūke prisimiršo, bet gražūs lietuviški, nuoširdūs veidai atmintyje gyvi!

O belaikės ir tragiškos mirtys svetimoje žemėje!... Pirmąjį, vos atvykę, palaidojo senąjį Viršilą, akis dar vagone užmerkusį. Paskui — jauną ąžuolą, Valašimų sūnų užmušė elektra... Liogių šeimoje (nuo Anykščių) iš trijų išvežtų be tėvų vaikų devyniolikmetį Algį užmušė chuliganai... Jauną merginą Blazgytę lentpjūvėje užpylė pjuvenom... Visų neišvardinsi. Nepažadinsime tų, kuriuos priglaudė peršalusi Sibiro žemė. TEN. Netoli lietuvių kaulais nusėtos Transsibiro magistralės. Kiekvienas pabėgis galėtų būti mūsų tautos XX-jo amžiaus metraštininku... Čia gulintys neprisikels FENIKSAIS ir nesugrįš į numylėtą Tėvynę tūkstantinėse legendose! Prie nežinomais tapusių jų kapų šiandien lenkia galvas visa Lietuva. Jie gyvens gyvųjų širdyse tol, kol pasaulyje bus gyvas bent vienas lietuvis!...

Ką jautė ir pergyveno tremtyje mažųjų Tamučių širdelės? Vaikai nelaiko pykčio širdyje, jie greičiau aklimatizuojami, greičiau imlūs gėriui ir grožiui. Betgi vaikystėje esame nepaprastai jautrūs skriaudom ir neteisybėm! Per vaikų atminties filtrus perėjo viskas!

(Bus daugiau)

Žydų gelbėtojų Lietuvoje buvo daug

Atėjo laikas bendromis jėgomis paruošti rimtą dokumentinį rinkinį apie žydų gelbėjimą Lietuvoje hitlerinės okupacijos metais

YEHIEL DAMBA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kovodami sudėtingomis ir neregėtai sunkiomis sąlygomis, neturėdami reikiamo kovinio patyrimo, lietuviai kovojo didvyriškai. Sunkiuose mūšiuose Lietuvos sūnūs pasižymėjo pasiaukojimu ir ištikimybe savo Tėvynei.

Šis antikomunistinis judėjimas, išsiveržęs į efektyvią lietuvių tautos kovą su sovietų okupantais užgrobtoje Lietuvos teritorijoje, įnešė garbingą indėlį į pokario kartų formavimąsi ir įkvėpė šiandieninį atgimimą, kuris, kaip matome, sėkmingai grupuojasi rytojaus dienai!

Žydų naikintojai

Aprašydamas savo knygoje "Kruviname sūkuryje" organizuotos antikomunistinės kovos Lietuvoje formavimosi laikotarpį, aš kai kuriuos įvykius išdėsčiau gan subjektyviai, ypač aprašydamas profesionalų žudikų dalyvavimą šioje garbingoje kovoje, nešusių tiesioginę atsakomybę už nakaltų žydų kančias, ašaras ir kraują. Hitlerinių žmogžudžių talkininkai, tarnavę vokiečių okupacijos metais "baudžiamuosiuose būriuose", buvo palyginti negausūs, bet jie suteršė lietuvių vardą, talkindami tiems, kurie visą kraštą pavertė milžiniškomis žydų kapinėmis. Aš pats savo akimis mačiau, kaip budeliai žudė kūdikius, išplėšdami juos iš klykiančių motinų rankų. Žvėriškumas šaudymo metu buvo nematytas. Budeliai nepaklusnius badė durtuvais, šautuvų buožėmis dar pakeliui į paruoštas duobes. Savo aukas jie žiauriai kankindavo, iš jų tyčiodavosi, o vėliau priversdavo lipti ant nužudytųjų lavonų, gulti eilėmis ir laukti sušaudymo. Jų šiurpūs klyksmai bei dejavimai lydi mane per visą mano nelengvą gyvenimą.

Tie budeliai, įrengusieji žmonių skerdyklas, išvystė Lietuvoje negirdėto masto terorą, prieš kurį nublanksta visa, ką žino istorija apie žmogaus žiaurumą.

Gelbėtojai

Šurpūs tų metų įvykiai nuėjo į praeitį, tačiau žydų tauta niekad neužmirš ir jiems nedovanos jų įvykdytų kruvinų drabų, nors užmaršties skraistė neretai apdengia pačius sunkiausius nusikaltimus. Taip pat ir lietuvių tauta nedovanos tiems naikintojams. Lietuvių neapykanta jiems neužgeso. Man gerai žinomas pasipiktinimas žudikų veiksmais. Tūkstančiai lietuvių stojo tada į žydų gelbėjimo darbą. Rizikuodami savo ir savo šeimų gyvybe, jie padėjo ištrūkti iš mirties nasrų žydams. Taip pat ne vienas lietuvis už didvyrškumą gelbint pasmerktuosius buvo suimtas, mušamas ir kalinamas, o kai kurie ir gyvybės neteko.

Tik tų taurių lietuvių dėka aš šiandien esu gyvas ir daugelis kitų.

Mano nuomone, atėjo laikas bendromis jėgomis paruošti ir išleisti rimtą dokumentų rinkinį, kuriame plačiai ir nuodugniai būtų nušviesti žydų gelbėjimo faktai hitlerinės okupacijos metais Lietuvoje. Svarbiausią rinkinio medžiagą turėtų sudaryti liudininkų parodymai bei atitinkami dokumentai, kurių nesunku šiandien gauti iš Lietuvos: Centrinio valstybinio archyvo (CVA), Aukščiausių valstybinės valdžios organų ir valstybinių valdymo organų archyvo (CVSRA), Mokslų akademijos centrinio bibliotekos rankraščių skyriaus, Archyviniams dokumentams skelbti redakcijos (ADSR) fondo. Taip pat reikėtų kreiptis į Lietuvos gyventojus su prašymu teikti pagalbą renkant šią svarbią dokumentinę medžiagą.

Žydų gelbėjimas Lietuvoje, pasireiškęs įvairiomis formomis, yra sudėtinga ir plati tema, kuri nuodugniai išnagrinėta primintų žydams ir kitoms tautoms reikalingumą budėti, kad žmonija būtų visiems laikams išgelbėta nuo panašių baisybių pasikartojimo.

Savo knygoje "Kruviname sūkuryje" aš gan plačiai paliečiau šią temą. Ne be susijaudinimo taip pat aprašiau poelgį partizanų vado iš Smilgių k., Plungės vls., p. Jacenavičiaus, išgelbėjusio mano gyvybę (žiūr. 152 psl.). Šis taurios širdies žmogus, tikras savo tautos patriotas mano išgelbėjimu visu ryškumu pademonstravo tradicinę lietuvių toleranciją žydų atžvilgiu. (Jacenavičius gyvena JAV, bet jo adreso aš neturiu. Man būtų labai malonu išgirsti, kad mano gelbėtojas gyvas, sveikas ir gavo mano linkėjimus bei neapsakomą padėką, kurią nešioju savo širdyje).

Recenzijoje rašoma, kad žydų gelbėtojų buvo nedaug. Norėčiau nesutikti su minėtu teigimu. Jų buvo daug, net labai daug! Jie kukliai vykdė tai, ką jiems liepė jų širdis. Ir kritiškiausiais momentais (o jų buvo!), kai jie patekdavo į baltaraiščių nagus, bebaimiškumo jausmas gelbint nekaltą gyvybę teikdavo jiems neišpasakytų jėgų ir tvirtumo kritiškoje valandoje. Tie taurūs lietuviai parodė meilės ir pasiaukojimo, gelbėdami pasmerktuosius žydus nuo mirties. Mūsų tauta amžinai minės tuos garbingus lietuvius–didvyrius, kurie, pasiaukodami humanizmo tradicijoms, mažiausiai galvojo apie savo žygdarbio didingumą. Juose naujosios kartos matys pasididžiavimo bei taurumo pavyzdį.

Baigdamas norėčiau dar kartą nuoširdžiai padėkoti už dėmesį ir palinkėti lietuvių tautai, įrodžiusiai begalinį atsidavimą savo tėvynei – mylimai Lietuvai, nesigailėti jėgų tautiniam atgimimui kritiškoje valandoje, kupinoje dvasinio ryžto, pasitikėjimo rytojumi. Pagaliau linkiu sulaukti išsiilgtosios laisvės šviesos, kai lietuviai galės gyventi pilnakraujį nepriklausomą gyvenimą savame krašte.

• **Tragiška mūsų istorija, kaip tragiškas teisybės susidūrimas su neteisybe, kuriame neteisybė laimi prieš teisybę vien dėlto, kad ana fiziškai galingesnė. DR. J. GIRNIUS**

Žymi solistė AUDRONĖ GAIŽIŪNIENĖ, sopranas, paįvairins programą Toronto vyrų choro "Aras" koncerte, kuris įvyks gegužės 7, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose, kur solistė atliks lietuvių kompozitorių dainas bei operų arijas

Lietuvis intelektualas namie ir svetur

Albino Baranausko romanas "Profesorius Rakūnas"

K. BARĖNAS

Rodos, iš tikro turėtų būti ne kažin kokio didumo ta kapsiškoji teritorija, kurioje gyvena, dirba ir veikia Albino Baranausko romanų veikėjai, o jie visi ten išsitenka, ir dar naujos vietos surandomos jiems patalpinti, nauji, o ne kartojami kaimai, lygumų plotai, sodybos ir sodai, nauji ūkininkai ir amatininkai. Turbūt svarbiausia, kad tasai mūsų romanistas labai gerai pažinojo savo kraštą ir jo žmones ir, nors jau seniai atitrūko nuo jo, dar rašo taip, tarytum ten diena iš dienos vaikščiotų ir viską matytų, tokie gyvybės pilni tie vaizdai.

Kai jo knygų veikėjai atsiduria Vokietijos stovyklose ar Amerikoje, nebestebina, kad jiems surandama vietos. Tų stovyklų juk buvo daug, o Amerika taip pat plati.

Nejučiom iškyla tokia mintis, kai esi skaitęs anksčiau išleistuosius jo romanus ir dabar susipažįsti su "Nidos" knygų klubo 1988 m. išleistuoju *Profesorius Rakūnas* (230 psl., kaina 8 svarai, užsienyje 12.50 JAV dolerių, nariams 6 sv – 9.50 JAV dol., kietais viršeliais 1.50 sv. – 2.50 JAV dol. daugiau), kurio veiksmo dalis kaip tik dar vyksta toje kapsų žemėje, kurioje ir augo dalis romano veikėjų.

Štai ta mokykla, į kurią pačioje Lietuvos nepriklausomybės pradžioje ėjo mokytis siuvėjo Rakausko sūnus, būsimasis profesorius. Romane viską pro savo akis ir atmintį praleidžia pasakotojas, būsimasis mokytojas Lietuvoje, o svetur fabriko darbininkas ir rašytojas: "Mokykla, didumo kaip ūkininko gyvenamasis namas, medinė, su malksnų stogu, baltais langų rėmais ir raudonomis gonkomis, stovėjo prie vieškelio po jovarais pietiniame miestelio pakraštyje". Tai dar ne viskas apie ją: pasakyta dar, kas kurį galą užėmė, kiek klasė turėjo langų, kas pastogėje buvo laikoma. Arba ta Vaičiūno kriaušė, kuriai romane skirta reikšminga vieta. Arba ta gamtos grožio apsupta siuvėjo Rakausko sodyba su medžiais ir gėlėmis, su žaliu, minkštu, kasotėliais bei sidabražolėmis apžėlusiu švariu kiemu.

Pasakotojas pateikia ir savo įspūdžius, kokius vaizdus jis matydavo, kai eidavo pas siuvėją. Ten savotiškas vieškelis, ten upės slėnis, už kurio matyti kalvos su sodybomis viršūnėje, su žaliomis lygumomis, pievomis ir kviečių laukais. Tuos pakelės vaizdus baigia jautriai jau emigrantas, atsidūręs toli nuo gimtinės: "Tai šalis, kurią tu palikai. Ir nejučiomis imi graudentis – ar dar begalėsi sugrįžti? Ten taip žalia, lygu ir linksma, prieš tavo vėjų nugairintos, saulės kepinamos aukštumos. Tačiau tavo gimtinės stogai jau pasislėpę už medžių, jau per vėlu, likai pasaulyje vienų vienas . . ."

Šitame gimtosios gamtos fone ir pradedama pasakoti prof. Rakūno gyvenimo istorija. Apie jį, kaip iš įvadinio skyriaus leidžiama suprasti, atitinkama komisija turi paruošti ir išleisti monografinį veikalą Čikagoje. Tik tuo tarpu, kol ten kas bus ar nebus padaryta, jis įprašomas parašyti, ką pats žino. Visos tos užuominos ir prašymai, žinoma, yra beletristo išmonė, nes tą profesorių jis pats sukūrė ir perleido per gyvenimo sėkmes ir nesėkmes.

Tas Rakauskutis, kaip pats pristatė pirmajam mokytojui Brundzai, būsimasis Rakūnas, jau anuomet, vaikystėje, nebuvo eilinis. Jis ir žiniomis ir laikysena pirmavo, ir jam sekėsi, varžovų net neturėjo. Turbūt pajutęs varžovą pasakotojo asmenyje, kai mokytojas pripažino, kad tas parašė geriausią darbą, būsimasis profesorius griebėsi patyčių ir savo įtaka paveikė kitus mokinius, kad imtų niekinti ir persekioti tą šįkart jį pralenkusį buvusį draugą.

Kol kas abu jie, ir Rakauskas, ir pasakotojas, viena aistra buvo panašūs – noru skaityti. Pro mūsų akis praeina tos anuometinės lietuviškos knygos, kurias abiejų tėvai turėjo. Kai abiejų jaunuolių keliai išsiskyrė, tai turime progos tos aistros prasiveržimus matyti vien iš pasakotojo prisipažinimų, kai jis, negalėjęs aukštųjų mokslų išeiti, įsigyja tik mokytojo teises ir retkarčiais pavažiuoja iki Eitkūnų ir prisiperka ten svetimkalbių knygų. Dar kartą jie abu, jau pensininkai, pavažiuoja knygų pirkti jau nemaža metų išgyvenę Amerikoje.

Kur tas skaitymas nuvedė juos? Ogi romano pasakotoją į rašytojus, o Rakūną – į mokslininkus.

Nebe Rakauskutį, bet profesorių Rakūną pasakotojas sutinka jau Vokietijoje po keliolikos metų jau žymų žmogų, ne tik profesorių mokslininką, daug dirbusį ir plunksna, bet ir visuomenininką, sukūrusį savo katalikišką organizaciją, kuriai artimi buvo socialiniai klausimai. Dar jis ir pokariu tebebuvo organizacijos ideologas ir vadovas, o tuo metu išrinktas ir lietuvių stovyklos komendantu, taigi valdė savo tautiečius ir pakankamai kieta ranka. Savo vaikystės buvusį draugą jis čia sutiko vėsiai ir išsiskyrė – jie vėl dar didesni nedraugai. Skaitytojui, be abejonės, atrodys, kad šįkart profesorius irgi bjauriai pasielgė su tuo kadaise buvusiu savo bičiuliu, net bjauriau negu tyčiodamasis iš jo pradžios mokykloje. Ir gana sunku pateisinti tą jo išsišokimą.

(Bus daugiau)

VYTAUTAS KASTYTIS

LAIŠKAI PAVERGTON TĖVYNĖN

1. Lietuvai

Sveiki,
Laukai, namai ir girios,
Už jus kadais mes savanoriais mirėm,
Dėl jūs ir vėl ištrėmime lietuvis kenčia...

Regiu – raudoni skausmo pančiai
Ant gintarinio mūsų žemės veido.
Tekėjo saulė ir be laiko nusileido
Nakties tamsumui atiduodama laukus.

Kur Tu, mūs kryžkelių medinis Sarge,
Šalikelėj budėjimui ir mąstymui iškeltas,
Ar Tavo kruvini pečiai pasaulio kaltę,
Kaltų ir nekaltųjų aimanas atlaikė?

Senų piliakalnių nuskurusios pašlaitės,
Ar jūs išsaugojot nesudrumstą senolių miegą,
Ar beišleisit mums iš žemės naują diegą
Laukams, namams ir girioms vasarai prikelt?

O jūs, lietuviški keliai, jūs vargo vieškelėliai,
Kiek tremtinių procesijų jumis giedodamos išėjo!
Ar beatneš kada visų šalių atšiaurūs vėjai
Tas kraujo dulkes mūsų Lietuvon tėvynėn?

Ar dar ilgai uždėtą skausmo žymę
Plukdys ir Nemunas, Nevėžis ir Dubysa? – –
O Viešpatie, kaip nūdiena be laisvės mums įgriso
Ir kaip įskaudo be namų diena!...

2. Motinai

Motut,
Mes pas tave mintim kaip kūdikiai sugrįžtam.
Paguosk, mūs išdidi jaunystė vysta – –
Pirmi pavasario žiedai purvan pabiro...

Išleidai kūdikiais, motut, pareisim vyrais.
Mes nuoskaudos taures lig dugno išragavom,
Pakėlėme kitų skriaudas ir skriaudą savo
Ir didelėj nežmoniškoj kančioj išlikome gyvi!

Kasdien girdžiu Rožinį šnarant
Tarp tavo virpančių senatve pirštų.
Mes tau kasnakt, motut, širdy numirštam
Ir vėlei keliamės gyvent kiekvieną rytą.

Skaudi našta ant mūsų žemės krito,
Visus kampus našlaičių ašarom užpildė.
Ateik, viltie, į motinos prispaustą širdį –
Mes grįšime, mes grįšime, motut!...

3. Mylimai

Tu mano gyvas ilgesy,
Manoji aukso goda,
Manęs belaukiančiai seniai pabodo
Rūstus viltim suramstytas laukimas.

Pamilusi širdis nakties nežino.
Ji regi iš toli tarsi per šviesų rūką,
Kad mums ištrėmime dar nenutrūko
Nuobodūs, dulkini gyvenimo keliai.

Atsimeni galulaukėj Dievulį?
Nueik ir pasiklausk to kryžių Kryžiaus,
Kada į laisvus tėviškės namus sugrįšim
Išlieti surinkto svetur kartumo.

Aš pastatysiu tau didingus rūmus
Kur sielvartas, kur nedalia gyveno.
Ir būsi tu ten nuostabi valdovė mano,
Aš – tavo garso, laimės karžygys.

4. Broliui

Brolau
Paniekintas, apstumdytas lietuvi,
Ar tavo didelė viltis širdy nežuvo,
Ar neužgeso tavyje aušros troškimas?

Kokie juodi pakalnės debesys viršum beržyno.
Tokios kančios dar kaip gyvi nėra patyrę
Laukai, namai ir šimtametės girios,
Tokių kankinimų ir žudymų tokių...

Užark, brolau, į gilią gilią vagą
Ir motinų raudas, ir mylimųjų skausmą.
O kai varpai pavasarį užgaus mums,
Pareisim mes užbaigt vagų akėti.

Paguoski žilagalvį mūsų tėtį:
Tuščiam lauke ant nebaigtų arimų
Jis vienišas tegu neverkia ir nerymo –
Sūnus laukams ir jam nežus.

Mes trys vienminčių milijonai,
Maža tauta tiesos kelius pamilus.
Mūs ašarų upeliai, vargo upės gilios
Bus kartą teisėtumo išmatuotos.

Ir į audros nusiaubtus žemės plotus,
Ir į naujakurio namus prie kelio
Susigrąžinsim laisvą nevaržytą dalią
Ir patys grįšim laisve pasidžiaugt!

P. S.

Išliejau, rodos, viską,
Ir vis tiktai
Širdis pilna palieka,
Pilna skausmingos nežinios!

Dangau, kada lietuviški šilai
Mums alkaniems kaip rūtos sužaliuos,
Kada – pavasario ar vasaros žieduos?...

Trondheimas, Norvegija
1945 m. rugpjūčio 9-12 d.d.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių rašytojų draugija korespondenciniu būdu į naują valdybą trejų metų laikotarpiui išsirinko penkis rytinėje JAV dalyje gyvenančius narius – Leonardą Andriekų, OFM, Paulių Jurkų, Algirdą Landsbergį, Danguolę Sadūnaitę ir Tomą Venclovą. Kandidatu liko Leonas Lėtas. Dvi kadencijas lietuvių rašytojų valdyba buvo Čikagoje. Pirmai kadencijai vadovavo Anatolijus Kairys, antrai – Česlovas Grincevičius.

Kūrybinę Kazio Sajos vakaronę Los Angeles lietuviams sausio 6 d. surengė vietinės LB apylinkės valdyba. Jos pirm. Edmundas Kulikauskas vakaronę pradėjo įvadiniu žodžiu ir baigė trumpa padėka. Dramaturgas K. Saja, vienas veikliausiu Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio narių, vakaronę buvo padalinęs į dvi dalis. Pirmojoje jis skaitė tris noveles, kurios, pasak jo, paimtos iš gyvenimo, tik turi pakeistus veikėjų vardus. Jose parodiški atrodo kompartijos veikėjai ir "liaudies valdžia". Antrojoje dalyje aktualių minčių pažėrė taip pat parodiškai nuspalvintas dabartinių Lietuvos įvykių "Dialogas", į kurio skaitymą įsijungė ir saviveiklinio Los Angeles dramos sambūrio aktorius Algimantas Žemaitaitis. Svečias K. Saja atsakinėjo į vakaronės dalyvių klausimus.

Lietuvių dailininkų darbų parodą, skirtą Vasario 16 šventei, didžiojoje Kultūros židinio salėje Bruklyne vasario 11-12 d.d. surengė JAV LB Niujorko apygardos valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. Vytautas Alksninis, nariai – Romas Kezys, Gediminas Rajeckas, Malvina Kliščkienė ir Paulius Jurkus. Tai buvo jau šešioliktoji tradicine tapusi lietuvių dailininkų darbų paroda, susieta su metine Lietuvos nepriklausomybės švente. Įvadiniu žodžiu parodos atidarymą pradėjo valdybos pirm. Vytautas Alksninis. Apie parodai sutelktus kūrinius ir jon įjungtus dailininkus kalbėjo į jos paruošimą daug darbo įdėjęs Paulius Jurkus. Parodoje dalyvavo 47 lietuviai dailininkai, išstatę 81 įvairaus stiliaus bei įvairios technikos paveikslą ar skulptūrą. Parodon buvo įjungti 38 Lietuvoje gyvenančių 27-nių dailininkų darbai, įvairiais būdais atkeliavę į JAV, parodai pasiskolinti iš privačių asmenų. Parodą atidarė generalinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, kaip tik pasidžiaugęs, kad šį kartą parodoje dalyvauja ir Lietuvos dailininkai, susilaukę laisvės proveržio. Atidarymo dalyviai sugiedojo Tautos himną, plojimu pasveikino salėje esančius dailininkus, tylos minute pagerbė mirusiuosius. Buvo išleistas gražus katalogas, kurio spausdinimo išlaidas padengė lietuvių kredito unija "Kasa".

Specialiu koncertu Čikagoje vasario 26 d. paminėtos dvi sukaktys: dienraščio "Draugas" aštuoniasdešimtmetis ir 1963 m. gruodžio 25 d. mirusio kompozitoriaus Kazimiero Viktoro Banaičio mirties dvidešimtpenkmetis. Koncertą K. V. Banaičio harmonizuotomis liaudies dainomis "Valio, pjovėjėliai" ir "Kam šėrei žirgelį" pradėjo Čikagos lietuvių operos vyrų choras, o moterų choras padainavo dvi ištraukas iš K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis". Dirigavo Audronė Gaižiūnienė. Operos choro pasirodymuose ji perėmė ir Broniui Kazėnui numatytą dalį. Mat pastarasis dėl ligos koncertan negalėjo atvykti. Smuikininkė Linda Veleckytė atliko K. V. Banaičio sonatą. Sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, sopranas iš Kanados, programon įsijungė K. V. Banaičio harmonizuotomis liaudies dainomis "Ant kalno malūnėlis", "Atsikėlus anksti tujį rytelį" ir "Plaukia antelė". Antrojoje koncerto dalyje tris K. V. Banaičio kompozicijas "Vasaros ryto aidai", "Našlaičio skundas" ir "Gamtos šokis", sukurtas smuikui, klarnetui ir arfai, grojo Čikagos "Lyric" operos instrumentalistų trijulė. Sol. M. Bizinkauskaitė padainavo K. V. Banaičio dainas "Obelų žiedai", "Tulpės" ir "Vandens lelija". Savo pasirodymą ji užbaigė virš programos atlikta Rūtelės arija iš K. V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio". Čikagos lietuvių operos choras atliko "Jūratės ir Kastyčio" pirmąjį veiksmą be solistų. Koncertas baigtas poeto Maironio, kompozitorių Juozo Naujalio ir Juliaus Juzeliūno tautine giesme tapusiu kūriniu "Lietuva brangi". Akompanavo pianistas Robertas Mockus.

Juozo Paukštelio (1899–1981) devyniasdešimtasis gimtadienis kovo 3 d. paminėtas Lietuvos meno darbuotojų rūmuose Vilniuje. Apie J. Paukštelio prozos kūriniuose paliktus neįkainojamus gimtosios kalbos lobius kalbėjo Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. Vytautas Martinkus. "Vagos" leidyklos direktorius Jonas Čekys aptarė rašytojus pokario metais užgriuvusius ideologinius varžtus, padariusius daug žalos lietuvių literatūrai ir visai kultūros raidai. Atsiminimais apie Juozą Paukštelį dalijosi rašytojas Juozas Aputis ir Linkuvos vidurinės mokyklos mokytoja Stasė Lovičkaitė bei kiti kalbėtojai.

Filmuotų apybraižų ciklą apie Lietuvoje gyvenančias tautas paruoš Lietuvos televizijos ir radijo komiteto "Telefilmo" redakcija. Graži pradžia – scenarijaus autoriaus ir rež. V. Puplauskio filmas "Lietuva – ne Krymas, bet . . . gimta šalelė", skirtas Lietuvos karaimams, jau rodytas Lietuvos televizijos. Jame pasakojama apie karaimų gyvenimą Lietuvoje nuo Vytauto Didžiojo laikų. Atskleidžiama romantika, nusivylimo bei atgimimo viltis. Televizijos filmo apžiūroje Lietuvos karaimų kultūros draugijos pirm. Halina Kobeckaitė dėkojo filmo kūrėjams už jų parodytą meilę ir graudulį dabartinei kultūrinei karaimų būklei. Vyr. rež. R. Talačka pabrėžė etnografinį kuriamo ciklo filmų aspektą. Esą kiekvienoje apybraižoje bus stengiamasi išsaugoti tautines spalvas.

Rokiškio rajone jau penktą kartą buvo surengtas Lietuvos teatrų festivalis "Vaidiname žemdirbiams". Didysis festivalio prizas paskirtas Vilniaus dramos teatrui už V. Kukulo ir R. Tumino spektaklį "Čia nebus mirties", režisuotą R. Tumino. Prizas už geriausią lėlių spektaklį įteiktas Kauno lėlių teatrui, festivalin atvežusiam rež. M. Brėdikytės paruoštą poeto M. Vainilaičio pjesę "Bruknelė". Žiūrovų prizą laimėjo Panevėžio dramos teatras už J. Miltinio režisuotą A. Vienuolio dramą "Prieblandoje", kuriai buvo panaudotas kompartijos cenzorių nesudarkytas originalus autoriaus tekstas. Geriausios aktorės prizą išsikovojo Vilniaus rusų dramos teatro atstovė T. Majorova už Serafimos vaidmenį T. Williamso pjesėje "Ištatuiruotoji rožė", geriausio aktoriaus - Kauno dramos teatro atstovas V. Valašinas už Skumbino vaidmenį B. Sruogos pjesėje "Baisioji naktis".

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimui skirtą muzikos valandą Vilniuje surengė Lietuvos kultūros fondas ir Marijos Nekalto Pr. parapijos bažnyčia. G. Puccinio Mišias "Messa di Gloria" koncerte atliko Kauno kultūros darbuotojų mišrus choras "Leliumai" su savo vadovu A. Petrausku, dirigente R. Štreimikyte, solistais G. Vyšniausku ir V. Karveliu. Įvadinį žodį apie lietuvių lakūnų žygį ir jų tragišką mirtį tarė parapijos klebonas. S. Dariaus ir S. Girėno paminklo statybai Kaune surinkta 2.150 rb. Katalikų vadovai yra sutikę surengti ciklą muzikos valandų bažnyčiose pagal Lietuvos kultūros fondo programas. Artimiausių labdaros koncertų pajamos bus skirtos paminklams Vilniaus įkūrėjui Gediminui ir stalinizmo aukoms. Šie koncertai atliks ir kitą kultūrinį uždavinį – klausytojams grąžins pasaulinės religinės muzikos šedevrus.

Vilniaus B. Dvariono vaikų muzikos mokykla atšventė veiklos keturiasdešimtmetį. Ji turi tris reikšmingas datas: įsteigta 1948 m., į dabartines patalpas T. Kosciuškos gatvėje persikėlė 1971 m. ir B. Dvariono vardą gavo 1973 m. Mokyklos auklėtiniai B. Dvariono gimimo ir mirties dienomis kasmet apsilanko Palangoje ir prie kompozitoriaus kapo atlieka jo paskutinį kūrinį — "Pjesę styginiam orkestrui". Mokykla taipgi kas dveji ar treji metai surengia sąjunginį B. Dvariono konkursą vaikams. B. Dvariono mokykloje 1.300 vaikų mokosi dainuoti, skambinti fortepijonu, groti styginiais, pučiamaisiais ir lietuvių liaudies instrumentais. Su jais dirba 200 patyrusių pedagogų, kurių eilėse yra ir tokie žinomi atlikėjai, kaip džiazistas Vladimiras Čekasinas, vargonininkė Jūratė Brundzaitė, akordeonistas Gintautas Smolskas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9¼%	Asmenines paskolas nuo	13 %
180-185 d. term. ind.	9¼%	Sutarties paskolas nuo	13 %
1 metų term. indėlius	10 %	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	10 %	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	10 %	1 metų	13¼%
1 metų GIC-met. palūk.	11½%	2 metų	13 %
2 metų GIC-met. palūk.	11 %	3 metų	13 %
3 metų GIC-met. palūk.	11 %	Su keičiamu nuošimčiu	
1 metų GIC-mėn. palūk.	10 %	1, 2 ir 3 metų	11½%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11½%		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 %		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11 %		
Specialią taup. s-tą	8 %		
Taupomąją sąskaitą	8 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk	9 %		
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%		

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

realtor

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

Greitas ir tikslus ***patarnavimas!***

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.

32 Pasadena Gardens. Toronto. Ontario. M6S 4R5.

telefonas (416) 766-5367

"VĖJO" RINKTINĖ

Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė, kuri ruošiasi draugiškoms varžyboms Lietuvoje 1989 liepos 5-23 d.d. prieš Kauno "Žalgirį", Vilniaus "Statybą", Panevėžio "Lietkabelį", Klaipėdos "Neptūną" ir Lietuvos jaunių rinktinę, jau sudaryta ir štai jos žaidėjai:

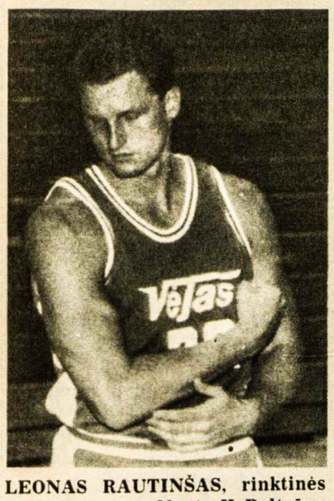

LEONAS RAUTINŠAS, rinktinės kapitonas Nuotr. K. Baltrūno

Leonas Rautinšas. Gynėjas. 6'7" (2.01 m). 28 metų amžiaus – "Vėjo" kapitonas. Baigęs Syracuse universitete žurnalistiką. 1983. NBA – Philadelphia 76. žaidėjų atrinkime pasirinktas pirmuoju. Žaidė pilną sezoną ir po to perėjo pas NBA Atlanta Hawks. Vėliau jis žaidė Italijoje, pirmos divizijos Banco Roma ir Verona klubuose. Nuo 1977 iki 1983 žaidė Kanados olimpinėje rinktinėje. Jaunystėje. baigęs Toronto Šv. Mykolo gimnaziją. ilgus metus žaidė už PPS klubą "Aušrą". Šiuo metu dirba Merrill Lynch (brokers) firmoje ir yra ESPN. Syracuse universiteto sporto komentatorius. Tėvas Osvaldas Rautinš. latvis. buvęs geras lauko tenisininkas. ilgus metus gyvenęs Lietuvoje. Motina. Danutė Pasilytė. buvusi iškili Lietuvos sportininkė.

Ričardas Šimkus. Centras. 6'10" (2.08 m). 27 metų amžiaus. Žaidė Ivy lygoje už Princeton universitetą. Dirba Dean Witter (brokers) bendrovėje. Baigęs studijas. 1983 buvo pakviestas NBA New Jersey Nets. vėliau žaidė Šveicarijos profesionalų lygoje. Jis yra Niujorko lietuvių atletų klubo narys. ir Australijoje III-se PLS žaidynėse šiam klubui laimėjo sidabro medalį. Gyvena Princeton. NJ. Jo tėvas. Algimantas Šimkus. iš Kauno. motina – Irena Kazakauskaitė.

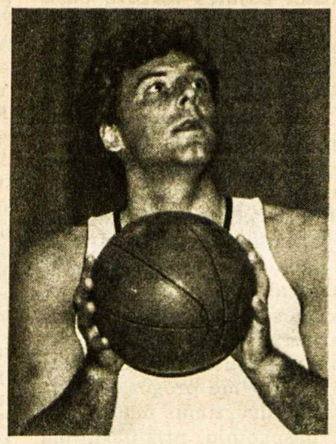

RIČARDAS ŠIMKUS Nuotr. K. Baltrūno

Mykolas Plansky. Puolėjas. 6'7" (2.01 m). 23 metų amžiaus. 1985 žaidė NCAA čempionų Villanova universiteto Wildcats komandoje legendarinio trenerio Rollie Massimino priežiūroje. Baigęs elektros inžinerijos mokslus. Šiuo metu žaidžia profesionalų krepšinį Belgijoje. pirmos divizijos klube Charleroi. Vidurkis taškų per rungtynes – 27 ir 50% tritaškių metimuose. Lietuviška kilmė iš motinos pusės.

Jonas Karpis. Puolėjas. 6'10" (2.08 m). 26 metų amžiaus. torontiškis. Žaidė už Kanados olimpinę rinktinę. taip pat Syracuse universitetą. Dar studijuoja. siekdamas mokslo laipsnio. ir kartu dirba York Detention Centre kaip Correction Officer. Yra narys Toronto LSK "Vytis". su kurios komanda dalyvavo III-se PLS žaidynėse Australijoje. Abu tėvai mirę. Tėvas Jonas Karpavičius iš Vilniaus. o motina. Aldona Stikliūtė iš Kauno.

Jurgis Shimko. Gynėjas. 6'0" (1.83 m). 32 metų amžiaus. Baigęs St. Xavier College Čikagoje. Dirba JAV Drug Administration. Glen Ellyn. Ilinojuje. Žaidžia už Čikagos "Nerį", kuri 1978 laimėjo pirmąsias PLS žaidynes. Lietuviška kilmė iš močiutės pusės. Marija Lendokaitė kilusi iš Mariampolės.

Alvydas Baris. Puolėjas. 6'6" (1.98 m). 35 metų amžiaus. Baigęs mediciną Depaul universitete Čikagoje. Gyvena Mauston. Wisconsin. Ilgametis Čikagos "Lituanica" narys. Žaidė už šį klubą PLS žaidynėse Australijoje. Tėvas. Jonas Barevičius-Baris. motina. Vida Kaveckaitė.

Mykolas Waitkus. Gynėjas. 6'2" (1.88 m). 24 metų amžiaus. Niujorkietis. Lietuvių atletų klubo narys. šiuo metu dirba ir gyvena Čikagoje. Baigęs Brown universitetą – American Civilization. Dirba American International Insurance bendrovėje. Jo senelis Albertas Waitkus. atvykęs į JAV. žaidė už Niujorko LAK.

Algis Rugienius. Puolėjas. 6'8" (2.03 m). 25 metų amžiaus. detroitiškis. šiuo metu gyvena Čikagoje. Baigęs Wayne State universitetą – Civil Engineering. magistro laipsniu. Tėvas. Algis Rugienius. yra Lietuvių Bendruomenės veikėjas. kilęs iš Marijampolės. Motina. Liuda Griskelytė. iš Vilniaus.

Paulius Gražulis. Centras. 6'10" (2.08 m). 23 metų amžiaus. Šiais metais ruošiasi baigti Eastern Michigan universitetą. studijuoja chemiją ir istoriją. Detroito LS klubo "Kovas" narys. Tėvas. Valerijus. kilęs iš Suvalkų Kalvarijos. motina. Teresė Tumosaitė. iš Kauno.

Gerry Mikalauskas. Gynėjas. 6'3" (1.91 m). 32 metų amžiaus iš Staten Island Niujorko. Baigęs Sacred Heart universitetą. Science in Psychology and Economics. Dirba Nynex Service Company kaip vedėjas kompiuterių skyriuje. Jis yra ilgametis Niujorko lietuvių atletų klubo narys.

Steve Arlauskas. Gynėjas. 6'1" (1.85 m). 30 metų amžiaus. Baigęs Ryersono institutą Toronte. Dirba Canadian Pacific. Žaidžia PPSK "Aušra". Buvo trenerio padėjėjas Ryersone.

Chris Schaefer. Puolėjas. 6'7" (2.01 m). 25 metų amžiaus. Baigęs Hofstra universitetą biznyje. Dirba tėvo draudimo įstaigoje – Three Village-Bennett Agency. Motina. Doris Titėnas. yra gimusi JAV. Jis gyvena Long Island ir žaidžia už Niujorko LAK.

Linas Ažubalis. Puolėjas. 6'6" (1.98 m). 23 metų amžiaus. Studijuoja Toronto universitete. Žaidžia už Toronto "Vyties" sporto klubą. Su "Vyčiu" dalyvavo Australijoje PLS žaidynėse.

Pakaitai

Donatas Siliūnas. Gynėjas. 6'2" (1.88 m). 27 metų amžiaus. Baigęs Northwestern universitetą. dirba kaip gydytojas Čikagos universitete medicinos centre. Žaidžia už Čikagos "Lituanika". Tėvas. Bronius. iš Šiaulių.

Antanas Valaitis. Gynėjas. 6'0" (1.83 m). 32 metų amžiaus. Baigęs Mc Master universitetą Hamiltone – Masters in Bussines Administration. Dirba kaip finansų konsultantas ir žaidžia Hamiltono "Kove".

Komandos vadovybė

Rimas Miečius. "Vėjo" steigėjas – komandos vadovas. 34 metų amžiaus. gimęs ir augęs Čikagoje. Mokslo laipsnį įgijęs Toronto universitete in Urban Studies and minor in Political Science. Dirbo ŠALFASS centro valdyboje nuo 1984 iki 1987. buvo Krepšinio komiteto vadovu. Jis yra ir Toronto "Aušros" sporto vadovas.

Pat Torney. "Vėjo" vyr. treneris. 32 metų amžiaus. Gyvena Queens. NY. Jis treniravo Power Memorial High School komandą. kuri buvo pasiekusi Niujorko pirmenybėse baigmę. Šiuo metu treniruoja Richmond Hill ir yra vyr. trenerio pareigose. Lietuviška kilmė iš motinos pusės – Albina Petkevičiūtė. Žaidžia ir treniruoja Niujorko "LAK."

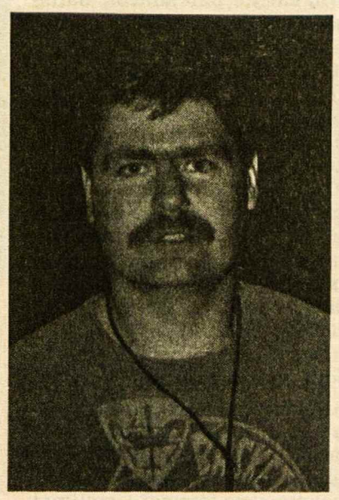

PAT TORNEY, vyriausias treneris Nuotr. K. Baltrūno

Ron Bawulski. "Vėjo" trenerio padėjėjas. 34 metų amžiaus. Baigęs Wayne State universitetą ir dirba Edison bendrovėje Detroite. Žaidžia už Detroito "Kovą". Jo močiutė Vida Juškaitė.

Edvardas Rasiulis. "Vėjo" treneris-terapistas. 23 metų amžiaus. Baigęs York universitetą – Political Science. Paskutinius trejus metus dirba kaip sporto terapijos specialistas Yorke.

Skautų veikla

• Kanados rajono vadovų ir tėvų posėdis įvyks balandžio 11, antradienį, 7.30 v.v., skautų būkle, Prisikėlimo parapijos patalpose. Posėdis yra šaukiamas ryšium su skautų-čių vasaros stovykla "Romuvoj" rugpjūčio 13-26 d.d. Dalyvavimas būtinas. **Vadovai**

• **Aukos atsikuriantiems skautams-ėms Lietuvoje** š.m. vasario 26 d. Prisikėlimo, Anapilio parapijose, "Vilniaus" ir Toronto Lietuvių namuose aukojo: $100 – H. Stepaitis; $25 – G. Kocienė; $20 – A. Bumbulis, A. Brazys, V. Montvilas, K. Poška, L. V. Sendžikas, Č. Senkevičius, E. Simonavičienė, B. J. Sriubiškis, L. Balsienė, M. Dambarienė, K. Dambaraitė-Jonavicz, V. Kulnys, Kastytis Batūra, C. Pažeriūnienė, L. N., Alg. K. Vaičiūnas, E. A. Lorencai, $10 – A. E. Abromaitis, J. Augustinavičienė, S. Dabkus, T. Gražulis, I. Ignaitis, V. Melnykas, G. Stauskienė, V. Kalendrienė, O. Ropė, V. Grybienė, T. Stanulis, V. Jurgulienė, J. Staškevičius, F. Mockus, o kiti po mažiau. Iš viso surinkta $672. Visiems aukotojams nuoširdi padėka atsikuriančių skaučių-tų vardu. Labai daug pavardžių nėra aukotojų sąraše, manome, kad ir kiti prisidės, nes visų mūsų tikslas – *Lietuva turi būti laisva* ir kad visos organizacijos galėtų laisvai veikti. Parama reikalinga, o mes esame tie, kurie jiems galime padėti. Todėl broliai, sesės nepamirškite atlikti gerąjį darbelį.

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

SUTVARKOM dokumentus iškvietimui giminių iš Lietuvos arba jums privačiai ten apsilankyti.

PALAIKOM ryšius su kultūriniais vienetais, ansambliais Lietuvoje.

IŠRŪPINAM iškvietimus meninėms grupėms apsilankyti – koncertuoti Lietuvoje.

Šiais ar visais kitais reikalais, kreipkitės į **Stefą** ar **Algį Medelius**, vakarais **tel. (416) 434-1847.**

THORNCREST FORD

A DIVISION OF THORNCREST SHERWAY INC.

Sue Perkauskas

1575 THE QUEENSWAY • TORONTO • ONTARIO • M8Z 1T9

(416) 252-5131

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
- *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

HALLING ELECTRICAL

(Estonian)

Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.

- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

Parduodame ir siunčiame 220 voltų/50 H_2 elektrinius reikmenis

įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje.

Universal Overseas Services

Tel. (416) 755-7779

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

- 9¼% už 90 dienų term.indėlius
- 9¼% už 6 mėn.term.indėlius
- 10 % už 1 m. term. indėlius
- 10 % už 2 m. term. indėlius
- 10 % už 3 m. term. indėlius
- 10 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 11½% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 11 % už 2 m. GIC invest. pažym.
- 11 % už 3 m. GIC invest. pažym.
- 8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 11½% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 11 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 11 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)
- 8 % už taupymo sąskaitą
- 9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
- 6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

- už asmenines paskolas nuo...13 %
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
  - 1 metų 13¼%
  - 2 metų ..... 13 %
  - 3 metų ..... 13 % (fixed rate)
- su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų...11½% (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 72 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir **Alfonsas Garbenis**, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) **773-6480**

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis. Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba **537-2869**

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 dundas street west islington, ontario M9A 1B2 res: 239-9892

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, ***turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:***

- **RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai**
- **RRIF pensijų fondas**
- **metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)**
- **įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda**
- **atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm**
- **klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus**

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Kardinolo ingresas Kaune

Lietuvių informacijos centro pranešimu, kardinolo Vincento Sladkevičiaus ingresas (įvedimas į pareigas) įvyko balandžio 2, sekmadienį, Kauno bazilikoje. Šv. Tėvas kardinolą kovo pradžioje iš Kaišiadorių perkėlė į Kauną ir paskyrė arkivyskupu ordinaru.

Mišias koncelebravo Kauno arkivyskupijos augziliaras vysk. Vladas Michelevičius ir svečias vysk. Paulius Baltakis, OFM, iš JAV. Pastarasis nuvyko į Lietuvą, pakviestas kardinolo dalyvauti jo ingrese. Bazilika buvo papuošta Vatikano ir Lietuvos vėliavomis.

Skambant arkikatedros varpams, procesija su baldakymu ganytoją sutiko prie šventovės durų. Jį lydėjo vyskupai: Paulius Baltakis, OFM, Vladas Michelevičius, Romualdas Krikščiūnas, prof. kun. Paulius Rabikauskas iš Romos, prelatai, kunigai, atsikūrusių jaunimo organizacijų palyda.

Kardinolas pamoksle sakė, kad jam labai nedrąsu užimti tokios garbingos Kauno arkivyskupijos sostą, nes jai yra vadovavę iškilūs ir garbingi ganytojai. Kardinolas su giliu nusižeminimu vadino save nevertu šiom pareigom. Tačiau tokia Dievo valia, nes Jis pasirenka tai, kas menka, kad sugėdintų išdidžiuosius.

Tautos šaknys yra jos religinis gyvenimas. Kiek jos išsilaikys, kokios stiprios, parodys tautos ateitis. Dabar yra didelių sunkumų: alkoholis, neskaistybė, suardytos šeimos, negimusios gyvybės žudymas. Reikia didelės Dievo pagalbos prieš tokias negeroves kovoti. Iškilmingas ingresas yra įžanga į darbą. Kardinolas dės visas pastangas atlikti savo pareigas.

Kardinolą sveikino Kauno Sąjūdžio tarybos nariai, ateitininkų, skautų, jaunalietuvių ir kitų organizacijų atstovai. Kardinolas visus nuoširdžiai apkabino ir palaimino.

Tuo pačiu laiku vyko Lietuvoje ir kiti trys ingresai: vysk. Juozo Preikšo Panevėžy, vysk. Juozo Žemaičio Marijampolėje, vysk. Juozapo Matulaičio Kaišiadoryse.

* * *

Kalnų parke Vilniuje balandžio 2, sekmadienį, vyko Lietuvos moterų sąjungos organizuotas mitingas. Dalyvavo tūkstančiai žmonių. Kalbėjo moterys ir vyrai, reikalaudami, kad jaunuoliai karinę tarnybą atliktų Lietuvoje, kad tiems, kurie dėl religinių įsitikinimų negali armijoje tarnauti, būtų įsteigta civilinė tarnyba. Buvo iškelta pasibaisėtina netvarka sovietų armijoje ir jaunuolių joje moralinis degradavimas. Už tarnavimą Lietuvoje pasisakė net rusų ir ukrainiečių bei kitų mažumų atstovai.

A†A
JUOZUI RAŽAUSKUI
mirus,

žmonai ONUTEI, sūnums – SAULIUI, ARVYDUI, dukrai RŪTAI, jų šeimoms, broliui KAZIMIERUI su žmona ir kitiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Olė ir Jonas Petrauskai
Irena ir Stasys Petrauskai

TORONTO

"Tėviškės žiburių" sukaktuviniame 40 metų gyvavimo pokylyje dalyvavo 500 svečių iš Lietuvos, JAV ir Kanados vietovių. Įspūdingą meninę programą atliko "Volungės" choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės. Talkino muz. Jonas Govėdas ir solistė Anita Pakalniškytė. Daugiau kitame "TŽ" numeryje.

A. a. Vlado Ališausko atminimui Irena ir Jonas Mickevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Vlado Ališausko atminimui Bronė Žiobienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Edvardo Šileikio atminimui Stasys Urbantas, Sarnia, Ont., "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Edvardo Šileikio atminimui Marija ir Feliksas Timukai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Edvardo Šileikio atminimui vietoje gėlių Veronika Kubilienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

A. a. Edvardo Šileikio atminimui žmona Julija Šileikienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A. a. K. Otto atminimui Albertas ir Milana Joneliai iš Montrealio "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Justino Vizgirdos atminimui L. ir J. Kriaučiūnai ir S. ir S. Rakščiai "Tėviškės žiburiams" aukojo po $25.

Lina Mockutė, Loretto Abbey gimnazijos 13-tos klasės mokinė, dalyvavo Metropolitan Separate School Board Metro-Wide Math-Science parodoje 1989. Paroda vyko 1515 Bloor St. W. gimnazijos patalpose kovo 30, 31 ir balandžio 1 d.d. Lina išsikovojo pirmą vietą. Jai buvo įteikta atitinkama taurė ir dovana.

Dail. Jokūbas Dagys praeitą rudenį buvo sunegalavęs širdimi ir plaučiais. Išbuvęs ligoninėje 12 dienų, grįžo į namus ir po kurio laiko užbaigė vasarvietėje vasarą pradėtas skulptūras. Vieną iš jų, "Nuotaką", padovanojo "TŽ" baliaus didžiajai loterijai. Anapilio moterų būrelio valdybai paprašius, sutiko leisti surengti jo skulptūrų parodą gegužės 27-28 d.d. naujoje muziejaus parodų salėje Anapilyje. Nors pats po ligos jaučiasi silpniau ir lėčiau juda, bet pasitiki rengėjomis.

CBC Journal programa kovo 29, trečiadienį, davė pasikalbėjimą iš Vilniaus su Arvydu Juozaičiu, Sąjūdžio seimo tarybos nariu. Programos pagrindinė korespondentė Barbara Frum pažymėjo, kad pirmą kartą toks pasikalbėjimas vyksta ne Maskvoje. Į klausimą, ar yra reali galimybė Lietuvai atgauti nepriklausomybę, A. Juozaitis atsakė, kad Lietuvai reikia savarankiškai dalyvauti Europos tautų bendruomenėje.

Toronto miesto taryboje balandžio 6, ketvirtadienį, 2.30 v.p.p. punktualiai bus sprendžiamas Toronto-Volgogrado suporavimo klausimas. Labai svarbu, kad posėdžių salėje (Council Chamber) dalyvautų kuo daugiau lietuvių ir išreikštų savo nepritarimą. Taip pat tuo reikalu galima skambinti miesto tarybos nariams. Norint išvengti nemalonių rezultatų, reikia visiems skubiai veikti. Čia duodamos miesto tarybos narių pavardės ir telefonai: William Boytchuk 392-7907 (1), Chris Korwin-Kuczynski 392-7919 (2), Tony O'Donohue 392-7012 (3), Martin Silva 392-7910 (4), Liz Amer 392-7911 (5), Jack Layton 392-7903 (6), Barbara Hall 392-7916 (7), Marilyn Churley 392-7914 (8), Tom Clifford 392-7904 (9), Tom Jakobek 392-7915 (10), Rob Maxwell 392-7908 (11), Betty Disero 392-7011 (12), Nadine Nowlan 392-7909 (13), Howard Levine 392-7912 (14), Kay Gardner 392-7017 (15), Michael Walker 392-7905 (16). Skaičiai skliausteliuose reiškia rinkiminį rajoną, pvz. Ward 1 ir t.t.

Žurnalisto premija

JAV LB kultūros taryba šių metų žurnalisto premijos skyrimą pavedė Lietuvių žurnalistų s-gos centro valdybai, kuri šiam uždaviniui išrinko premijos komisiją. Ją sudaro: Antanas Kučys (pirm.), Vytautas Gedgaudas, kun. Pranas Garšva, prel. dr. Juozas Prunskis ir Vladas Butėnas.

Premijai kandidatus gali siūlyti kiekvienas Lietuvių žurnalistų s-gos narys. Pavardes siųsti **iki balandžio 15 d.** komisijos pirmininkui Antanui Kučiui šiuo adresu: 1448 Star Lane, Lemont, IL 60439. Komisijos nariai nekandidatuoja.

LŽS-gos premijos komisija

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ištikusių tragiškųjų įvykių įrodinėjimo. Nepilnapročiams gydyti Kanadoje yra psichiatrinių ligoninių.

Žydų žudymu apkaltinto J. Demjaniuko byla ir palestiniečių paauglių riaušės Izraelio okupuotoje srityse neturi tiesioginio ryšio su Kanada. Tiesa, ne visiems kanadiečiams patiko bylos eiga, ne visi pritaria premjero J. Šamiro taktikai vakarinėje Jordano pakrantėje ir Gazos juostoje. Tragiškai atrodo jau 400 peržengęs nušautų palestiniečių paauglių skaičius, kai izraelitų aukos dar tik artėja prie 20. Karių kulkomis buvo sužeista apie 10.000 paauglių. Nemalonu televizoriaus ekrane stebėti karių sprogdinamus palestiniečių namus, buldozeriais naikinamus vaismedžius. Tiesioginis ryšis su Kanada prasideda tada, kai žydų kilmės kanadiečiai tokiais atvejais šoka ginti Izraelio, kaltindami televizijos tinklus ir spaudą jei ne antisemitizmu, tai bent nepalankumu Izraeliui ir faktų klastojimu. "B'nai B'rith Canada" vicepirm. F. Dimantas spaudos konferencijoje neužmiršo dienraščio "The Toronto Star" 1988 m. kovo 21 d. vedamojo, priminusio žydų kilmės kanadiečiams, kad jie yra ne Izraelio, o Kanados piliečiai. Net ir šioje taiklioje pastaboje F. Dimantas įžiūri antisemitizmo šešėlį.

Dabar vėl spaudoje pasirodė pranešimų apie Izraelio premjero J. Šamiro Jeruzalėje sušaukta pasaulio žydų vadų konferenciją, susilaukusią 1.600 atstovų iš 42 valstybių. Jie vienbalsiai pareiškė visišką solidarumą Izraeliui. Kanados žydai šion konferencijon buvo nusiuntę palyginti nedidelę 50 atstovų delegaciją, teigusią, kad Kanada šiandien remia Izraelį, kai tuo tarpu iš tikrųjų ir ministeris pirm. B. Mulroney ir ypač užsienio reikalų ministeris J. Clarkas pradeda kalbėti apie oficialų palestiniečių PLO organizacijos pripažinimą ir ryšių užmezgimą. E. Bronfmanas ir kiti žymieji Kanados žydų delegacijos nariai konferencijoje teigė, kad ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė yra tvirčiausia Izraelio rėmėja.

Pačiame Izraelyje ši konferencija buvo sutikta skeptiškai. Esą premjeras J. Šamiras, atmetantis bet kokius pokalbius su PLO atstovais, tik norėjo sustiprinti savo poziciją prieš apsilankymą Vašingtone ir susitikimą su prez. G. Bushu. Ryšius su PLO organizacija užmezgė jau prez. R. Reaganas. PLO atstovų įvedimo į taikos derybas siekia ir naujasis prez. G. Bushas. Dienraščio "The Toronto Star" korespondento Gordono Barthos pranešimu, Kanados žydų delegacija konferencijoje puolė J. Arafato vadovaujamą PLO organizaciją, kritikavo spaudą, reikalavo visų dalyvių tvirto solidarumo Izraeliui. G. Barthos cituoja "B'nai B'rith Canada" vicepirm. F. Dimanto pasikalbėjime su "Staro" atstovais padarytą pranašystę: "Ateityje Izraelis pasaulio akyse vėl įkops į moralines aukštumas, nepaisant dabartinių diplomatinių PLO organizacijos laimėjimų. Tada bus atskleistas tikrasis PLO veidas".

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų **233-0303**

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.C.L., LL.B., M.B.A.
Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų **Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney.**
Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents
Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St.W., Toronto, Ontario M6S 2S1, **767-2127**
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, **821-8522** **TELEX: 06-960168**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B,
perėmė a.a. advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200 — Telefonai:
prie Windermere Ave. — įstaigos (416)**763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4 — namų **621-2136**

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 — **769-1616**

'SAMOGITIA' **Knygų rišykla "SAMOGITIA"**
meniškai įrišа knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė versio 769-3300 namų 769-1835
• *Patarnauja lietuvių kalba.*
• *Nemokamas namų įvertinimas*
130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9
Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**
Member Broker
38 Hurontario Street, Collingwood, Ont. L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
***Angelę Šalvaitytę,** B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę.*
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712, 694-1013 — **Namų tel. 762-3502 Roman Demkiw**
Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.
Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.
Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

YORK ALUMINUM
INSTALLATION & SALES COMPANY
10335 Keele Street, Maple, Ontario L0J 1E0
- dvigubo stiklo langai (thermal)
- stiklinės durys (patio)
- antros durys (storm)
- geležinės durys
- soliariumas
- pertvėrimai (enclosures)
- lauko užuolaidos (canopies)
- pastogių ir namo apkalimai
- langinės

Estonian Enterprise aptarnauja miesto rajoną virš 30 metų
832-2239
• skambinkite dabar
Alcan authorized dealer

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734
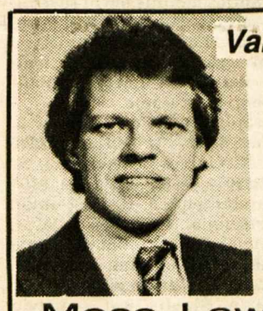
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN **624-6336** namų **897-0068**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Century 21 **DRESHER Ltd.**
Tel. 233-3334
FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Kreipkitės į Valterį Drešerį.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

1989 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

gegužės	24 –	birželio	6	liepos	22 –	rugpjūčio	4
birželio	15 –	birželio	28	rugpjūčio	23 –	rugsėjo	4
liepos	6 –	liepos	20	rugsėjo	6 –	rugsėjo	20

Sudaromi iškvietimai giminių apsilankymui ir sutvarkomi dokumentai giminių aplankymui Lietuvoje.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu:
V. BAČĖNAS arba **A. MEDELIS**
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1 **Tel. (416) 593-0600**

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Vakarų Europoje pagarsėjusio ir Š. Amerikoje su dėmesiu laukiamo
Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio

"RATILIO" KONCERTAS

įvyks Toronte š.m. balandžio 19, trečiadienį, 7.30 v.v., didžiojoje Anapilio salėje

PROGRAMOJE: liaudies dainos, šokiai, pasakos ir senieji muzikos instrumentai. Vadovė muz. ZITA KELMICKAITĖ, Lietuvos valstybinės konservatorijos vyr. dėstytoja, folkloro specialistė.

Įėjimas $12 asmeniui. Bilietus galima iš anksto įsigyti Anapilio ir Prisikėlimo parapijose, Lietuvių namuose sekmadieniais bei koncerto dieną prie įėjimo.

Padėkime mūsų menininkams, skleidžiantiems lietuvių tautos kultūrinį palikimą. Įvertinkime jų darbą savo dalyvavimu. Tegul nelieka salėje nė vienos tuščios vietos. Visus ligi vieno maloniai kviečia Toronto choras "VOLUNGĖ"

MONTREALQUE

Aušros Vartų šventovėje Prisikėlimo pamaldas laikė kun. Rafaelis Šakalys, OFM, kuris Didžiąją savaitę buvo pravedęs sėkmingas rekolekcijas. Pamaldoms prisirinko pilna šventovė tikinčiųjų. Parapijos choras, padedamas "Pavasario" mergaičių, gražiai pagiedojo C. Gounod "Jau kėlės", J. Naujalio "Linksma diena", "Tantum ergo", A. Stankevičiaus "Prisikėlimo himnas". Vėliau C. Gounod "Sanctus", J. Gruodžio "Tėve mūsų". Pabaigai G. Handel "Aleliuja" iš "Mesijo" oratorijos.

Chorui dirigavo muz. Aleksandras Stankevičius, vargonais pritarė Mme M. Roch. Koordinatorius – sol. Antanas Keblys.

Po pamaldų visi rinkosi į salę pasisveikinti su artimaisiais ir pasivaišinti vynu, kava ir užkandžiais.

"Rūtos" klube kovo 22 d. buvo rodoma vaizdajuostė "Kardinolo Vincento Sladkevičiaus Mišios prie Vilniaus katedros durų 1988 m. spalio 23 d.". Susidomėjimas buvo didelis – susirinko 40 su viršum žiūrovų. Jų tarpe buvo ir tose Mišiose dalyvavęs prof. Povilas Karoblis, lankąs Kanadoje gimines. Trumpame savo žodyje susirinkusiems paaiškino dabartinius įvykius Lietuvoje.

Sol. Gina Čapkauskienė, "Tėviškės draugijos" kviečiama, balandžio 9 d. išskrenda dviems savaitėms į Lietuvą. Ten su valstybine filharmonija koncertuos Panevėžyje, Šiauliuose, Kaune ir Vilniuje. Akomponiatorius – Robertas Bekionis.

Inž. Gytis Vazalinskas paskirtas St. Laurent jūros kelio vyriausiu inžinieriumi.

"The Gazette", Montrealio dienraštis, kovo 19 išspausdino L. Stankevičiaus atsakymą į lenko M. Brzeskio laišką, kuriame lietuvius pavadino bjauriais šovinistais. L. Stankevičius savo laiške pažymi, kad didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas 1323 m. prie Neries įkūręs miestą Vilnių, kuris nuo to laiko tapo Lietuvos sostine ir kultūros centru su antroje vietoje seniausiu Rytų Europos universitetu. 1920 m. lenkai nusprendę Vilnių paimti, pasiųsdami 15,000 kariuomenės. Lenkų okupacija Vilniuje tęsėsi iki 1939 m., kai sovietų kariuomenė įžengė į Lenkiją ir Vilnių grąžino Lietuvai su lenkiškais jo gyventojais. Brzeskis klysta, sakydamas, kad Lietuva tada paveldėjo pusę milijono lenkų. Lietuva tik atgavusi anksčiau prarastus savo gyventojus.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Jaunų talentų popietė įvyks balandžio 9, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Šia popiete rūpinasi mūsų parapijos Kultūrinė sekcija, vadovaujama sol. Slavos Žiemelytės.

— Mūsų parapijoje ruošiasi tuoktis Petras Pečiulis su Onute Zdancevičiūte.

— "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tuntai balandžio 23, sekmadienį, iškilmingai su vėliavomis dalyvaus 11 val. Mišiose savo globėjo Šv. Jurgio šventės proga.

— Pirmosios Komunijos iškilmės šiais metais mūsų parapijoje bus balandžio 30, sekmadienį, 11 v.r. Mišių metu. Pirmajai Komunijai vaikučius ruošia ses. Palmyra.

— Motinos Teresės labdarai aukojo: $20 – V.O. Anskiai; $10 – J. Jagėla. Ligonių lankymo dovanoms: $20 – A. Vaišvilienė. Šv. Jono lietuvių kapinėms: $25 – E. Diksonienė. Religinei Lietuvos šalpai šią savaitę aukojo: $1,500 – mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrius (iš religinės šalpos popietės pelno); $100 – P.V. Dalindos, M. Vaškevičienė; $50 – A. Kanapka, dr. A. S. Pacevičiai, dr. A. A. Valadkos; $20 – O. Ažubalienė. Kristaus karsto gėlėmis papuošimui: $20 – M. Zenkevičienė; $10 – V. O. Anskiai, G. Balčiūnienė, S. Girčienė, E. Juzėnienė, E. Kišonienė, J. K. Rugiai, M. Karasiejienė, A. Vaišvilienė; $5 – S. Aušrotienė, V. Dalindienė, O. Dementavičienė, M. Elijošienė, E. Girėnienė, J. Liutkienė, V. Narušis, C. Pakštienė, J. Plečkaitienė, M. Šeflerienė, G. Trinkienė, A. Augaitienė; $2 – S. Steigvilienė. Parapijos skoloms numokėti: $100 – A. Morkvėnas, V. Ališauskas, dr. A. M. Kiškiai, O. J. Kirvaičiai, dr. A.S. Pacevičiai, A. R. Pacevičiai, R. V. Dementavičiai; $60 – M. Jakubauskienė, dr. A. Dailydė; $50 – M. Norkienė, V. R. Akelaičiai, dr. A. L. Pacevičiai, A. Z. Vaičeliūnai, J. J. Zenkevičiai, P.E. Žuliai.

— Mišios balandžio 9, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Ireną Wejchert, 11.00 v.r. už parapiją. Wasagoje balandžio 9, sekmadienį, 3.v.p.p. už a.a. Oną Kanapkienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos balandžio 9 ir 16 d.d. įprastu laiku, 9.45 v.r.

— Parapijos tarybos posėdis — trečiadienį, 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Moterų draugijos susirinkimas — balandžio 9 d. po pamaldų, Vilmos Steponienės bute, 310 Rathburn Ave., Islington, Ont. Tel. 622-5896. Kviečiame moteris dalyvauti.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams $50 aukojo Marija Matusevičienė. Iš viso statybos fonde yra $121,700.25. Aukos priimamos "Paramoje", sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve, sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje", sąsk. nr. 4259.

— Velykų stalo pietuose dalyvavo 270 asmenų. Susirinkusius pasveikino LN moterų būrelio pirm. Birutė Abromaitienė ir pakvietė kun. E. Jurgutį, OFM, sukalbėti maldą ir palaiminti Velykų stalą. Po pietų pasirodė "Velykų bobutė" Laima Mačionienė su būriu vaikučių, kurie buvo apdovanoti dovanėlėmis už pasirodymą scenoje. Meninę programą išpildė: Daina Batūraitė — pianinu, smuikininkė Regina Audet ir jos dukrelė Gillian — 6 metų smuikininkė ir iš Lietuvos atvykę Kauno muzikinio teatro solistai — Aldona Mikšytė ir Anicetas Kunčius. Visiems akompanavo muz. Jonas Govėdas. Susirinkusius sveikino Lietuvos gen. konsulo pavaduotojas inž. Haris Lapas. Lietuvių namų vardu dėkojo rengėjams, programos atlikėjams ir visiems dalyviams LN valdybos pirm. Jonas Šimkus. Programos pranešėja — Loreta Stanulytė.

— Lietuvių namų ir Labdaros fondo metinis-visuotinis susirinkimas įvyks balandžio 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W. Registracija — 1.30 v.p.p. Nariai, norintys perleisti balso teisę kitam, pristato notaro patvirtintus įgaliojimus į LN raštinę ne vėliau 1989 m. balandžio 6 d. 10 v.r. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštinėje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis – mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi su sakramentais namuose ir ligoninėse iš anksto susitarus. Pirmojo penktadienio vakarinės pamaldos su Šv. Valanda ir Mišiomis prasideda 7 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias.

— Šv. Pranciškaus trečiojo ordino mūsų parapijos kongregacijos susirinkimas — šį ketvirtadienį Parodų salėje po 10 v.r. Mišių. Susirinkime dalyvaus svečias iš Lietuvos kun. P. Nykštas ir papasakos apie Trečiojo ordino narių gyvenimą Lietuvoje.

— Kovo 29 palaidotas a.a. Edvardas Šileikis, 78 m. ir a.a. Bolius Taršiūnas, 82 m.; balandžio 3 palaidotas a.a. Jonas Staradomskis, 71 m.

— Ruošiasi tuoktis Valentinas Kęstutis Asevičius su Shirley Colvin.

— Susituokė Eglė Daiva Procuta ir Dominigue Denis.

— Trečiadienių seminarai, pradedant balandžio 5 d., vėl bus tęsiami. Po 7.30 v.v. Mišių bus skaitomi ir nagrinėjami ateinančio sekmadienio liturgijos Šv. Rašto skaitymai.

— Parapijos metinis narių susirinkimas — ateinantį sekmadienį Parodų salėje po 11.30 v. Mišių.

— Dar vyksta registracija maldininkų kelionei į Lurdą ir Fatimą klebonijos raštinėje.

— Parapijai aukojo: $1000 — J. Šileikienė; $300 — Č. B. Joniai, $200 — I. V. Biskiai, A. Navickas, J. A. Šulcai; $150 — O. Ražauskienė; $100 — S. Taršiūnienė, J. O. Gustainiai, V. M. Kriščiūnai, V. P. Juskey, A. A. Laurinaičiai, S. V. Liuimos, J. Ignatavičienė, A. A. Lukošiai, J. B. Maziliauskai, R. H. Simanavičiai, J. M. Vaseriai, A. Šipelis; $90 — Latvių katalikų kongregacija; $75 — A. R. Sapijoniai; $60 — P. S. Ūkelienė; relig. šalpai: $100 — D. S.; $50 — A. R. Ulbos, V. Žilinskas; $25 — A. V. Šipeliai; vienuolynui: $100 — L. Razgaitis.

— Mišios balandžio 9, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Albiną Lukošaičienę, 9.20 v.r. — už Lucie & Joseph, 10.15 v.r. — už a.a. Balį Radzevičių, už a.a. Juozą Švėgždą, už gyvus ir mirusius parapijiečius, 11.30 v.r. — už a.a. Vladą Simanavičių, 7 v.v. — už a.a. Mariją Matukaitienę.

A. a. kun. Boleslovas Pacevičius, 80 m. amžiaus, mirė kovo 3 d. Toronte. Maldos prie karsto antradienį, 8 v.v. Turner & Porter laidotuvių namuose, Roncesvalles gatvėje. Trečiadienį bus pašarvotas Prisikėlimo šventovėje ir maldos 7.30 v.v. Gedulingos Mišios ketvirtadienį 10 v.r. ir po to laidotuvės Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje. Paliko seserį Alę Kuchanauskienę Lietuvoje ir brolį Stasį Toronte.

Linas Medelis, Sąjūdžio laikraščio "Atgimimas" vyriausio redaktoriaus pavaduotojas, balandžio 16, sekmadienį, 1 v.p.p. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje skaitys paskaitą tema "Lietuva šiandien: demokratijos procesas ir Sąjūdžio veikla". Paskaitą rengia KLB Toronto apylinkės visuomeninės veiklos komisija.

Toronto "Gintaro" ansamblio metinis koncertas "Kelionė per Lietuvą" įvyks balandžio 16, sekmadienį, Anapilio salėje. Prašome bilietus įsigyti iš anksto pas J. Vingelienę tel. 238-8108. Visos vietos yra numeruotos. Ansamblio kelionę į Lietuvą parėmė, tapdami mecenatais: $300 — K. Lukošius; $250 — L. Montvilas; $200 — dr. J. ir A. Sungailos, U. Paliulienė; $100 — P. Kaziukonis, V. Šipelis; $20 — G. Stauskienė. Nuoširdi padėka aukotojams. Dar galima įsigyti VIII tautinių šokių šventės vaizdajuostę skambinant tel. 279-9079. K.

Toronto Lietuvių namų kultūros komisijos rengiamas koncertas-balius, kuriame meninę programą atliks Londono choras "Pašvaistė", įvyks balandžio 29, šeštadienį, 7 v.v. Įėjimas — $7, pensininkams ir studentams — $5. Bilietus platina G. Bijūnienė tel. 621-1638, Br. Genčius tel. 532-8531, G. Kalvininskaitė tel. 534-9416, D. Keršienė tel. 762-5521, J. Kuliešius tel. 538-3081, V. Kulnys tel. 769-1266, J. Vingelienė tel. 233-8108, A. Zalagėnas tel. 769-9842.

Vilniaus radijas užsienio lietuviams girdimas 8 v.v.

Maloniai kviečiame jus atsilankyti į ***metinį***

"Gintaro" ansamblio

KONCERTĄ "KELIONĖ PER LIETUVĄ"

1989 metų balandžio 16, sekmadienį, 5.30 v.p.p., Anapilio salėje.

Programoje: *visos "Gintaro" šokėjų grupės ir dainininkės. Vynas, sūris, kava ir skanėstai.*
Bus platinami loterijos bilietai. **Įėjimas** – suaugusiems $7; pensininkams ir studentams $6.
Stalai numeruoti. Rezervuokite, skambindami J. Vingelienei tel. **233-8108.**

"Gintaro" tėvų komitetas

1989 m. balandžio 15, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namų, Gedimino menėje, III-me aukšte, įvyks

dailiojo žodžio **VAKARONĖ**

Skaito – Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir Aušra Karkienė

Tikslas – paremti Vilniaus universitetą knygomis.
Įėjimas – $5. Po programos – vaišės.

Baltiečių moterų taryba

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š.m. balandžio 16, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų.
Prašome atsinešti nario knygutes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams balandžio 16 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Antanas Bušinskas
Stasys Grigaliūnas
Birutė Jankauskienė

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

SVEIKATOS DRAUDA

— *Ne viską ir nepakankamai apdraudžia Kvebeko sveikatos draudos planas.*

— *Daug kas neturi papildomos grupinės sveikatos draudos darbovietėje ir drauda pasibaigia su išėjimu pensijon.*

— *Daug kas dirba savarankiškai ar visai nedirba ir neturi papildomos sveikatos draudos.*

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL.: 722-3535

Parūpina papildomą sveikatos draudą per QUEBEC BLUE CROSS.

Draudžiame bet kurio amžiaus pavienius asmenis ir šeimas. Nereikalingas sveikatos patikrinimas.

Taip pat draudžiame svečius iš Lietuvos.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11½%	Taupymo – special.	6¼%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	6 %
1 metų	10¼%	Taupymo – kasdienines	5¾%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6¾%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 13¼%, asmenines – nuo 13¼%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

PERKU ĮVAIRIUS LIETUVIŠKUS PINIGUS

Skambinti T. Seniūnas tel. **(416) 524-1314**, 24 Tisdale S., Hamilton, Ontario L8N 2V9. *Balandžio 21 ir 22 d.d. dalyvausiu pašto ženklų parodoje Toronto Lietuvių namuose.*

Dr. ALEKSAS VALADKA

nuo 1989 m. balandžio 7 d. perkelia savo kabinetą į dr. Miko Valadkos kabineto patalpas

2150 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Priėmimo valandos: penktadieniais nuo 4 v.p.p. iki 8 v.v. šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 2 v.p.p., arba iš anksto susitarus.

Telefonas (416) 769-2415

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti vaikutį mano namuose darbo dienomis. Skambinti tel. 252-8441 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose.

PAIEŠKOMI ANT. RINKŪNO "Kregždučių" vadovėliai – I, II ir III dalis. Jeigu kas turėtų, prašome skambinti tel. (416) 239-7268 arba rašyti: J. Rinkūnienė, 53 Burrows Ave., Islington, Ont. M9B 4W8, Canada.

PARDUODAMAS trijų miegamųjų butas V-me aukšte, Lakeshore ir Browns Line. Rami vieta, geras susisiekimas (pastate gyvena daug lietuvių). Skambinti tel. 239-4445 Toronte.

PARDUODAMI tautiniai drabužiai atvežti iš Lietuvos. Skambinti tel. 1 - 705 - 445-6409.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

REIKALINGA MOTERIS, kuri galėtų gyventi kartu ir prižiūrėti 2 vaikučius lietuvių šeimoje. Skambinti tel. 848-4279 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė antrame aukšte su baldais vienam asmeniui. Skambinti tel. 533-1395 Toronte.

DĖMESIO! Turintiems ryšių su giminėmis Lietuvoje. Tą pačią *video aparatūrą* siunčiu į Lietuvą žymiai pigesnėmis kainomis negu Kanadoje. Sutaupysite šimtus dolerių! Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 12-6 v.v., šeštadieniais 10-4 v.p.p. Pirmadieniais uždaryta. Tel. 312 - 436-7772; namų 312 - 430-4145. Rašydami būtinai praneškite savo telefoną.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasiūnas) Toronte
Tel. (416) 624-8181